

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírói munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A legtürelmetlenebb

Budapest, június 14.

A tisztelt közönség megmosolyogta azt az ujsághirt, hogy bizonyos hitelezők már a választások legelső napján megrohanták a képviselőház pénztárát előre elkészített fizetésletiltásokkal. Pedig hát mi volt az? Sok kis eladósodott senki próbált szerencsét a választásokban s a hitelezők rávetették magukat az alig megválasztott senkik fizetésére, hogy elsőként legyenek s viszontláthassanak valamicskét a pénzükből. Ezen ugyan nincs mit mosolyogni. Szomorú inkább, hogy micsoda egzisztenciákból verődhetett össze a magyar nemzet parlamentje.

A legtürelmetlenebb hitelezőt nem azok között kell keresni, akik a t. Ház pénztárát már június elsején megrohanták. A legtürelmetlenebb hitelező már a választásokban is úgy asszisztált, hogy neki való többség kerüljön ki a nagy czéczóból. A legtürelmetlenebb hitelező ellepte a választó országot, mint sáska a mezőt s vassal és ólommal vette körül azt a betegágyat, melyben a kilenczedik világsodának, a kétszázötvenfejú munkapárti többségnek kellett megszületnie. A legtürelmetlenebb hitelező: a közös hadsereg s az a legérdekesebb, hogy nem is hitelező, nincs is követelni valója a magyar nemzetnek, mégis ő a legtürelmetlenebb. Hogy pe-

dig mennyire türelmetlen, azt megmondja egy mai félhivatalos híradás, mely szerint a honvédelmi minisztériumban az érdekeltektől minisztériumok megbízottainak bevonásával már holnap, azaz szerdán, megindul a tanácskozás az új véderőtörvény reformja iránt. Ez pedig magyarul azt jelenti, hogy: „magyar kormány, most már van többséged, aminek összetoborzásában a hadsereg is segédkezett, most tehát nyulj a magyar zsebekbe, nyulj a magyar zsebekbe és fizess pénzt, fizess vért.”

Farizeus álmélkodást nem affektálunk, meglepődve nem vagyunk. Tudtuk nagyon jól, hogy a közös hadsereg vajmi hamar jelentkezni fog a számlájával. Hiszen hat súlyos esztendő minden válsága, bukása, békekötése és újabb harca csak azért volt, mert a közös hadseregnek nagy követelése voltak, melyeket a nemzet — legalább illő kompenzációk nélkül — teljesíteni nem akart. Mennyi ravaszsgot, mennyi kalmárszellemet, mennyi nyers erőszakot és mennyi mézédés szót pazarolt a közös hadsereg protekciós tábora Magyarországra, csak hogy követeléseit iránt hajlandóvá tegye a nemzetet. Tudott ez a protekciós tábor hálátlan lenni és elejtette Széll Kálmánt, csak hogy célt érhesse. Tudott ravasz lenni és még a Rákóczi hamvainak hazaszállítását is kezdeményezni, csak hogy ebben a haza-

fias czukrozásban bevegye a nemzet az ugrai levelet is. Tudott aztán Ausztria alkotmányellenes próbálkozást is kiereszkölni, hogy talán Fejérváry a radikális választói reform lépésszójén megfogott utczával képes lesz a hadsereg követeléseit a parlamenttől kicsikarni. Sőt tudott Ausztria a koalícióval és magával Kossuth Ferenczcel is látszólagos békét kötni, csak hogy udvarolva és hízelve hozzá juthasson a katonai követelések kielégítéséhez. Semmi sem használt. A közös hadsereg nem jutott követeléseinek teljesítéséhez és így került a sor Khuenre, akinek most már Ausztria a hadsereg részleges mozgósításával is segítségére volt, csak hogy olyan többséget teremtsen, amely végre a közös hadsereg hatesztendő s bójtjét megszünteti és emeli a létszámot, megszavazza a felgyülemlett költségeket, folyósítja a részben már elköltött nagy kiadásokat.

Nem lep meg tehát, hogy a legtürelmetlenebb hitelező ki sem várja a parlament megalakulását s már a mézes hetekben benyújtja számláját. Nincs kétségünk az iránt, hogy a holnap meginduló tanácskozás elég gyorsan fog végezni a számla kiállításával, mert a közös hadseregnek elég ideje volt követeléseit összefoglalni, rubrikázni, summázní. De van valami, ami iránt szintén nincs kétségünk s ez az, hogy a közös hadsereg megint gazda nélkül csi-

Rügyek.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnymás títol.)

Végigrepül a tündéraszony uszálya a levegőben, érinti a földet és nyomán kidugja a fejét egynehány kőköresin. A bokrok száraz hegyén apró zöld szemecskék jelennek meg, mintha belékukucsálnának a világba, vajjon ki lehet-e már bujni egészen?...

Nem lehet. Maradjatok ottbeann. Csalóka idekint a tavaszi fuvalom, fehér pihék ropkednek a szárnyain.

Az ember azonban bátrabb. Már a tavasznak a hírére is kiindul, hogy elébe menjen az érkező kikeletnek, amely sohasem érkezik elég korán...

Eugem a várhegy felé visz az utam. Onét, mint egy őrtoronyból nézem a messze vidéket, közeleg-e már a jó barát, a tavasz?...

A várhegy északi oldalán kezdődött valamikor a Mátyás vadaskertje. Vonult, a mai városmajort beleszámitva, fel, a hegyeknek és végződött valahol a messze hidegkuti dombok oldalán.

Átnézek Pestre... És a közeledő tavasz verőfényében, mintha fátyol borulna a tájra s a fátyol alatt a régi Pest apró házai tűnnek föl, úgy, amint anno domini 1700 és egynehányban állottak...

Kis, faluterjedelmű házesoport. A mostani lémezhiidterén fölül egy dunaág omlik be, a mezők felé. Megkerüli Pestet és a mai

vámbáz tájékán kiszakad megint. Pest tehát szigetben fekszik.

A parton egynehány bástyatorony emelkedik. Az egyik a régi sóház helyén, a másik a Petőfi-szobor szomszédságában. De azon belül, a Szentkirályi ház helyén is van egy. A Sütő-utca végén is van egy torony.

A Sütő-utczában volt a legrégebbi kórház.

A város vége felé — értsd alatta a mai Károly-körutat — rengeteg épület-massza húzódik. Az invalidus-ház. Ez már 1727-ben készen volt. Az eredeti terv szerint egészen szabályos lett volna, négy udvarral és a város felé három emelettel, különben köröskörül két emelettel mindenütt. Erről a tervről vannak rézmetszetek, alaprajzzal és oldalnézetekkel.

De a tervező, Martinelli, csak két udvart készített el. A hátsó rész nem épült föl. Arrafelé, tudniillik a mai Károly-körút felé, szabálytalan tér maradt, mert közbenesett a város fala, amely a mai Semmelweis-utca keleti oldalán húzódott tovább és amelyhez voltak támasztva az odaépített házak. En még láttam ezeket a falakat s a mult esztendőben, mikor egy új palotát építettek, a telek hátterében teljes egészében emelkedett fel a régi magas városfal. Egy torony is volt a sarkon, amelyet Krautschneider-rondellának neveztek. Északkelet felé pedig a városvégi sarktorony emelkedett. Ezek között a város nem épített. A telek kantinnak és mészárszéknek volt felhasználva.

A falon túl egy árok húzódik. Az árok partján akáczfák, melyeket nyáron a por lep,

télen a zuzmara. Még nem rügyeznek szegények... A tavasz 1727-ben is késik... A szemközti oldalon, azaz a széles országút másik felén már szántóföldek kezdődnek. Egy-egy ház megakad, teszem föl azt a nyári mulatóhely gyanánt ismert Hacker-szálló, amely a jelenlegi nagy átjáró-ház mellett állott, s amelyben szürpad volt fölállítva.

Az invalidus-ház telkének többi részét Romer így írta le: „Ezen tér, helyesebben udvar — a kintin és mészárszék udvara — két nyílással bírt. Egyik levágott szögletű a mai Sütő-utca felé vezetett (1871-ben már Sütő-utczának hívták) a másik, a városi falon, egy szabálytalan négyszögű tere ment ki, mely a falon kívül, a sarktorony közeléből, a tervezett országúti homlokzatig terjed. A sarktorony közelében e tér kapuval bírt és mosókonyhának, valamint sütőháznak elfogadására volt szánva.”

Az országúti homlokzat aztán egy privát-vállalkozó által építettett föl, még pedig úgy, hogy benne tisztí étkezőt és kaszinót helyeztek el, valamint irodákat; a földszinti helyiségeket pedig üzleteknek adhatta ki a vállalkozó, aki rengeteg összegeket szerzett az épülő és terjedő város e részének fellendült forgalma által.

1783-ban még állt a sütő-utcai torony. A régi kórház délkeleti végén a mizerikordiánus barátoknak volt kertjük. A közép traktusnak egy mellék helyiségek részére szolgáló osztálya pedig a Rostély-utczára ugrott ki s az utczát egészen kivette a formájából.

Amint a szemem a mai Lipótváros rea-

nálja a számlát. Mert hiszen ha a számla egyszerű kiállítása és prezentálása elégséges volna, akkor az armádiának nem kellett volna annyi ideig koplalnia. Többség, sőt kolosszális többség volt azelőtt is a magyar kormányok háta mögött. A Széll Kálmán és Tisza István többsége nem volt hiányos, sőt a Tisza István többsége még az erőszakra, a házszabályok keresztülgázolására is kész volt. De vajjon mi használt belőle a türelmetlen közös hadseregnek? Fizetésre tudta bírni a magyar parlamentet a sima és udvarias Széll Kálmán vagy a durva és erőszakos Tisza István? Nem. A kisebbség akkor is elegendő volt, hogy megtagadja olyan számla kifizetését, melynek ellenértékét, nemzeti kompenzációját az ország nem látta. Kisebbség pedig most is lesz a parlamentben. S ez az ellenzéki kisebbség még elszántabb lesz, mert még frissen fűti az elkeseredés, a jogos felháborodás. Hát mit ér, ha a közös hadsereg össze is állítja régi és új követeléseit, ha nem tud melléjük olyan nemzeti engedményeket csatolni, melyeknek kedvéért az ellenzék is hajlandó legyen az elnézésre?

A számlához nem elegendő, hogy valaki kiállítsa. Kell valaki, aki ki is fizeti. A magyar nemzet pedig, míg a parlamenti ellenzékben egy csöpp vér marad, annyira elzúlleni nem fog, hogy felejtse esztendőik kemény küzdelmeit, felejtse az osztrák furfangot, képmutatást és erőszakot, felejtse mindent és bambán megadjon a közös hadseregnek mindent, mikor az ő legminimálisabb kívánságait könyörtelenül elutasították. Ha a közös hadseregnek a maga érthető türelmetlenségében sürgős a számla benyújtása, akkor emlékezzék rá, hogy a magyar nemzet ingyen se pénzt, se vért nem adja. Kellenek a katonai költségek? Kelljenek a nemzeti enged-

mények is. Ha pedig a közös hadsereg türelmetlen, az neki rossz. A nemzet türelmesebb és várhat.

Két vármegye.

Budapest, június 14.

Pestvármegye közgyűlése tegnap foglalkozott Tolnamegyének azzal az átiratával, amelyben a király nyolczvanadik születésnapja alkalmából augusztus 18-ára ünnepi közgyűlés és istentisztelet tartására hívja fel a vármegyét. Pestvármegye erre az átiratra azt határozta, hogy a király születésnapjának megünneplésére nézve nem tér el az eddigi gyakorlattól. Minden történjék úgy, ahogy a vármegye a király születésnapját eddig is évtizedeken át ünnepelte. Intézkedjék az ünneplés mikéntje felől az alispán, akinek a közgyűlés összehívása is jogában áll és menjenek el a törvényhatósági bizottságok — kiki felekezete szerint — abba a templomba, ahol a király születésnapját eddig is ünnepelte.

Pestvármegyének ez a határozata munkapárti és kormánykörökben valóságos konsternációt keltett. Illojalitással és antidinasztikus tüntetéssel vádolták meg Pestvármegyét, a Kossuth Lajos vármegyéjét, ezért a határozatért.

Nem kívánunk e kormánypárti, ellenséges vélemények bírálatába bocsátkozni, de sietünk velük szemben leszögezni a magunk jól átgondolt véleményét, hogy Pestvármegyének ez a határozata távolról sem tartalmaz az uralkodó személyével szemben illojalitást és még kevésbé antidinasztikus tüntetést, vagy az uralkodó személyének megsértését.

Ez a határozat a jelenlegi politikai helyzetben és különösen a közelmúltban lefolyt politikai eseményekben leli magyarázatát, amennyiben ezeknek tökéletesen megfelel. Khuen-Héderváry és Perczel Dezső nemzetellenes politikájára adott válasz ez és nem pedig tromf az uralkodónak.

Hogy ez világosan álljon előttünk, az események visszaidézésében nem is kell olyan nagyon messze mennünk. Csak az öt év előtti eseményeket kell újra emlékeztünkbe idéznünk és tiszta lesz a helyzetkép.

Mintha csak ma látnánk, úgy áll előttünk a gróf Khuen-Héderváry alakja, amidőn öt évvel ezelőtt, első miniszterelnöksége alatt elhozta a nemzet jogos, törvényben biztosított kívánságaira a chlopii hadparancsot. Mintha ma is a fülünkbe csengene az a: „soha! soha!“, amelyet az akkor hetvenöt éves uralkodó küldött üzenetül a kívánságai jogosságától áthatott nemzetnek.

Azt hittük akkor, hogy gróf Khuen-Héderváryt és vele együtt a chlopii hadparancsot is végleg elseperte a nemzetnek erre az üzenetre felzuduló tiltakozó haragja. Az a nemes harag, amelylyel szemben a Perczel Dezső és Tisza István zsebkendőharcza csak donkisotti harc volt a szélmalom ellen.

Gróf Khuen-Héderváry akkor is a lojalitás jelszavával küzdött a nemzet kívánságai ellen és ő volt az, aki a chlopii hadparancs kiadásával belevitte az uralkodó személyét a politikai küzdelembe. És ugyanez a gróf Khuen-Héderváry, aki ma öt év múltán azt hirdeti, hogy a nemzet ezen a pénzen, presszióval és véren felhízott választáson azoknak adott igazat, akik öt évvel ezelőtt a chlopii hadparancs, a Perczel-féle zsebkendőszavazás álláspontján állottak, ma — minden eddigi szokástól eltérőleg — tisztára a választások alkalmából bizalmi nyilatkozatot rendel meg az uralkodó számára Tolnamegyénél: a Perczel Dezső vármegyéjénél! . . .

Es teszi ezt akkor, amidőn országos ünnepség egyáltalában nincs tervbevéve az uralkodó nyolczvanadik születésnapjára és amikor jól tudja, hogy ennek folytatán az ország összes megyéi és hatóságai csak úgy fogják megünnepelni a király nyolczvanadik születésnapját, mint annak idején

geteg palotasorán tévedez végig — elgondolom, hogy az ennek helyén terjedett régi sivatagon tartották a pestiek főmultságait: a Hetz-eket, vagyis Thierhetzeket, amelyek egy körülbelül a mai Nádor-utca tájékán épült amfiteátrumban tartatták. A szinkör negyvenötven lépés átmérőjű volt, s egy főmaradt leltár nagyon sokféle állatot tartalmaz, teszem föl azt, nemcsak bikákat, hanem medvéket, farkasokat, s a régi Pest történetírója szerint „ottan medvék, szilaj bikák, sőt kaplanok viaskodván, a nézők nem éppen gyenge idegzetéről tanuskodtak.“

A régi invalidus-ház déli oldalán terül el a Hatvani-kapu. Ottan végződik a város. A Hatvani-kaput két ház veszi körül, az egyiknek erkélye is van, amelynek egykoru rajzán egy pipázó magyar nézi a be- és kitóduló vásárosokat. A vár-árka a falak mentén húzódott s így a Hatvani-kapu előtt is volt ilyen, amelyet régente bizonyosan felvonó hiddal szereltek föl. De a tizennyolczadik század elején már be van tömve az árok, s csak fölötte és alatta folytatódik. A kapu előtt átjáró-töltése van. Azon át közlekednek a kocsiok. A város árkan túl aztán kezdődik a rügyező, szabad tavaszi vidék!

Nagyon fontos helyiség volt a régi várvédés korszakában a rendszerint polgárokból alakult lövő-társaság gyakorló helye, avagy is a „lövölde“, amint a mi fiatal korunkban nevezték. A régi lövöldöző-ház eleinte a Hatvani-kaput kívül, a mély árokban volt, mert a legrégebb időkben, mikor még nyilazták a polgárok, nem zavarta a zaj a lakók füleit. De mikor aztán mordályokkal kezdtek el puf-

fogatni, akkor minden kutya ugatott s a gyerekek mind sirva fakadtak egy-egy rettenetes pukkanás után. Tehát ki kellett kvártélyozni a lövöldözőket a városból s eleinte, mint mondom, a Hatvani-kaput kívül rakták a tanyájukat, majd az is nagyon közel esvén, végre egy kicsit lejjebb küldték őket a Kecskeméti-kapu mellett levő tornyon túl, a mai Kálvin-tér irányában. Ott, a régi temető szomszédságában nyugodtan puffogathattak. A halottak álmát nem zavarták. Ott voltak ugyanis eltemetve az 1723. és 1742-iki pestis áldozatai.

Es erről eszembe jutnak a régi temetők. Hol voltak a legrégebbiek?

Mikor tavasszal elindulok, hogy szegény Géza fiam kora sirját meglátogassam — s kísértálok a kerepesi temetőnek ma már muzeumává avanszált fasorai közé, ahová már csak nagy, vagy gazdag embereket lehet eltemetni. — elgondolom, hogy ezek a rügyező bokrok és disz-fák, melyek most külön kertes ápolása alatt vannak, valaha vad-bozótok és elhagyatott homokpuszák sivatagja helyén virulnak. A város nagy messze volt innen, hiszen fiatal koromban még emlékezem a mai Népszínházzal átellenben állott egy emeletes ház sarkán álló keresztre, amelynek helyébe később egy Páduai szent Antal-szobor került, melyet az emeleten helyeztek el. Arra vonult a kerepesi országút, melynek két oldalán egy-egy esárda állt, így a „Sárga csikó“ meg a „Zöld fa.“ Azontul aztán, ha kerék törött, Kerepesir nem találtak kovácsot.

A régi Pest temetői a templomok körül voltak. A Ferenczi-terén találták az egyik

legrégebbi temetőnek a nyomait, mely a szemközti házak alatt terült el. A Sütő-utca helyén, ahol az első kórház állott, s ahová később a török-hódoltság alatt mecsetet építettek, szintén volt egy temető. A Szerviták kertje helyén temető-maradványokat találtak. Temetők voltak továbbá az Ürményi-ház a régi Két-pisztoly (ma Kálvin-téri Első Hazai Takarékpénztár) helyén nemkülönben a belvárosi főposta alapfalainak ásása alkalmával is esontvázakra találtak, amelyek talán a szerviták régi temetőjének folytatását képező területen lehettek eltemetve.

Az előbb említett lövöldöző-házak terveit a pestvárosi levéltár 1131. 445. l. szám alatti okmányok őrzik. A két rondella között fekvő lövöldöző-helyiségről meg kell említenem, hogy az egy Majer Mihály nevű rác szuster háza mellett volt. (Ad domum sic dicti croaticae sutoris, vel cordonis Michaelis Majer.) Ez a varga kis házat 1732-ben kapta a városától ajándékba. Husz öl hosszú és három öl széles telken állott. Husz dénár adót fizetett utánna. Ezt a házat aztán, mint utban állót, megvették, de irásban rendelték, hogy helyette a vargának adjanak alkalmas építőtértséget ingyen.

Amint aztán a József- és Ferenczváros épült, a lövöldöző helyiségnek tágulnia kellett innét is, és ekkor építették Zambelli és Kasselik építészek, 1824-ben a mai napig is e nevezet alatt ismert helyiséget, amelyben évek során át választottunk képviselőt, az „Alte Bürgerliche Schiessstadte“-t, amelyről annyi hamis anekdota kerengett.

A török rabság nehéz bilincsei után azon-

az ötvenediket, hatvanadikat és hetvenediket. És előállítja a Perczel Dezső vármegyét, hogy általa egy kétértelmű kérdésre kérjen feleletet a többi vármegyétől.

Mert ne tessék azt hinni, hogy a tolnai átíratnak a király ünneplése a tulajdonképeni célja. Távolról sem. Itt az a kérdés, hogy a királyt a választások után és alkalmasból ünnepelje az a tábor, amely győzelmében az öt év előtti nemzeti küzdelem teljes leveretését látja. Szóval a chlopii hadparancs kettős soha-ját.

Khuen-Héderváry tehát másodszer is belevonja a király fölkelet személyét a politikai küzdelembe. És pedig most kiméletlenebbül, mint a chlopii hadparancsnál. Mert akkor az uralkodó személye, mint nyílt tiltakozás állott a szemében, most pedig ravasz cselszövés köntösébe, a Perczel vármegyéjének zsebkendőjébe bujtatva.

Ezt a kétértelmű, gonosz játékot hiusította meg Pestvármegye határozata és mint Kossuth Lajos vármegyéje, méltó, megérdemelt és egyenes feleletet adott a Perczel Dezső megyéjének átíratára.

Budapest, június 14.

A bosnyák tartománygyűlés megnyitása. Szerajevóból jelentik, hogy a holnap összeülő bosznia-hercegovinai tartománygyűlést *Varesanin* báró tartományi főnök ünnepélyesen nyitja meg. A tartományi főnök először a nap jelentőségét méltató beszédet mond, aztán felolvastatja az elnökség kinevezésére vonatkozó legfelsőbb királyi kéziratot. A tartománygyűlés elnökévé *Ali Firduz* béget szemelték ki, aki muzulmán nemzetiségű, első alelnöké *Vojislav Solát*, aki szerb, második alelnöké pedig *Mandics Miklós* dr.-t, aki horvát nemzetiségű. Az elnökség és a tartománygyűlés valamennyi tagjának felesketése után az elnök beszédet intézett a gyűléshez, amivel az ülés véget fog érni. Az első tartománygyűlési ülészakban, amely előreláthatólag négy-öt hétig tart, a kormány csak az 1910. évi költségvetést és a fakultatív kmet-megváltásra vonatkozó javaslatokat nyújtja be; a többi már készen álló kormányjavaslatot az őszi ülészakra halasztják.

A bosznia-hercegovinai országos kormány a horvát-szerb országos kormányhoz azzal a kérelemmel fordult, hogy a zágrábi képviselőházi gyorsíróknak szabadságot adjon, hogy a boszniai tar-

tománygyűlésen a gyorsírási jegyzést elláthassák. A horvát kormány készséggel eleget tett a kérésnek és több gyorsíró jelentkezett *Miholics* tanár, a zágrábi gyorsíróda főnökének vezetésével, akik több gépiráccsal együtt Szerajevóba mentek.

Szerajevói lapok közlik, hogy a boszniai kormányzásban nagy változások lesznek. Nyugdíjba megy a civiladlatus báró *Benkó* és helyére báró *Vojnic* Istvánt fogják kinevezni, aki állítólag már ki is jelentette, hogy ezt a méltóságot hajlandó elfogadni.

Szerajevóból táviratozzák: *Alibég Firdus*, a tartományi gyűlés elnöke egy régi bujának kiújulása miatt az ágyat őrzi, úgy hogy a holnap megnyitáson nem lehet jelen. Ma egy zászlóaffér volt, amely veszélyezteti a holnap ülést nyugodt lefolyását. Az épületre ugyanis, ahol a gyűlést tartják, bosnyák, osztrák és magyar zászlókat tűztek ki. A horvát és szerb képviselők most azt kívánják, hogy a magyar zászlókat távolítsák el és helyükbe horvát és szerb zászlókat tegyenek ki. Azzal fenyegetőznek, hogy ha ez nem történik meg, akkor a tartománygyűlés nem ülhet össze. A megnyitó ünnepségek programja is sokféle elégedetlenségre ad okot.

A karlóczai kongresszus. Karlóczáról jelentik: *Bogdanovics* Lucian patriarka, elnök a kongresszusi ülést délelőtt 11 órakor nyitotta meg. Dr. *Putnik* Száva előadó a kongresszusi választmány által szerkesztett és a kongresszushoz felterjesztett szerb nemzeti egyházi alapok és alapítványokra vonatkozó 1910. évi költségvetésnek előirányzati tervezetét általánosságban ismerteti. Kijelenti, hogy a tervezet teljes egészében rossz és helytelen. A költségvetési bizottság mindent elkövetett, hogy a rendelkezésére álló anyagból megállapítsa a költségvetést és a szükséges változásokat megtegye és kéri a kongresszust, hogy ezt a költségvetést szükségből fogadja el a részletes tárgyalás alapjául. Dr. *Radivojević* Jovan radikális kijelenti, hogy a bizottsági előadó nagy szabálytalanságokat, nehézségeket és homályosságot emleget és mégis elfogadja a tervezet a részletes tárgyalás alapjául. Ilyen referálás talán az egyedüli Európában. Mindkét pártbeli képviselő között hosszabb vita keletkezett az előadó jelentése felett. Végül dr. *Letics* György temesvári püspök kijelenti, hogy a kongresszusi választmányok pénzügyi munkálatait, valamint a nemzeti alapokkal való igazgatási módját a költségvetési vitánál bírálat tárgyává tenni nem lehet. Azt csak a revízió és a választmány munkálkodásáról szóló jelentésnek tárgyalásánál lehet kritizálni. Indítványozza, hogy az előadó javaslatát indoklás nélkül fogadják el. A kongresszus a költségvetési tervezetet a részletes vita alapjául elfogadta. Az elnök 2 órakor az ülést berekesztette és a legközelebbi ülést holnap délelőtt 10 órára tűzte ki a költségvetés részletes tárgyalásával.

egy tizennyolczéves török leány megkeresztelésénél, aki Anna Erzsébet nevet kap. Meg van a matrikulában jegyezve, hogy „Patribus tureis...” úgy látszik, apja volt szegénykének bőségesen. Ugyanaz nap egy harminczéves törököt is keresztelnek. A nagy baba keresztapaságát megint Posvaj István vállalja el és Soks Simonné. Vele egy török asszonyt is keresztelnek Anna Mária névre, Kaiser János és neje a keresztszülő.

Van aztán, aki török szülőktől származik, de „ismeretlen apától”. Február 15-ikén egész familiát keresztel Putavicz plébános. Egy török asszonyt, aki Erzsébet nevet kap, a leányát, aki Éva lesz, s a fiát, akinek József nevet adnak. A komák száma egy fél-tuezat.

Sőt a matrikula arról is beszél, hogy keresztelt török asszonyokat keresztény polgármerek vesznek feleségül. Így két össze 1698-ban valami özvegy ember, akit az anyakönyv Asnank-nak nevez — „cum Anna vidua, condam nata turcica, sed jam rite baptisata...”

Az özvegy török asszony és özvegy keresztény ember esketési tanúi Cziporóczy György és Ötvös Péter...

Hol van már az a násznép?...

Pedig a tavasz rügyei visszatérnek újra meg újra... Csak mi nem térünk vissza velük... És lesz majd késő esztendő múltán valaki, aki megemlékezik mirőlünk a tavasz fakadó rügyei mellett s talán emondja rólunk, hogy mi is voltunk valaha...

Apponyi a Justh-pártról.

— A trónbeszéd és a választói reform. —

Khuen ismét Bécsbe készül.

Budapest, június 14

Gróf Apponyi Albert fáradhatatlanul folytatja agitációs körutját. A legutóbbi napokban három kerületben, Halason, Kecelen és Székelyhidon járt, hogy a népet fölvilágosítsa a parlamenti helyzetről. Eleddig a fősúlyt arra vetette, hogy a munkapárt és a Khuen-kormány kárhuzatos, nemzetietlen irányzatát támadta sok hévvel s még több igazsággal, ma pedig éles határvonalat vont a két függetlenségi párt között s azt bizonyította, hogy mennyivel helyesebb volt a Kossuth Ferencz mércekelte, körültekintő s a fokról-fokra való haladást biztosító politikája, mint a Justhék harcziás taktikája, amely mindent az ajkukon most már mindinkább elhalluló bank-dátumhoz kötve, a nemzeti kormányzat időelőtti bukását idézte elő s a lemondás hirdetőinek kezére játszotta a hatalmat.

Holnap összeül a miniszteri haditanács, hogy a trónbeszéd szövegét végleges formába öntse. A választói reformról is lesz szó benne, de csak úgy nagy általános vonásokban, közlelbi meghatározások nélkül, nem jelezve a törvényjavaslat benyújtásának időpontját sem, s így *Tisza* is jól lakik és *Lukács* is megmarad. A trónbeszéd részletezni fogja az országgyűlés teendőit, a „nemzeti munkát” is. De a bécsi indiszkreczió megelőzi a királyt s már is jelzi, hogy mit akarnak a Lajtán túl: a bankszabdalom tízéves meghosszabbítását, újabb pénzügyi terheket, a kiegyezés vasúti politikájának fölforgatását, a katonai költségek fokozását, a Dreadnoughtok építését, a létszámmelést — s mindezek tetejébe a klotúri. Hát nem gyönyörű nemzeti munkaprogram ez?

A pártok alakuló értekezleteit a kormány-párt kezdi meg vasárnap, amely alkalommal a párt és a képviselőház tisztikarát állapítják meg. A legnagyobb gondot a Házelnökség kérdése okozza s döntés talán csak a holnapi minisztertanácsban várható. Lehet, hogy a párt-értekezleten pro forma Perczel Dezsőnek ajánlják föl az elnökséget, rehabilitációul a november 18 utáni eseményekért, ő azonban ezt a megtiszteltetést — érthető okokból — vissza fogja utasítani s meg fog elégedni báró Podmaniczky Frigyes örökével, a pártelnökséggel. Házelnök valószínűleg *Berzeviczy* Albert vagy *Tallán* Béla lesz, a két alelnökségen pedig *Náday* Lajos és *Sándor* János, volt államtitkár, *Tisza* sógora fognak osztozkodni. Ma még azonban semmi sem bizonyos. A jövő hét első napjaiban az ellenzéki pártok is megtartják a konferenciáikat, amelyeken kétség-telenül a legkeményebb harcot fogják proklamálni a jegtíró kormány ellen.

A miniszterelnök utja.

Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök nüstari birtokáról holnap délután érkezik vissza Budapestre s délután öt órakor minisztertanács lesz. Ez alkalommal véglegesítik a trónbeszéd szövegét s megállapodnak a képviselőház elnökségében is.

A konferencia után Héderváry Bécsbe utazik és csütörtökön audiencián jelenik meg a királynál. A kihallgatáson a miniszterelnök bemutatja a trónbeszédnek a minisztertanácsban meghatározott szövegét és ahhoz a király hozzájárulását kéri. Azonkívül jelentést tesz az országgyűlés megalakulásával kapcsolatos személyi ügyekről is.

Bécsből jelentik, hogy a közelebbi idő-

ben közös miniszteri tanácskozás lesznek, amelynek határnapját és napirendjét a miniszterelnök a legközelebbi bécsi tartózkodása alkalmával fogják fixirozni.

Kossuth Ferenc Zentán.

Kossuth Ferenc hétfőn a dunakezei kerület egyik legnagyobb községét, Fajszt látogatta meg, hol rendkívül nagyhatású beszédben buzdította a választó polgárságot a függetlenségi eszmék mellett való kitartásra. A választó polgárok Kossuth Ferenc beszédét kitörő lelkesedéssel fogadták és fogadalmat tettek, hogy győzelemre viszik a Kossuth-párt jelöltjének, Pozsgay Miklósnak zászlaját. Kossuth Ferenc Fajsztól Kalocsára ment, hol Várossy Gyula kalocsai érsek vendége volt és az érseki palotában töltötte az éjszakát, Kedden reggeli kilenc órákor Zentára utazott, hova délután fél kettőkor érkezett meg. Utközben Szabadkán Rök Iván és Ostffy Lajos országgyűlési képviselők csatlakoztak hozzá.

Zenta város közönsége méltó lelkesedéssel fogadta Kossuth Ferencet. Az egész város lobogódiszben állott és daczára a mezei munkaidőnek, ezek és ezek várták a pártvezért. A város elején hatalmas diadalkapu állott zöld galyakkal és virágokkal borítva, közepén a felirással: Isten hozott! Amerre a menet elhaladt, végig az utcákon a város közönségének lelkes tömege várta Kossuth Ferencet és zakadatan ovációban részesítette. A menet a piac téren állott meg, melynek közepén díszes tribün állott. A teret a választó-polgárság sűrű tömege lepte el.

Szakadó esőben nyitotta meg dr. Ellinger Jenő a gyűlést, üdvözölve a kerület választó-polgársága nevében Kossuth Ferencet. Kossuth Ferenc beszélt ezután.

A régi magyar itók, a széthuzás a kerületben is megismétlődött, a függetlenségi párt kettészakadt és ennek tulajdonítható, hogy az első választásnál nem vihették győzelemre a függetlenségi eszmék lobogóját. Most azonban két párt áll egymással szemben: a 48 és a 67. Nem hiszi, hogy a kerület hazafias polgársága egy perczig is haboznék akkor, amikor a kettő között választani kell. Félre kell most tenni a széthuzás politikáját és össze kell fogni, hogy győzelemre vigyük a függetlenségi zászlót. Majd rámutatott arra, hogy a mostani kormány a lemondás politikáját hirdeti, ami nem egyezik a magyar ember természetével. A magyar nép sohasem fog lemondani arról a küzdelemtől, amelyet hazájának szabadságáért és függetlenségéért immár évszázadokon keresztül vív. A függetlenségi pártnak szüksége van olyan katonákra, akik becsületesen megállják helyüket a küzdelemben. Ilyen férfiu a kerület képviselőjelöltje, dr. Ellinger Jenő, miért is arra kéri a választó polgárokat, vigyük diadalkaput az ő zászlaját és küldjék fel őt a parlamentbe, oldala mellé.

Kossuth Ferenc szavait színni nem akaró lelkes éljenzés követte. A népgyűlést a zuhogó eső miatt félbe kellett szakítani és Kossuth Ferenc társaságával dr. Ellinger Jenő vendégszerető házába ment.

Este több száz terítéki banket volt Zentán, amelyen Rök Iván orsz. képviselő mondott nagyhatású beszédet.

Kossuth Ferenc Szabadkán át utazott Budapestre, hova este tíz órákor érkezett meg.

Apponyi Székelyhidon.

Gróf Apponyi Albert hétfőn a székelyhídi kerületbe utazott, hogy Molnár Ákos jelöltségét támogatva Fráter Loránd Justh-párti jelölttel szemben. Délután Biharószegen népgyűlés volt, amelyen a szomszéd községek választópolgársága is nagy számban jelent meg. Dr. Fehéssy István református lelkész beszéde után gróf Apponyi intézett nagyhatású beszédet a gyűléshez. Majd gróf Zichy Tivadar szólott. Nadányi Gyula és Jármay István orsz. képviselők lelkes beszédei után vonaton Székelyhídra utazott gróf Apponyi társaságával. A népgyűlésen Molnár Antal bagaméri tanító üdvözölte gróf Apponyit és nyitotta meg a gyűlést. Gróf Apponyi beszédében a többi közt ezeket mondta:

— Megnehezíti e helyen az én álláspontomat az a körülmény, hogy itt a harc a függetlenségi eszmét képviselő két árnnyal közt folyik, hogy tehát kénytelen vagyok azzal a kérdéssel foglalkozni, melyik az, amely igazabban, amely több eredményt elérhető módon képviseli azokat az eszméket, amelyek zászlóinkra vannak írva. Teszem ezt anélkül, hogy ellenfeleim bármelyikének jószándékát és igaz hitét kétségbevonjam, mert nekem nem kényerem ellenfeleimnek kisebbitése és meggyanúsítása. (Lelekes éljenzés és taps.) mi arra nem szorultunk rá, mi a magunk igazságával akarunk győzni. Ezen a határvonalon azután megszünt a kedélyesség (Élénk tetszés), mert azután az a határvonalat megvonva, rá kell mutatnom annak

az iránynak elhibázott voltára. Mi azon az uton voltunk a koalíciós kormányzat utolsó idejében, hogy hazánk függetlenségének gondolatát és azzal népének jólétét hatalmas léptekkel előre vigyük. Csak az elfogultság tagadhatja, hogy éppen a gazdasági függetlenség terén mi tényleg megtettünk egy döntő fontosságú lépést a magyar autonóm vámtarifa megteremtésével, amely megszüntette az akadályt az önálló vámtarifa 1917-ben való felállítására. Ez után a tény után kétségbevonni azt, hogy a gazdasági függetlenség kivívásának egyéb terein is előre akartunk menni és előre tudtunk volna menni, épp ily határozottan, épp ily határozatosan, amennyire azt a viszonyok engedték, igazán csak az oly kétkedő állapotnak lehet szüleménye amely kétkedő állapot többé nem az egészséges léleknek, nem a fontoló elmének töprengése, hanem a gyanuval eltelt léleknek eltévelyedése. (Zajos helyeslés és tetszés.) És tényleg így is volt. Sok szó esett a külön bankról, a mi ellenfeleink a másik függetlenségi pártban egy dátumhoz, 1911-hez kötötték ezt a követelést, mert mi azt mondtuk, hogy ezen dátumra való megvalósításnak legyőzhetetlen akadályok állanak útjában, de bennünk van elég megfontoltság és tudás, hogy ezeket az akadályokat meg tudjuk kerülni és hogy előtérbe készíteni ezt is, amint előkészítettük és megalapoztuk a külön vámtarifa, hát ebben, a mi munkánkban minket megakadályoztak a pártunk kettészakadásával. Vezérünk tekintélyét Bécsben lerontották, amint az országban lerontani akarják. És mit nyertek vele? Nem azt, hogy 1911-ben meg lesz a bank, sőt ma már csendes az ő hangjuk is ebben a kérdésben. (Zajos tetszés.) hanem azt, hogy nyakunkra hozták a Khuen-Héderváry kormányt, melynek azon tagját, kinek a pénzügyek vannak kezében, aki tehát a bankkérdés előkészítésében vezető szerepet kell, hogy játszsék és aki nyitott a közös bank hívének vallja magát, azok ártatlan kaczerkodásukkal kintetik. (Zajos tetszés.) Ha ki nem tör ez a pártszakadás, ha vezérük karjába nem esnek ezen tőlünk elpártolt testvérek, hát közel voltunk volna ahhoz, hogy az önálló bank előkészítésére döntő természetű lépéseket tegyünk. De mikor a pártszakadás folytán a mi vezérünk sulya és tekintélye Bécsben megfogyatkozott volt, akkor nem tartották érdemesnek vele szóba állani olyan virmányokról, amelyek rosszul esnek az osztrákoknak, akkor ismét felülkerekedett bennük az a 400 éves gőg, akkor eldönték, hogy a hatalomról nekünk távoznunk kellett, mert abban a pillanatban eldöbtek magunktól a hatalmat, amelyben láttuk, hogy elveink irányában való haladásra fel nem használhatjuk és az ország nyakába ültették a lemondások programjának képviselőjét. A 48-as függetlenségi pártunk jövője, közel jövője attól függ, hogy annak katonái ismét a kipróbált, a böles, a hűgadt, az okos vezérlet alá sorakozzanak és kellő felelősségérzet és lívatottság nélkül vezetett kalandba tovább ne bocsátkozzanak. (Hosszantartó élénk helyeslés.) Ezért vagyok kénytelen felvenni a harcot nemcsak a mindnyájunkkal szemben álló munkapárttal, hanem, ha esetleg folytatni kívánják káros működésüket, a függetlenségi párt azon árnnyalával is, amelyről, mint mondtam, minden gyanúsító szándék nélkül meg kell állapítanom, hogy a függetlenségi eszmék előhaladására nézve veszedelmesebbnek tartom, mint magát a kormánypártot. (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Ezután dr. Dóczy Imre, a kerület volt kizsámpárti jelöltje intézett lelkes beszédet a jelenlévőkhez. Molnár mellett való kitartásra buzdította a választókat, majd Nadányi Gyula országgyűlési képviselő, végül Molnár Ákos jelölt mondott nagyhatású beszédet.

Darányi nem vonul viszi.

A mai lapoknak azon hírével szemben, amely szerint Darányi Ignác volt földmivélségi miniszter tegnap Szegeden a politikai helyzetéről mondott hosszabb beszédében azt a kijelentést tette volna, hogy a cselekvő politika teréről teljesen visszavonul és csupán polgári kötelességének akar élni, a legilletékesebb helyről szerzett információ alapján közlik, hogy Darányi tegnapelőtt Szegeden sem az általános politikáról, sem pedig saját személyes helyzetéről egy árva szót sem szólt.

A véderőtörvény revizója.

Holnap, a hó 15-én megkezdődnek Budapesten a honvédelmi minisztériumban a szakreferensek tanácskozásai a véderőt illető dolgokban. Ezen évenként a szükség szerint többször megtartott tanácskozások célja, hogy nyilvántartsák és felülvizsgálják a véderőjavaslatokat; a mostani tárgyalás folytatása azoknak, amelyeket néhány hónap előtt Bécsben tartottak,

Más forrásból még azt jelentik, hogy a konferencia újabb revízió alá veszi a véderőtörvénytervezetet és ez alkalommal a következők vesznek részt a megbeszélésen:

Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök, aki elnökölni fog és Czapp Károly ezredes, mint referens, a közös hadügyminisztériumot,

Meixner Ottó altábornagy, osztályfőnök és Reuter Ottó kapitány a Landwehrminisztériumot, Szalay László miniszteri tanácsos a közös pénzügyminisztériumot,

báró Skerlecz Iván miniszteri tanácsos a magyar miniszterelnökséget,

Paur Vilmos miniszteri tanácsos, dr. Ferdinándy Géza osztálytanácsos és Szurmay Sándor ezredes a magyar honvédelmi minisztériumot fogják képviselni.

Bécs gazdasági követelése.

Bécsi forrásból a Magyarország és Ausztria közt való függő kérdésekről ezeket jelentik:

A bankkérdés tekintetében valószínű, hogy a kormányok a bankszabadosom meghosszabbítását illetőleg nem provizóriumban, hanem megint tízéves terminusban fognak megállapodni. Nem ismeretes még, hogy a magyar kormány a banktárgyalásokkal kapcsolatosan fog-e bizonyos óhajokat hangoztatni. A tárgyalások egy korábbi stádiumában a magyar kormány a bankszabadosom meghosszabbítását a készfizetés főlvetelével kapcsolta össze. A tárgyalások valószínűen csak ősszel lesznek aktuálisak, hogy az osztrák és magyar bank az év vége előtt egybehívandó rendkívüli közgyűlés elő terjeszthesse az új, végleges bank-aktákat. A másik függő kérdés a kereskedelmi szerződés kérdése, amely most szintén elintézés alá kerül.

A pénzügyi politikai kérdések is rendezésre várnak. Lukács pénzügyminiszter Bilinski osztrák pénzügyminiszterrel nemrégiben néhány fontos kérdésben tárgyalt, jelesül: a szeszdó felemelésének ügyében, a gyufamonopólium kérdése is nemsokára napirendre kerül s a két kormány technikai okokból együttesen akarja rendezni a gyufamonopólium ügyét. Ausztriában az amerikai petróleumtröszt ellen kemény rendszabályokat léptettek életbe. Hasonló eljárásra készülnek Magyarországon is az amerikai petróleumtröszt magyarországi szervezete ellen s a két kormány pénzügyminisztere Magyarország és Ausztria petróleumiparának megvédelmezése céljából szintén együtt akar eljárni.

A vasúti politika terén pedig főképpen két kérdés — a dalmáciai vasutak és a kassa-oderbergi vasút kérdése — vár rendezésre. A dalmát vasutak dolgában az illetékes körök új tervet proponáltak, még pedig azt, amelyik a MÁV. vonalát Navitól Kninig vezetői tovább az Unna-folyó mentén. Ez a vonal hetvenöt kilométerrel rövidebb, mint a kiegyezésben foglalt knin-ogulini vonal. A mostani tárgyalások a körül forognak, vajjon a kiegyezésben megállapított utoz ragaszkodjanak-e, vagy pedig az új tervet vegyék közelebbi megfontolás alá. A kiegyezésben megállapított tervet annak idején a magyar kormány proponálta, ez a terv azonban — a bécsi forrás szerint — Magyarországra nézve sokkal nagyobb költségekkel járna. E tervet szerint a vonalnak nagyobb része horvát földön vezetne keresztül, míg az új terv szerint inkább boszniai territoriumokon megy át. A kassa-oderbergi vasut fejlesztésének kérdésében az a pénzügyi tervet, amely a kiegyezésben van megállapítva, nem vihető keresztül, mert a szükséges költségek megszerzésének előfeltétele, tudniillik, hogy a kassa-oderbergi vasutnál bevétel fölösleget érjenek el, eddig nem történt meg. Mindkét kérdésben tehát új alapokról tárgyalnak és ha ezekben megégyezésre jutnak, akkor a megállapodás a kiegyezés vasut-politikai határozmányainak megváltozásával fog együtt járni. Kétségtelen, hogy Wrba osztrák vasutügyi miniszter budapesti látogatása e tárggyal függ össze.

Kilépés, helépés.

Váczról jelentik: A választópolgárság tegnap bankettet rendezett Preszly Elemér dr.-nak, a kerület képviselőjének tiszteletére, amelyben Preszly kifejtette, hogy ő a Justh-pártból kilépett és elítéli azokat a törekvéseket, amelyek a parlament békés és komoly munkáját akarják megakadályozni. Pártunkivüli nygvennyolozas programmal óhajt a képviselőházban szerepelni és földadatának nem azt tekinteni, hogy a tisztessges szándéku munkát megakassza, hanem hogy a kormánypárt működését ellenőrizze. Preszly beszédét élénk helyesléssel fogadták.

Grosswein Sándor, az egyedüli keresztény.

szocialista képviselő tudatta a néppárt elnökségével, hogy belép a párt kötelékébe. Ezzel a néppárt 14 tagra emelkedik.

Mibe került a korteskedő katonaság?

Frankfurtból jelentik, hogy a „Frankf. Ztg.” bécsi tudósítója megbízható katonai részről értesül, hogy a magyarországi választásokra 220 zászlóalj és 168 eskadron, vagyis összesen kilencz hadtest volt kirendelve asszisztenciára; a szállítás, az asszisztálás és a hatnapos ellátás költségei ke-rek tizenhét millió koronába kerültek.

Ez a tizenhét millió pusztán csakis a katonaság költsége, amit a magyar kormánynak kell megfizetni; a Khuen-kormány egyéb választási költségei ebben az összegben nem foglaltnak benne.

Ezekről a kiadásokról azonban aligha fogunk nyilvános elszámolást kapni.

Félhivatalosan kijelentik, hogy ez a közlés kalandos találgatás, amely a tényleges kiadásokat oly nyilvánvalóan túlhaladja, hogy annak komoly czáfolatára szót vesztegetni felesleges. (A félhivatalos annyira haragszik, hogy bizonyára egyáltalán nincs igaza.)

Erőszakoskodások.

Pest vármegye tegnapi közgyűlésén Förster Aurél országyűlési képviselő egy állítólagos belügyminiszteri rendeletet tett szóvá, amelyvel a kecseli választókerületben a belügyminiszter a karhatalom feletti rendelkezést a választási elnökről az egyik képviselőjélőre ruházta át. Ezzel szemben félhivatalosan ezt közlik:

„Nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy a belügyminiszter a kecseli választás alkalmával a karhatalom feletti rendelkezést a választási elnöktől elvonta és más valakire ruházta, illetve, hogy ilyen tárgyú intézkedést tett abban a formában, hogy a karhatalom feletti rendelkezésre jogosított nevének a helyét a rendeletben kitöltetlenül hagyta azzal a czélzattal, hogy azt valamely képviselőjelölt a maga nevére tölthesse ki. Ilyen vagy hasonló intézkedés nem történt, de egyébiránt ilyen intézkedés nemcsak hogy törvénytelen volna, hanem értelme sem lenne, mert egy jogait és kötelességeit ismerő választási elnök ilyen intézkedést bizonyára nem venne figyelembe.”

E tárgyban kérdést intéztek ebben az ügyben Förster Aurél képviselőhöz, aki kijelentette, hogy amit állított: az igazság.

— Csodálkozom, — ugymond — miért nem czáfolja a kormány azt az állítást, hogy a katonaság a választás előtt való este a választási elnök egyenes intézkedése ellenére eltávozott a kerületből. Háromezer választó jelent meg Kecelen a választás reggelén s e nagy tömeg között kilencz csendőr tartotta fenn a rendet délig, amikor aztán többszöri távirati kérésre délben megérkezett 72 bosnyák katona.

A törvénytelenések azonban még nem értek véget. Förster ma délelőtt telefonértesítést kapott Kalocsáról s azt jelentették neki, hogy Tarajosy Sándor volt képviselő, Ereky Károly munkapárti főkortesze a pótválasztásra külön katonai kirendelést kapott s a katonaság fölött ő fog rendelkezni. Ha ez a hír igaz, ugy ez a túlkapás fölülmul minden eddigi gyalázatosságot.

Sponyáról jelentik: Több napilap vasárnapi számában kormánypárti forrásból merítve tendenciózus hazugságokat közöl a sárkeresztúri kerülethez tartozó Soponya községben a napokban történt eseményekről. Azok egészen másképen folytak le, mint ahogy a lapok azt közölték. Egy szó sem igaz abból, hogy „őjnek idején zajongó tömeg rohanta meg Kovács Lajos gazda házát, beverte az ablakokat, a ház kapuját pedig kiemelte a sarkából és behatolt az udvarra”, hanem az történt, hogy a község ifjusága (a községből 160-an szavaztak Madarász József-re és csak 19-en ellene) díszmenetben, ének-szóval vonult végig a Fő-utca nyugati oldalán. Még nem is ért a menet Kovács házának irányába sem, már eldőrdült a lövés az utca tulsó oldaláról, amely az élől haladó Takáts Istvánt érte, aki másnapra meghalt. Nem igaz tehát, hogy bárki is megrohanta volna Kovács házát, mert az utcának nem is azon az oldalán vonult a menet és később az is konstatáltatott, hogy egyetlen ablak sem volt beverve. A kanuhoz pedig nem is közelített senki, nemhogy belétek volna az udvarra. Annál különösebb azután, hogy nemcsak a lapok, de a hatóság is felült Kovács meséjének, aki a megtámadottat és jogos önvédelmezőt játszsza. Kovács a már majdnem két hete alküvetelt börténye után még szabadságról sem tud senki. Ennek folytán arra a következtetésre jut, hogy a munkapártiaknak még élniük szabad.

Mohácsról jelentik, hogy ott a munkapárt óriási erőlködést fejt ki, hogy a 16-iki választáson győzelemre vigye jelöltjét. Pedig 1990 leadott ellenzéki szavazattal szemben a munkapárt összesen 840 szavazatot kapott. Kossuth Ferenc és gróf Apronyi Albert levelet küldtek a kerületbe, hogy az ellenzéki szavazók a néppártot támogassák. A választási elnök megtagadta Huszár Károly, Frey János és Haller István képviselőknek, valamint a leutazott néppárti hírlapíróknak a választási helyiségbe érvényes igazolvány kiadását.

Hódmezővásárhelyről jelentik: A kerületben június 18-án pótválasztás lesz Kun Béla függetlenségi és 48-as Justh-párti és Pany József nemzeti munkapárti jelöltek között. A függetlenségi párt vasárnap a főtéren gyűlést tartott, melyen legkevesebb tízezer ember vett részt s melyen a központ képviselőjében dr. Nagy György volt orsz. képviselő lelkesített a függetlenségi zászló mellett való kitarásra. A munkapárt a vasárnapi gyűlés lelkes hangulatától megijedve, kieszközölte, hogy Szathmári, főkapitány az összes pártgyűléseket a választás napjáig eltiltsa. A főkapitány azzal indokolja rendeletét, hogy a nagyfokú igazoltatlanság miatt gyűlés nem engedélyezhető. A városban óriási a felháborodás e miatt. Dr. Nagy azonnal felebeztet adott be a rendelet ellen s miután a rendelet nem jogerős, a hétfőre hirdetett gyűléseken megjelent, ahol nagy lelkesedéssel fogadták s esküt tettek, hogyha kell, az életük árán is kitartanak Kun Béla zászlója alatt. A munkapárt körösköl kiszivárgott, hogy a tanyai választókat ugy fogják visszatartani, hogy a lovagnál száj- és körömfájást fognak konstátálni s ezzel a szekérköz lekedést lehetetlenné tenni. Kun Béla pártja ezt bejelentette a választási elnököknek. Soós Istvánnak, aki megígérte, hogy gondoskodik a választók bejöhetségéről. Hódmezővásárhelyre csütörtökre Justh Gyula megígérte megérkezését, de a főkapitánynak a gyűléseket betiltó rendelete miatt ez az elutazás elmarad. Nagy falragaszokon tudatta a függetlenségi párt, hogy Justh a főkapitányi rendelet miatt nem beszélhet s falragaszokon közölték Justh Gyulának és Holló Lajosnak üdvözlő táviratait.

Peticziók, visszaélések.

Csikszentmárton: A kerületben gyűjtés indult a petició költségeinek összegyűjtésére, s most Bartalis Ágoston főszolgabírói rendeletére a csendőrök az eddig gyűjtött pénzt, 2800 koronát elkobozták. Nagy György Fejér Sándor alispánnál táviratilag emelt panaszt emiatt. A peticióra adatokat gyűjtve, eddig 197 választó ismerte el tanuk előtt kiállított nyilatkozatban, hogy hatósági erőszak s megvesztegetés készítették, hogy Ince Domokos munkapárti jelölre szavazzon. Arra is van adat, hogy maga Ince adott pénzt a reá való szavazásért. Vargyas István, Tulit Lázár, Keresztes Imre csikszentgyörgyi lakosok ezt közjegyzői okirattal igazolták. Majláth Gusztáv püspöknek a munkapárt érdekében való beavatkozásáért a teljesen katolikus kerületben nagy a felháborodás. Ambrus József egyházi főgondnok állott annak a mozgalomnak az élére, amely a püspök magatartása miatt a katolikus vallástól való elszakadást kívánja. Eddig Kászonjakabfalva, Kozmás, Tusnád, Ujtusnád s Kászonujfalu lakosai jelentették be áttérési számdekukat. Jellemző a kir. törvényszék vizsgálóbírójának, László Géznak eljárása, ki a dr. Nagy György által beadott bünyvádi feljelentésekre dr. Nagy kihallgatására éppen a választás napját tüzte ki s mivel akkorra lehetetlen volt Nagy Györgynek megjelenie, elmaradására való hivatkozással a további eljárást megszüntette. Nagy a vizsgálóbírónak ezen eljárása miatt az igazságügyminiszterhez feljelentést adott be, kérve a fegyelmi megindítást. A peticióban arra is van törvényes bizonyíték, hogy az éjjeli órákban lakásukból erőszakkal kihuzozott választópolgárokra a csendőrök a szekéren huzták fel a ruhát, s az asszonyokat és ifjakat, akik nem akarták engedni a választóknak erőszakkal való elhuzozolását, a Galiciából Csikba rendelt dragonyosok brutálisan, durván bánalt-mázták. Több asszonyt véresre vertek.

Temesvár: A temesmegyei függetlenségi párt tegnap értekezletet tartott, amelyen a temesmegyei választások lefolyásával foglalkoztak. Az értekezletet dr. Fülöp Béla udvari tanácsos, elnök nyitotta meg és kijelentette, hogy az összes kerületekben a munkapárti jelöltek az ellenzékiek letörését csak úgy tudták elérni, hogy a legutóbbi választások az alkotmányellenes kormány hatósági erőinek törvény- és hivatásellenes felhasználásával, pénzzel, erőszakkal és mindenemüi presszióval, valóság-gal tatarjárászerűen folytak le. Megsemmisítő az a tudat, — ugymond — hogy legjobb öröknk és legjobb akarataink hajótörést szenvedtek ezen törvénytelenésekkel szemben. Felszólította a temesmegyei választókerületek egyes függetlenségi jelöltjeit, hogy a választások alkalmával tapasztalt visszaélésekről referáljanak. Dr. Romanov Péter, az orczyfalvai kerület volt függetlenségi és

48-as jelöltje elmondotta, hogy a választás előtt néhány nappal a választókat a községházára idézték és ott kényszerítették őket, hogy a munkapárt jelöltjére szavazzanak. Ha valaki ellenkezett, kezébe nyomtak 10—15 forintot, koremszáról-koremszár jártak és a választás napján reggel kocsikon Orczyfalvára viték és ittas fővel leszavaztatták. A függetlenségi párt bizalmifőriaft állandó csendőrökkel kísértették és minden pillanatban le-tartóztatással fenyegették. A vesztegetés oly nagy volt, hogy a munkapárti jelöltek legalább 1300 megvett szavazója volt. Dr. Rosenthal Marcell, a végvári kerület függetlenségi jelöltje elmondotta, hogy a kerületben a munkapárti jelölt részére a szavazatokat pénzért vásárolták. A csendőrök maguk mondták, hogy előtük vesztegettek. A munkapárti jelölt részére a választás reggelén egy temesvári banktól 70.000 korona, délután pedig két temesvári pénzintézetből újból nagyobb összeg érkezett. Az értekezlet dr. Fülöp javaslatára kimondotta, hogy a párt a szigorú megtorlás útjára lép. A vesztegetések és egyéb törvénytelen-ségek dolgában a bünyvádi feljelentéseket megteszi.

Arad: A megyében a választási visszaélések tetőpontjukat a hisjenői választókerületben érték el annál is inkább, mert ott a megyei függetlenségi párt elnökének, László Zsóárdnak a kibuktatásáról volt szó. A munkapárt — amely összesen 11 tagot számlál — felkötötte ellene a legnagyobb mágnást, gróf Wenckheim Lászlót, mert ennek a zsebében bíztak legjobban s ebben nem is csalatkoztak, mert — jót bevallásuk szerint is — etetés-itatással, lélekviszárrással el is költötték e-ideig 240 ezer koronát. Érdekében lóított-futott a főhercegi uradalom, de nem akart mögötte maradni a járási közigazgatási hatóság sem, élen a főszolgabíróval, Csukai Gyulával, aki Wenckheim érdekében a legmesszebbmenő korteskedést vitte véghez. E nemes munkálkodásában hű csatlósai voltak a jegyzők, papok stb., kik csendőröktől kísérvé, járták be a község lakosságát megvesztegetés céljából. E cselekményekért büntető feljelentést tettek az aradi kir. törvénytársak gróf Wenckheim László és tizenhét társa ellen. Odáig mentek, hogy ugy dr. László Zsóárd képviselőjelöltet, mint a függetlenségi párt részéről a választók összegyűjtésével megbízott egyéneket a falvakból kiutasították, sőt nem kímélték a látogatóba menő békés polgárokat sem.

Lengyeltóti: A kerület Bogay Emil munkapárti jelölt választói ma vagy holnap beadják a peticiót Kapotsffy Jenő függetlenségi képviselő mandátuma ellen állítólagos erőszakosságok miatt. Az óvadékokat már letették.

Pápa: A Pápan kisebbségben maradt Hoitsy Pál pártjának vezérémberei ma este megjelentek a függetlenségi pártkörben, hogy ott Aigner Adolffal tárgyaljanak az Antal Géza munkapárti képviselő mandátuma ellen beadandó petició tárgyában. Abszolút és relativ érvénytelenségi okok, különösen pedig a legfőkeltenebb módon történt vesztegetés (egy szavazatért 200—1000 koronát adtak) és a gróf Eszterházy uradalom tisztjeinek szemérmetlen módon való presszionálása alapján a bizonyítékok annyira meggyőzők, hogy a Kuria a választást bizonyára érvényteleníteni fogja. Az inficiált szavazatok olyan nagy számra rugnak, hogy azok leszámítása nemcsak, hogy lerontják Antal 110 szavazattöbbségét, hanem Hoitsynak biztosítja a többséget.

Hosszupályi: A kerületben 21 szavazattal kisebbségben maradt Justh-párti jelöltek, Fisch Ernőnek pártja elhatározta, hogy Beöthy László munkapárti képviselő mandátumát peticióval támadja meg. Fisch pártja bizonyítani tudja, hogy az ellenpárti választók közül 600-at kisebb-nagyobb összegekkel vesztegettek meg, nem is szólva az etetésről-itatásról, amit a választás előtt heteken át valamennyi választóval „lefolyattak”. Eldönti egyébként az egész választás sorsát, hogy a választási elnök 32 jogosult választót utasított el a Fisch-pártiak közül. Megtörtént például, hogy a választási elnök megkérdezett egy Kiss nevű választót, egy földművest, hogy hány s-sel írja a nevé, egy-gyel vagy kettővel. A paraszt persze zavarba jött, írom egy-gyel-kettővel is, mondotta, ahogy jön. Ez elegendő ok volt arra, hogy ezt a szavazatot, aki különben személyazonosságát igazolta, visszautasítsák. Már a visszautasítottak okából is ki kell mondani, hogy Beöthy megválasztása érvénytelen és a szavazatok többségét Fisch nyerte el. A petició beadásával Aigner Adolffot bízták meg.

Az ugrai mandátum.

Az ugrai kerületben a munkapárt Nagy-Bölyöny József nagybirtokost, volt ugrai képviselőt lépteti fel. Az ellenjelöltek Barabás Béla, Kossuth-párti és Vlád Aurél nemzetiségi.

A horvátok állásfoglalása.

Zágrábban ma délután négy órakor a horvát-szerb koalíció végrehajtó bizottsága értekezletet

tartott, amelyen az általános politikai helyzetet és a horvát képviselőknek a magyar országgyűlésen tanúsítandó magatartását beható tanácskozás tárgyává tették. Az értekezletre meghívták Chavrak Levin osztályfőnököt is. A mai tanácskozáson, amely esti kilenc órákor ért véget, érdemleges határozatot még nem hoztak. Holnap délelőtt kilenc órákor folytatják az értekezletet.

Kitűzött pótválasztások.

- Június 15.**
Ujarad, Mezöcsáth.
- Június 16.**
Mohács, Székelyhid, Kisjenő, Peér, Halas, Dunavecse, Keczel.
- Június 17.**
Zenta, Sárkeresztur.
- Június 18.**
Hódmezővásárhely, Somogysszill.
- Június 20.**
Békésésaba, Versecz, Karczag.
- Június 21.**
Oroszáza, Gyoma.
- Június 22.**
Nagyigmánd, Apatin.
- Június 25.**
Szarvas.

Képviselőknek korhü, magyar diszruhát, elegáns kivitelben, olcsón készítenek *Tiller Mór és Társa*, udvari szállítók, Budapest, Váci-utca 35. szám alatt.

A krétai bonyodalom.

— Konferencia Londonban. —

Budapest, június 14.

A krétai kérdésben jelentős fordulat történt, amennyiben a francia kormány azt a javaslatot tette, hogy a védőhatalmak tartanak krétai konferenciát Londonban. Ezen a konferencián csak a régi védőhatalom, Franciaország Olaszország, Anglia és Oroszország venne részt, szóval a berlini szerződést aláírt hatalmak közül Németország és a monarchia hiányoznának a tanácskozásról. Állítólag Olaszország és Oroszország már beleegyezésüket adták a francia javaslathoz, csak Anglia válasza késik még. A konferenciának különben az a célja, hogy az olasz, francia és orosz nagykövete az angol külügyi államtitkár elnöklelte alatt szóbelileg vitassák meg a krétai kérdést a hosszadalmas jegyzékváltás mellőzésével.

A francia javaslat arról tesz tanúbizonyságot, hogy a négy védőhatalom mind-évideig nem tudott megállapodásra jutni a követendő magatartásra nézve. Anglia és Oroszország kerülni akarják a döntést, míg Franciaország véglegesen akarja tisztázni a sziget politikai helyzetét. Az angol kormány úgy szeretné elsimitani a felvert hullámokat, hogy a krétai mohamedán képviselők részt vehessenek a nemzetgyűlésen anélkül, hogy hűségüket keljen tenniük a görög királynak. Ezzel szemben Franciaország veszélyesnek tartja az ilyen félintézkedést, mely mindig a háború veszélyét rejti magában.

A késő éjjeli órákban Párisból megegyeztetve azt a hírt, mintha a francia kormány javaslatot tett volna egy Londonban megtartandó konferenciára nézve. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a javaslat tényleg nem történt meg, legfeljebb az a kellemetlenség érte, hogy hamarabb került nyilvánosságra, semmint azt a francia kormány szeretne volna. Bármiként álljon is a dolog, az az egy bizonyos, hogy a monarchia és Németország nem vesznek részt az esetleges konferencián. Passzívitásukból csak akkor lépnének ki, ha a berlini szerződésen változásokat akarnának tenni.

Mai híreink a következők:

Egy francia lap tudósítója tegnap beszélgetést folytatott az angol külügyi hivatal egy magasállású személyiségével, aki a krétai ügy állásáról a következőket közölte:

— Franciaország a krétai kérdés megoldására nézve azt a javaslatot tette, hogy Franciaország, Olaszország és Oroszország londoni nagyköveteit lássák el nagyobb meghatalmazásokkal, hogy bizonyos esetekben közvetlenül tárgyalhassanak a londoni külügyi hivattal és ne legyenek kénytelenek előbb minden kérdésben utasításért kormányaikhoz fordulni.

A francia külügyminisztériumhoz közel álló „Petit Parisien“ a Kréta-kérdéssel kapcsolatban ezeket írja: Nem lehet titkolni, hogy a diplomácia a helyzetet kényesnek és bonyolodottnak tekint. Kérdés, hogy a porta képes lesz-e most már a mozgalmat korlátok közé szorítani, mert ideiglenes intézkedések már nem elegendők. Akár bebozósítják a krétaiak a muzulmán képviselőket a nemzetgyűlésre, akár nem, ez a kérdés megoldását egy lépéssel sem viszi előre. Arról van szó, hogy megtudjuk, vajjon Kréta görög legyen-e, vagy pedig a sziget autonómiájának főtartása mellett Törökország szuverenitása helyreállíttassék. E pont körül a védőhatalmak tanácskozásai még folyamatban vannak. Franciaország, amelynek a legkisebb része van ebben az ügyben, mert sem családi szempontok, mint Oroszországot, sem stratégiai szempontok, mint Angolországot, nem vezetik — újabb javaslatot tett. Pichon miniszter a védőhatalmak nagykövetei közt Londonban Grey angol külügyminiszter elnöklésével tartandó értekezletet kezdeményezett. E javaslatot Olaszország és Oroszország már is kedvezően fogadták, az angol kormány pedig tegnap óta foglalkozik vele.

A Havas-ügynökség jelenti Londonból: Teljesen valótlan, hogy a francia kormány javasolta volna a védőhatalmak értekezletének egybehívását Londonba a krétai kérdés megvitatása végett. Ily konferencia tervét sem Franciaország, sem más védőhatalom nem vetette fel. Tény csupán az, hogy felmerült az az eszme, hogy a védőhatalmak londoni nagykövetei utasítsanak, hogy bizalmas tanácskozásokban és az angol külügyminisztériummal egyetértésben figyelemmel kísérjék a krétai kérdést, hogy elkerültesse az az idővesztések, melyek a kérdés részleteinek az egyes fővárosok között való hosszas megbeszéléseiből előállhatnak. Szintoly valótlan, hogy a francia kormány a krétai kérdés rendezésére javaslatot terjesztett volna elő s hogy a foreign office ezt dinasztikus vagy egyéb okokból elutasította. Míg a krétai kérdés rendezésére javaslatot nem terjesztettek elő.

Párisban a hivatalos körök hírt kaptak Londonból, hogy az angol kormány nem hajlandó Franciaország kezdeményezését elfogadni és vonakodik attól, hogy Londonban a nagykövetei tanácskozásán rendezzék a krétai kérdést. Az angol külügyi kormány kijelenti, hogy tanulmányozza a konferencia kérdését, de a beavatottak tudják, hogy az angol kabinet nem akarja a konferenciát, nagyon egyszerűen azért, mert Törökország és Görögország is részt kívánnak venni azon, már pedig Anglia ezt mindenképpen szeretné elkerülni, mivel akkor a konferenciának nem volna olyan jellege, hogy az a nagykövetei tanácskozása és általános európai konferencia lenne belőle, amelyhez Ausztria-Magyarország és Németország közreműködését is biztosítani kellene. Már pedig feltétlenül biztos, hogy Ausztria-Magyarország és Németország nem hajlandó kilépni tartózkodó álláspontjáról. Ezért Anglia a Franciaország által kívánt végleges megoldás helyett keresi az ideiglenes megoldást, azonban szívesen látná és hozzájárulna ahhoz, hogy az európai csapatok kontingense visszatérjen Krétára és ismét szállja meg a szigetet. Páris, London, Róma és Pétervár között megindultak a tárgyalások Krétának az európai csapatok által leendő megszállása körül, hogy pillanatra megmentse a békét.

Athénből jelentik nekünk, hogy Dragumis miniszterelnök véleménye szerint a feszült viszony Görögország és Törökország között az utóbbi napokban lényegesen javult, miután a török kormány intézkedéseket helyezett kilátásba a bojkott megakadályozására és a csöcselék zavargásainak megfékezésére, a hadügyminiszter pedig ismeretes nyilatkozatával csillapította az ifjútörök komitő harczi kedvét. A veszedelem minden valószínűség

szerint elmúlt. Szalonikiben az izgatottság kezd alábbhagyni.

Az angol alsóház mai ülésén egy interpellációra adott válaszában Sir Edvard Grey külügyi államtitkár kijelenti, hogy az angol kormány mindenkor teljes egyetértésben járt el a többi államokkal. Nemrégben Franciaország, Olaszország és Oroszország kormányaival egyetértve jegyzéket intézett a krétai végrehajtóbizottsághoz, hogy a hatalmak nem engedték meg, hogy a mohamedán hivatalnokok jogaik gyakorlásában akadályoztassanak, annak a feltételnek érvényesítése áll, hogy nem esküdtek hűséget a görög királynak. Ha a krétaiak a mohamedán képviselőket ki fogják zárni a nemzetgyűlésből, a hatalmak mérlegelés tárgyává fogják tenni a viszonyok szabályozására vezető eszközöket. Az angol kormány mindenben egyetért a többi hatalmakkal. Szükséges lesz oly intézkedéseket tenni, amelyek a kelet békéjét nétan megzavaró változásokat megakadályozzák.

KÜLFÖLD.

A Borromeus-encziklika.

A Vatikán és Németország között folyó tárgyalásokról a Borromeus encziklika dolgában még a következőket jelentik Rómából: Merry del Val pápai államtitkár Mühlberg porosz követet tegnap délelőtt tizenegy órákor külön kihallgatáson fogadta. A kardinális azt az indítványt tette a követnek, hogy az Osservatore Romano közleményének diplomáciai formát adjanak és hogy Németország ezzel az elégtétellel érje be. A porosz követ azonnal kijelentette, hogy kormánya ilyen nyilatkozattal nem érheti be, mert az Osservatore Romano közleményében a szentszék nem fejezi ki sajnálatát a németországi protestánsok megsértése miatt. Sőt ellenkezőleg, az Osservatore Romano közleményéből egészen világosan kivehető, hogy Németországra háramlik kizárólagosan a kellemetlen incidens miatt való felelősség, mert az encziklika szövegét hamisan értelmezte. A német kormány azt kívánja, hogy a szentszék sajnálatát fejezze ki. A Vatikán állítólag újabb nyilatkozatot fog tenni Németországnak, de az encziklikát fenn fogja tartani. Merry del Val állása nagyon megrendült. Bizonyos vatikáni körökben azt hiszik, hogy a vatikáni porosz követet vissza fogják hívni és hogy Németország meg fogja szakítani a Vatikánnal való diplomáciai összeköttetést. A pápa az államtitkári állást Rampollának ajánlotta fel, ha Rampolla nem fogadná el, akkor Lorentelli lesz Merry del Val utódja. Újabb berlini távirat szerint a Vatikán válasza megérkezett és hihetetlenül ki fogja elégíteni a porosz kormányt. A válasz tartalmáról mérvadó helyen egyelőre semmit sem közölnek. Politikai körökben híre jár, hogy a Vatikán a porosz kormány tiltakozásának azzal fog eleget tenni, hogy eláll az encziklika hivatalos közzétételétől. Arról, hogy az osztrák-magyar nagykövet is tett lépést az encziklika miatt a Vatikánnál, Bécsben semmit sem tudnak.

A Borromeus-encziklika ügyében indult diplomáciai akció lefolyásáról a Wolff ügynökség a következőket jelenti: E hó 6-án a vatikáni porosz követ azt a távirati utasítást kapta, adjon át Merry del Val biboros államtitkárnak egy jegyzéket, amelyben a porosz kormány a porosz episzkopátushoz intézett encziklika ellen tiltakozik. A kormány utal egyuttal arra, hogy a körirat által megbontott felekezeti békeért a felelősség azokat terheli, akikről az kiindult. A porosz kormány, amely az állam és az egyház közötti jó viszony érdekében az apostoli széknél diplomáciai képviselőt tart fenn, képviselője révén annál is indokoltabban mondhatja ki, mert a maga részéről hiven alkotmányos kötelezettségeihez, odatörekszik, hogy kellő komolysággal és minden eszközzel előmozdítsa az állam evangélikus és katolikus lakossága közötti békét. A vatikáni követ ez utasításnak e hó 8-án felelt meg és ez alkalommal azon várakozásnak is kifejezést adott, hogy a pápai kuria utat és

Módot talál arra, hogy az encziklika közzétételéből származott bajokat lehetőség szerint elhárítsa. Különösen pedig elvárja, hogy az encziklikát Németországon sem a szószékéről, sem pedig a püspöki rendeleti közlönyökben ne közöljék. E hó 11-én hivatalosan kijelentették a követ előtt, hogy a pápa már elrendelte a német püspököknél, hogy az encziklikát ne tegyék közzé. E hó 13-án a pápai kuria a vatikáni porosz követnek Merry del Val bíboros államtitkár által aláírt jegyzéket kézbesítette, amely utalással a porosz lakosság izgatottságára, azt mondja, hogy a szentszék nézete szerint az izgalom onnan származik, hogy az encziklika célját félreismerték és hogy ennél fogva egyes mondatainak oly magyarázatot adtak, amely a szerzatyától teljesen távol áll. A bíboros tehát szükségesnek tartja kijelenteni, hogy ő szentsége sajnálattal értesült az izgalomról, dacára annak, hogy amint már ismételtelen kijelentették, öszentéségtől teljesen távol állott az a gondolat, hogy Németország nem katolikus lakosságát, avagy fejlődelmét megbántsa.

Drezdából jelentik nekünk, hogy Németország minden részéből üdvözlő feliratokban ünneplik a szász királyt az encziklika ellen elfoglalt álláspontjéért. Mikor ma a király kikocsizott, a közönség lelkesen megéljenzte.

A Vossische Zeitungnak táviratozzák Rómából, hogy a porosz követ útján a kormány által a Vatikánál tett diplomáciai lépések eredménye a következő: A Kuria sajnálkozását fejezi ki a történetek fölött és ismételtelen kinyilatkoztatta, hogy sem a német népet, sem a protestánsokat nem akarta megbántani. A pápa utasítani fogja a püspököket, hogy ne hirdessék ki az encziklikát sem a szószékéről, sem pásztorlevelekben. Ez a rendelkezés Németországban egyenlő lesz az encziklika visszavonásával annál is inkább, mivel a hivatalos jegyzékváltást közzé fogják tenni.

Berlinben az urak háza mai ülésén Zietzen-Schwerin gróf visszautasította a Borromeusz-encziklikában a reformátorok és a hozzájuk csatlakozott fejedelmek és népek ellen irányuló sérelmeket. A miniszterelnöknek a képviselőházban tett kijelentése után azonban feleslegesnek tartja, hogy a ház ez ügyben határozatot hozzon. (Helyeslés.) Landsberg-Steinfurth kijelenti, hogy mint katolikus embernek tiltakoznia kell azon felfogás ellen, hogy az encziklika az evangélikus lakosság ellen irányuló sérelmeket tartalmaz, másrészt érti azt, hogy az encziklika a lakosság egy részét megbántotta. Csatlakozik előtesszóló azon reményéhez, hogy a hitfelekezetek közti béke nem változik. (Helyeslés.) A ház ezután megkezdte a napirend tárgyalását.

A bécsi olasz egyetem. A német nemzeti szövetség elnöksége ma délután hosszas értekezletet folytatott Bienerth miniszterelnökkel, amelyen Stürgkh kultuszminiszter és Hohenburger igazságügyminiszter is résztvettek. Az értekezlet folyamán a szövetség meghallgatta a miniszterelnök javaslatát a bécsi olasz jogi fakultás ideiglenes felállítására vonatkozólag. Rövid időn belül a reichsráth elé törvényjavaslatot terjesztenek, amely megállapítja véglegesen azt a várost, amelyben az olasz jogifakultás, az olasz nemzetiségi lakosság igényeinek megfelelően elhelyeztetik. A miniszterelnök behatóan fejtegette javaslatait. A konferencia után az elnökség a német nemzeti szövetség ülésére ment és jelentést tett a miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól, melynek kapcsán több óras vita indult, amelyben fejtegették az ügyet és annak politikai következményeit. Végül elfogadták a miniszterelnöknek azon indítványát, hogy a szövetség legközelebbi ülésén személyesen is megjelenjen, hogy a kompromisszum dolgában felvilágosításokat adjon. A német nemzetiségi szövetséget holnap délután ülésre hívták egybe.

A szerb kormányválság. Belgrádból táviratozzák, hogy a kormány visszavonta lemondását, mivel úgy az ó-radikálisok, mint az új-radikálisok egyhangulag bizalmukat fejezték ki a kormánynyal szemben. A Pasics minisztérium minden személyváltás nélkül megmarad helyén.

Nem sikerült bosnyák tüntetés. Belgrádból jelentik, hogy azok a bosnyákok, akik a török trónörökös ötléte alatt az annexió ellen akartak tüntetni, fesszót vallottak. Husz előkelő mohamedán érkezett oda Boszniából, hogy Jussuf Izeddin

trónörökös a belgrádi török kolóniával együtt kihallgatáson fogadja majd őket. A bégek egy nappal előbb érkeztek meg, mint Jussuf Izeddin, azonban a török trónörökös a pályaudvaron észre se vette őket. A szerb diplomaták erre másként akarták lehetővé tenni, hogy a bégek mégis a trónörökös elé jussanak. Jussuf Izeddin belgrádi tartózkodásának programjába fel volt véve a belgrádi török kolónia fogadása is. A szerbek ezt az alkalmat akarták felhasználni. Az volt a szándékuk, hogy a bosnyák bégeket a török kolónia tagjai közé csempézzék és így azok mégis a trónörökös elé jutnak majd. Rifaat basa török külügyminiszter azonban jó előre értesült erről és azzal a megokolással, hogy a török kolónia fogadására már nincsen ideje a trónörökösnek, nem engedte meg, hogy a fogadást megtörténjék.

A bolgár király Szerbiában. Mint már megírtuk Ferdinánd király július 8-án családjával együtt meglátogatja Belgrádban a szerb királyt. A király számára a krsmanoviczi palotában rendeznek be egy lakosztályt. A látogatást egy hétre tervezik. A programban különböző ünnepeket vetnek fel és Péter király nevenapján, július 14-én, nagyszabású katonai díszszemle is lesz. A bolgár király az ország belsejébe is kirándulásokat fog tenni.

A portugáliai pénzügyi botrány. A pénzügyi botrány miatt a portugáliai kamarában szakadatlanul folyik az obstrukció. A pénzügyminiszter beismerte, hogy kölcsönt akart szerezni a Credi-o Predial-banknak; a vihar azonban a tetőpontját érte el, amikor Mario Montiro regenerador-párti képviselő felolvasott egy jelentést, amelyből kitűnik, hogy Jose Luciano Castro miniszterelnök birtokainak egy részét följánlotta a banknak megvételre. Erre az ellenzék soraiból ezt kiáltották a kormány felé:

— Czinkosok, ki velük!

Azután verték a padokat és olyan pokoli lármá keletkezett, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

A helyzet tarthatatlan és nagyon komoly.

A vád alá helyezett miniszterek. Kopenhágában a birodalmi törvényszék ma délelőtti ülésén a közbíró befejezte vádbeszédét és a végén azt ajánlotta, hogy Christensen és Berg vádlottakat mondják ki az összes ellenük emelt vádakban bűnösöknek és a polgári törvénykönyv ide vonatkozó szakaszai értelmében büntessék meg őket. A délutáni ülésen a védő megkezdte vádbeszédét.

A védő beszédében többek közt hangsúlyozta, hogy Albertinek nem voltak büntései és hogy senki sem tudott valami sikkasztásairól. A tárgyalás folytatását ezután holnapra halasztották.

A szerb és a montenegrói udvar viszálya. Montenegróban nagy az elkodvetlenedés Szerbia ellen, mert Péter király lemondott arról, hogy Nikita fejedelem kormányzati jubileuma alkalmából Cetinijébe jöjjön. A szerb kormány cetinjei követe útján azt kívánta a montenegrói kormánytól, hogy a bombapér összes elítélteinek adjon kegyelmet, mert Péter király különben nem jöhet Cetinijébe. A montenegrói kormány ezt visszautasította és tudatta Belgrádban, hogy Pasics miniszterelnököt Péter király kíséretében Cetinijében nem fogadják, Péter király emiatt lemondott arról, hogy Nikita fejedelem jubileumi ünnepségein résztvegyen és Sándor trónörökös még az ünnepségek előtt küldi Cetinijébe, amit ott sértésnek tekintenek.

A liberális spanyol miniszterelnök. Liberális szenátorok és képviselők gyűlésén Canalejas miniszterelnök beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy amidőn átvette a kormányt, a liberális eszmék és követelések közül egyiket sem tagadta meg és nem feledte el, hanem hű maradt eddigi elveire. A miniszterelnök továbbá kijelentette, hogy az adórendszert meg kell változtatni. A legzordagabbak viseljék az államterhek legnagyobb részét. Ami a vallási kérdést illeti, a szentszék tiltakozása a miniszterelnököt nem izgatta fel, mert az alkotmány 11-ik alaptörvényének folyó évi június 11-iki királyi dekrétumban foglalt interpretálása semmiféle megállapodásba nem ütközik. Az 1876. évi alkotmányt abban a szellemben kell interpretálni, amely az 1869. évi alkotmányt áthatotta. (Hosszas tetszés.) A miniszterelnök azután kifejtette, hogy milyen működést kell a liberális párt-

nak kifejtene a parlamentben és a parlament-falain kívül. Az én jelenlétem a parlamentben — ugymond a miniszterelnök — rövid, az önöké hosszú lesz. Szükségük van egy másik vezérre. (Ellentmondások.) A miniszterelnök azon szavai, hogy jelenléte a parlamentben rövid lesz, élénk kommentárookra ad alkalmat.

A madridi Liberal tudni véli, hogy a kormány válaszkép a pápa tiltakozására a legutóbbi királyi dekrétum ellen, vatikáni nagykövete által Merry del Val bíborosnak jegyzéket kíván átnyújtani, mely szerint a dekrétum a konkordátum megváltoztatásával nincs összefüggésben, tehát nem jelent diplomáciai inkorrekttséget. Egyszerűen a belső rendnek körébe tartozó intézkedésről van szó.

Szárnyas gépek harca.

— Paulhan a magashan. — Székely repült. — Elifimof megint fölszállt. —

Budapest, június 14.

Bennünket magyarokat a mai napról az érdekel leginkább, ami a versenyen kívül, a kora reggeli órákban történt. Az történt, hogy hajnalban kitoltak a hangárokból egy kis gépet, minden eddigittől eltérő új szerkezetűt. A gép a tizennyolcas számot viseli, szerkesztője Székely Mihály, fiatal magyar gépészmérnök. És ez a gép repült. Több száz métert haladt a levegőben, kicsit ingadozott, kicsit gorombán érte a földet. De repült. S ez a gép teljesen magyar találmány, sajátos kombinációja a monoplán és biplán szerkezeteknek. Tartó felülete kettő van: mintha két kevéssé ívelt monoplán fűződne egymás fölé. Rögzített oldallapok nem kötik össze a tartó felületeket, ellenben szög alatt és mozgathatólag hajlik a tartó felületekhez két sík, amelyeknek az a célja, hogy repülés közben a gép egyenesulyozását végezzék. A hajtócsavar a gép elején van; a magassági és oldalkormány, egymásra merőlegesen hátul, a gép monopláneszerű farkában. Egészében a gép nagyon kecses és könnyű, csak az egyensúlya bizonytalan. Székely Mihály ezt annak tulajdonítja, hogy az egyensúlyozó felületek kissé nagyok és nehezek. Ezen a hibán könnyű lesz változtatni. Este felé, amikor szél elült magunk is látuk a sokat ígérő kis gép kísérletét: ezuttal nem sikerült a néhány száz méteres repülés: a gép rövid időre a levegőbe emelkedett, azután az oldalára dőlt. Laikus szem is látta azonban, hogy ez a hiba könnyen reparálható.

Mindenesetre hálásak lehetünk Székely Mihály iránt, mert neki köszönhetjük a mai repülőnap legintenzívebb, legszebb örömet. Pedig a nap mozalmas és ragyogó volt, zsufolt helyek előtt a madárgépek a legszebb produkcióikkal szórakoztatták a közönséget. Szelesen zordan, rosszat ígéroen indult a délután. Wagner és Latham startoltak, a rossz idő miatt Wagner hamarosan leszállt, Latham azonban, mint egy impozáns viharmadár teljes harminczkilenc percig daczolt a szélllel s gyönyörű, nyugodt repülést produkált. Azután egy óras szünet következett, majd fél hat óra után gyorsan kergették egymást az események. Paulhan a terhelési versenyben a montérjét vitte föl magával és még nyugtalan levegőben háromnegyed óra hosszáig keringett a versenyter fölött.

Azután gyorsan egymásután startoltak Engelhardt, aki Wright biplánján szédítő gyorsan keringte körül a tért, Kinet, aki szintén utassal indult, Amerigo, aki mindössze néhány kört irt le, Rougier, akinek a kvalitásait eddig csak hírből ismerjük, mert a budapesti meetinget még nem méltatta egyetlenegy komoly repülésre. Wagner is újra szorgalmasan neki fogott a végtelen körözésnek, azután De Laroche bárónő is startolt, aki szép, határozott spirális vonalban emelkedett föl körülbelül kétszáz méter magasságba. Ekkor egyszerre váratlanul, nagy kattogással és zakatolással közvetlenül a hangárok előtti térségről fölröppent a huszonháromas biplán és egyenesen az égnek szegezte az orrát.

— Elifimof! — zugott végig a tömegben a meglepetés moraja. A vakmerő orosz, aki még

mindig vérző vesével már szombaton este megszökött a szanatóriumból, félig betegesen tette föl magát a gépjére s meredek ívben emelkedett. Gépe hamar összezsugorodott a szédítő magasságban, hivatalos becslés szerint hamarosan övé lett a budapesti meeting magassági rekordja, mert hétszáz méterre emelkedett. A rekord azonban nemsokára maradt az Efimoffé. *Paulhan* indult a magasságért, egy körívvel már jó kétszáz méter magasan szelte biztosan és egyenletesen a levegőt. Minden fordulónál hasonló arányban emelkedett; a biplán lassanként egész kicsire zsugorodott, hogy végül szabad szem számára majdnem láthatatlanná váljék. Végül a felhők magasságában nem látszott nagyobbak, mint egy izei-piczi szunyog, amíg azután gyönyörű fejjel dobta vissza magát a földre s nem egészen egy perc múlva már a fáradhatatlan *Wagner* gépével egy szinten tíz-tizenöt méter magasságban keringett. *Paulhan* maga 920 méter magasságot mért, a hivatalos becslések azonban csak 740 méterre állapították meg.

Paulhan még nem is ért a földre, amikor *Efimoff* vakmerően föltörő géppel ment megvédelmezni rekordját. Ekkor már erősen alkonyodott, vérvörös volt a nyugati ég alja, a tüzek készülődtek a tér közepén, hogy megadják a versenyek befejezését jelentő jellővést, *Efimoff* imponáló erőfejezéssel fölemelkedett vagy kétszáz méterre, azután vissza ereszkedett.

Paulhan maradt a nap hőse . . .

(Sikerek napja.)

Szeles, borús az idő megint, de azért a közönség siet kárpótlást szerezni a tegnapi elmaradt versenynapért. Zsúfólásig megteltek a tribünök, különösen az ötkoronás hely sötétlik a nézőktől. Szép kiderül az idő s lassan-álmosan bár, de megkezdődik a verseny. Az élénkség inkább a francia aviatikusok hangárjai köré szorul. Itt vig élet uralkodik. *Latham*, *Rougier*, *Rougier*, *Amérigo*, *Kolovrath* gróf, *De Laroche* báróné, *Juller* és az impresszáriók csevegnek, mulatnak s némán türik, hogy az amatőr-fotografusok nekik szegezék a lencséiket.

S míg a szél csak immel-ámmal enged a légből a pilótákat, a levegőszennazációkra éhes közönség tulzafolja az összes helyeket. A huszokoronás tribün körül még soha annyi szép asszonyt nem láttunk egy eszokorban, mint ma. Bécsiak, németek, francziák pazar toalettekben sétálnak fel s alá s nem tudnak betelni a szép látványok előidézte lelki gyönyörűséggel. Talán azért is voltak ma olyan sokan, mert híre ment, hogy holnap lesz az utolsó repülőverseny nap s a verseny meghosszabbításáról szó sem lehet. Ugyanis 19-én már Rouenban lesz verseny és többen közülük, így *Latham* is kijelentette a versenyintézősnek, hogy 16-ika után már nem maradhat Budapesten, mert szerződése feltétlenül kötelezi arra, hogy 19-én délután Rouenban felszálljon, 18-án tehát már Párisban kell lennie, hogy pedig ezt elérhesse, 16-án este feltétlenül be kell csomagolnia a gépét és vonatra fenni. A francziák távozási szándéka kedvét szogte a többi versenyzőnek is, akik azt tartják, hogy ilyen körülmények között nem sok értelme van a versenyek folytatásának. A hír annál meglepőbb hatott, mert már arról volt szó, hogy a versenyeket meghosszabbítják a hónap huszadikáig.

Ez a versenytéri szóbeszéd azonban pletykának bizonyul, mert illetékes helyről arról értesülünk, hogy a program szerint megállapított 11 napos meetinget megtartják. Sőt tárgyalások folynak a nemzetközi repülőverseny intéző bizottsága és az aviatikus versenyek résztvevői között, hogy a meetinget június 20-ig bezárólag meghosszabbítsák. Az utóbbi kérdésben a döntés ma és holnap között várható, mikor a tárgyalásokat befejezik. Arról is szó van, hogy újabb versenydíjakat tűznek ki és a meeting hátralevő részét még érdekesebbé és változatosabbá tegyék, mint ahogy az eddig volt.

A francziák kedves megemlékezésben részesítették a beteg *Zsélyit*. A derék magyar aviatikus vászonbóccának egy törött darabjára egymásután felírták a nevüket az aviatikusok valamennyien s holnap átadják neki emlékkül. Bizonyos, hogy az autogram-gyűjteményt tartalmazó fadarab valamikor nagy értékű lesz.

(Efimoff és a diadalmas francziák.)

A versenynek külön szenzációja volt: *Efimoff*. A vakmerő és rettenthetlen orosz nem akart tovább nézője maradni a levegő mestereinek. Előhozatta 23-as, régen nélkülözött *Farmas* biplánját és hat óra harminczhat perczer a közönség és barátai legnagyobb ámulatára a maszba szökött. Törött, gyógyuló bokával. Bekö-

tözött vesével! Tul tett *Alfréd Frey* magasságán. Sőt későbbeni felszállásakor 300 méterre merészkedett, de *Paulhan* felülmúlta nem sikerült. Negyedszeri felszállásakor résztvevett a terhelési versenyben is. A közönség zugó tapssal fogadja a hihetetlenül merész pilótát.

Paulhan öt óra előtt néhány percczel maga mellé veszi a montörjét és vagy háromnegyed óra hosszat lebegett vele jó magasan a levegőben. Szép leszállása után megpihent s azután bemutatta a repülő meeting clou-ját. A kitűnő pilóta csodálatos magassági repülést produkált. Ugy eltűnt a fellegek között, hogy szabad szemmel már egyáltalában nem volt látható. A közönség csodálkozás vegyes megdöbbenéssel figyelt *Paulhan*-t, ki *Efimoff* magasságát messze túlszárnyalja. Amikor szokott éles leszállásával földet ér, valósággal extázisban fogadják.

Rougier ismét jóval mögötte marad franczia kollégáinak. Szébben repül ugyan, mint eddig, de eredményeket nem mutatott fel. Igen szép látvány volt, amint biplánja harmadiknak állott be *Efimoff* és *Frey* mellé s a három kettős fedelű repülőgép egymást űzve hasította a levegőt.

Latham három óra harminczkét perczer foglalta el monoplánjának ülökéjét. Eleinte 15—20 méter magasságban repül sokáig, mintha le akarná gyűrni *Wagner*-t az időtartam-versenyben. A motorja ismét sokat puffog és prüszköl. Kénytelen leszállani s ráül a másik gépre. Ezzel gyönyörű magasságba száll s bemutatja nekünk azt a *Latham*-ot, akit a francziák ismernek. Gyönyörűen uszott a levegőben.

Vasárnapi sikerét megtoldotta *de Laroche* báróné is. A hetes biplánt biztos kézzel, tekintélyes magasságban kormányozza. A közönség elragadtatással nézi a francia aviatát s tapsokkal adózik a bátor lelkű, ügyes bárónének.

(A többi versenyzők.)

Az olasz *Amerigo* nyolcz napi próbálkozás után ma mutatott először szép repülést. Hat óra 28 perczer emelkedett fel biplánján és lassu, nyugodt ívelésben szállt rövid ideig.

Booms a leggyengébbek közül való. Kilenczes biplánjával sehogy sem tud bánni. Egy szál bábért se visz haza a pesti meetingről.

Engelhardt több ízben szállott fel. Nehézes *Wright*-géppel valószínűleg nyertese lesz a lassusági díjnak.

Alfréd Frey a vasárnapihoz hasonló sima és szép magassági repülést produkál. Amikor *Efimoff* elhagyja, utána megy, de nem üldözi tovább, hanem bizarrul ható hirtelen meredekben leszáll.

*Illner*nek ma nagyon rossz napja volt. A nyolczvan lóerőjű motor sehogy sem akar funkcionálni. Hiába viszik vissza a hangárba. A „Taube” nem jut versenyképes állapotba s ugy *Illner*, mint *Etrich* a „Taube” készítője fájdalmasan látják, mint viszi el *Paulhan* orruk elől a magassági nagydíjat.

*Juller*ot kétszer is felmegy a gyorsasági versenyben, de nem igen képes *Latham* Antoinette-jével sikrészállani, annálkevésbé, mert annak tíz lóerővel több áll a rendelkezésére.

Kinet ma is busan, de lehetőleg folyton róttá a köröket. Hol egyedül, hol meg az öccsével.

Paul-nak ma sem volt több szerencsége, mint eddig. Biplánja alig pár perczig látható csak a levegőben.

A mai nappal ugy látszik *Pischof* teljesen le-tört. Első startja sem sikerült. A gép sehogy sem akar jól működni s abban is hagyja a próbálást.

Warchalowsky startversenyben próbálkozik, minden eredmény nélkül. *Wagner* ma ismét több mint két órát volt a levegőben. Ma bátrabbnak is mutatkozott, mert száméternél magasabb vonalban keringett. Érdekes volt, amint *Laroche* báróné biplánját utolérte s átrepült felette. A kölcsönt azonban visszaadta neki *Latham*. Mert gyors járásu Antoinette-jén utolérte s el is hagyta *Wagner*-t. Már elhangzott a verseny végét jelző nyolcz óras lövés is, amikor *Wagner* végre leszállott.

(A magyarok.)

Ma mutatkozott be a versenytéren *Székely Mihály*, aki *Zsélyi* mellett az egyedüli komoly magyar aviatikus. *Székely* ma reggel tartotta első szárnypróbálgatását váratlan sikerrel, pedig az idő nem volt kedvező. Öt-tíz méternyi magasságban több száz méterre repült. Magyar ember és repült! Ez kell, hogy lelkesítőleg hasson minden magyar emberre. És még hozzá a saját géppel. Már az első pillantásra látni, hogy a monoplán és biplán ügyes kombinációja komoly sikereket ígérő találmány. Délután is sikerült neki 30—50 méteres repüléseket produkálnia.

Adorján is fel tudott itt-ott emelkedni s addig próbálkozott, míg a harmadik pillonál leesett a géppel. Az oldalra dőlt, de baja nem történt se *Adorján*-nak, se a gépének. *Horváth* megelégedett a gurulásokkal. *Hirsch*, *Csermely* Voisin-biplanon kezdetleges, de biztató repülést mutatott be.

(A repülőgép nem foglalható le.)

Tudvalevőleg a repülőversenyterén a múlt héten, csütörtökön végzetes szerencsétlenség történt. *Frey* *André*, a versenyzők egyike a tíz koronás tribünök felett lezuhant géppel s a néző közönség közül többeket súlyosan megsebesített. A súlyosan sérültek közül *Horváth Jenő* kereskedő és felesége jogi képviselőjük útján a szerencsétlenséget előidéző *Frey* *André* ellen fordultak kártérítésért. Mivel *Frey* azzal védekezett a rendőrség előtt történt kihallgatása alkalmával, hogy lezuhanását az a körülmény idézte elő, hogy *Illner* osztrák pilóta közel került a levegőben az ő gépéhez s az által okozott légáramlat borította fel repülőgépét, — *Horváth*ék kiterjesztették kártérítési igényeiket *Illner* osztrák pilótára is. Ügyvédjük útján egy beadványban a büntügyi zárlat elrendelését kérték ugy *Frey* *André*, valamint *Illner* repülőgépeire. Dr. Kendi vizsgálóbíró kérelmüket elutasította s ma a büntető törvényszék vádtanfésa hosszabb indokolással szintén elutasította *Horváth*ék büntügyi zárlat iránti kérelmét. A vádtanfés elutasító határozatát a vizsgálóbíró a mai napon már áttette a székesfőváros államrendőrségéhez.

(A jegyoltaválás.)

A repülőversenyek rendező-bizottságának jelentésére, a rendőrség széleskörű nyomozás után letartóztatta *Horváth* *Andor* fővárosi számtisztet, aki nagymennyiségű repülőverseny-belépőjegyet lopott el s ezeket pénzért árusította. A letartóztatott számtisztet ma délután kísérték át a rendőrség az ügyészség fogházába. A letartóztatás ellen *Horváth* *Andor* védője dr. Baumfeld Lajos, előterjesztéssel élt. Ezen előterjesztés felett holnap fog dönteni dr. *Kreiszák* vizsgálóbíró *Horváth* *Andor* kihallgatása után.

Ma kihallgatták részint a székesfőváros több tisztviselőjét, részint a Belvárosi Takarékpénztár néhány hivatalnokát. Mindnyájan a jegyekkel belölttek, megszámlálták, átveiték, átadták, bélyegezték, csomagolták, ellenőrizték őket, de hogy elvittek volna egyetlenegyét is, azt — mint mondják — a világ kincséért se tették volna. Hogyan tünt el tehát a százazreket érő belépőjegy? Erre majd a vizsgálat fog csak válaszolni. A valóság, hogy még most is kínálnak olcsón jegyeket, olyik kávéházban valóságos jegybörze van. Ezekre most nagyon ügyel a rendőrség.

(Piloták a rendőrségen.)

Ma vonták egyébként felelősségre *Illner* *Károly*-t, az *Etrich*-gyár pilótáját a tizedik kerületi kapitányságon azért, mert pénteken a közönség fölött repült s ezzel megszegte a rendőri intézkedést. A hírneves aviatikusot kétszáz korona bírsággal sújtották. Az ítéletben a kapitányság kimondotta, hogy nem hajtja le a kétszáz koronát, csak visszacsés esetén.

Holnapra *Rédey* *Miklós* rendőrtanácsos, a tizedik kerületi kapitányság vezetője, megidézte *Paulhan*, *De Laroche*, *Frey* *Alfréd* és *Juller*ot aviatikusokat, akiket szintén azért von felelősségre, mert a közönség fölött röpültek. Behívták *Latham*ot és pedig azért, mert hangárjában állandóan öt hektoliter benzint tartott, holott a benzinkézelésről szóló szabályrendelet értelmében csak harmincz kilogramm benzint szabadna tartani.

Felelősségre vonják ugyancsak holnap *Wolland* *Sándor*-t. *Bielovucic* pilóta montörjét, aki égő forrasztóval dolgozott a benzinnel telt kannák mellett. Hogy mennyire veszedelmes volt a munka, bizonyítja, hogy fölborult egy benzinkanna és a kiömlő benzin az égő forrasztót felgyújtotta. A tüzet homokkal oltották el. A hetedik vádlott az Aero-Club, amelynek nevében *Tolnay* *Lajos* igazgatót hívták meg. Az Aero-Club elmulasztotta a hangároknak kifüggeszteni a benzinkézelésről szóló szabályrendeletet, holott ezt a tüzrendészeti bizottság elrendelte.

(Zsebtolvajok a repülőversenyen.)

A rákosi mezőn rendezett nemzetközi repülőverseny iránt ugyancsak érdeklődnek a budapesti zsebtolvajok is. Nincs nap, hogy négy-öt zsebmetszés ne történjék a repülőverseny táján. Tegnapi is bő aratással vonultak vissza a zsebtolvajok. A károsultak pedig siettek a rendőrségre, hogy bejelenték kifosztásukat. Így panaszt tettek: *Bohmann* *Ferencz* magánzó, akinek zsebéből 240 koronát érő óráját, lánczát lopták el, *Kurdy* *Gyula* hentesmester, akinek 320 koronát érő óráját vitték el a tolvajok. *Kunisch* *Pál* szerelőtől pedig 50 koronát érő óráját lopták el. A rendőrség keresi a zsebtolvajokat.

(Félbenmaradt távrepülés.)

Newyorkból táviratozzák, hogy *Hamilton* aviatikus, aki egy óra 52 perc alatt tette meg az utat Newyorktól Filadelfiáig, ami 89 mértföld. Visszafelé menet eltévesztette az irányt s kénytelen volt leszállni.

(A győztesek.)

A mai versenynap eredményei a következők: Magassági versenyben 1. *Paulhan* 1060 méter, 2. *Efimoff* 256 méter, 3. *de Laroche* bárónő 138 méter. *Latham* 269 méteres repülését, minthogy időn túl történt, nem vették figyelembe. Gyorsasági díjban 1. *Latham* 72.86 kilométer óránkénti sebesség, 2. *Jullerot* 70.22 km., 3. *Wagner*. Távolági versenyben 1. *Wagner* 110 km., 2. *Paulhan* 44 km., 3. *Latham* 44 km. 560 m. Időtartam versenyben 1. *Wagner* 1 óra 43 perc 30 mp., 2. *Paulhan* 44 perc 23 mp., 3. *Latham* 39 perc 09 másodperc. Terhelési versenyben 1. *Paulhan* 44 perc 23 másodperc, 2. *Kinet* 21 perc 06 másodperc.

(Magyar nő a repülőgépen.)

A versenyek befejeztével késő este, amikor a közönség már eloszlott, felszállott *Hatvany-Deutsch* Józsefné bárónő. Kinet két kört irt le utasával. A bárónő az első magyar asszony, aki repülőgépen a levegőben járt. A báró szorongva várta a repülés végét s amikor a gép simán földre ért, rögtön odasietett, lesegítette nejét az ülésről és gyöngéden homlokán csókolta.

(Mi lesz holnap?)

Paulhan és *Latham* holnap, szerdán, felveszik a küzdelmet egymás ellen a magassági díjért. A francziák, akik most ébrednek tudatára annak, hogy mekkora előnyt nyertek már a németek, elhatározták, hogy holnap valamennyien felszállnak és minden erővel azon lesznek, hogy rendkívüli eredményeket érjenek el. Bejelentették egyébként azt is, hogy egy vagy több világrekord is várható. *Illner* kijavított *Galamb* nevű gépével holnap felszáll és meg akarja védeni az eddigi eredményeket, míg *Pischoff* rendkívüli produkciókat ígér. Holnap ismét felszáll *Efimoff*, aki félig meggyógyulva jelent meg ma a versenyterén és a magassági díjért küzdve mai 700 méter magas repülésével általános bámulatot keltett. *Efimoff* az összes versenyekre benevezett.

A nevezetes jubileum

VAGY

a felhők még mindig fenyegetnek.

Nem tehetek róla, ha meg is vernek, ezuttal újra a világfölgölgató eseményekkel kell foglalkoznom, amelynek közepében Montenegró és Szerbia áll. A két hatalmas ország közt még mindig igen feszült a viszony, sőt most már ott tartunk, hogy Petár király nem megy el Nikita onkli-lakodalmára vagy mi a csudájára. A multkor hiteles források nyomán kiadtam Nikita bácsi kiszólásait a kinos ügyről, most helyet kell szorítanom egy levélnek, amelyet a kitűnő Petár bácsi intézett szerkesztőségünkhöz.

A levél szövege:

Nagyságos Szerkesztő Ur!

Én is irtam több heti lapokba és sokszor támogatam néhány írót, akik többször Montag, hogy vann igen szép tehetségem, amit is csak azért hozog it föl, hogy mint kolégát lásson a Nagyságos Szerkesztő Ur és pártoljon az én igazságos ügyemet ezzel a Nikitával, ez el a suszterel, ez el a kövér jop ha nem mondni, hogy kívül szemben.

Először is azt teccik tudni, hogy enek a kövérnek az apja egy kis juhász volt és hogy jön ő hozám, aki tanultam néhány jó polgárikat és katona lettem bú hazámnak koporsóm zártáik.

És most ő jubilál és azt akarja, hogy elmenjek és hagyam ott magamat kirabolni és amikor pohárral beszéltek, hogy kibuzák a zsebkendőmet minék az nekik amikor csak a lábukon viselnek ilyesmit és én király vagyok és ő csak fejedelem hát ki mongya hamarap: hé jónapot. Ugy-e hogy ő?

Most mar tessék megizenni a szerkesztői postában, hogy igazam van-e, hogy nem megyek ehé a kis kövér emberhez ha nem küld uti költséget és nem ereszi el az a pár brátyét, akit a bomba miatt bezártak és elvotek minden pénzt tőlük de vissza agyák a pénzt mert különben hogy fizetnek nekem mert én bevalom hogy ~~nem~~ ingyen csináltam de istenem élni kell és ezt turgia szerkesztő ur mert mingyájan élünk ki ahogyan de élünk és nekem is élni

kell mert nem lehet viczre királynak lenni és egy koronával a fején csavarogni röviden csak enyit.

Megy a flam, a Sándor az fiatal még nincs is zsepkendője amit kilehett huzni de van jó gyomra és fog eni őt helyed és ha valaki szól mond egy pohár köszöntőt de a pohárral a fejibe én nem tehetem mert öreg vagyok ahöz hogy pofont kapjak a kövértől.

Nagybecsü válaszát várva „Büszko kiráj” jelige alatt és az osztályorsjegyeimet is tessék megnézetni 61809—96. És azt is tessék megizenni, ha eből valami politikai heccz lesz, milyen ügyvédhez forduljak, vagy jobb ha a rendőrségre megyek. Kiváló tisztelettel Péter s k.

Eddig van. Remélem, nem az utolsó szó ebben a komoly konfliktusban, amely Szerbia és Montenegró közt kitört. Ray.

Hol nyaral a társaság?

A legidősebb kérdés, ha két ismerős találkozik:

— Hol töltöd a nyarat?

A kánikula korán köszöntött ránk és mindenki azon töri a fejét, hogy hova meneküljön a városi por és hőség ellen.

Természetes, hogy a legtöbb embert az előkelő társaság példája irányítja, mert hát nagyon jól hangzik, ha azzal dicsekedhetik el, hogy X. grófnéval ugyanazt a hegyi levegőt szítták s Y. hercegnővel egyazon tenger hullámaiban lubiczkolt.

Legelső sorban a király nyaralása érdekel mindenkit. Azt pedig jól tudjuk, hogy ő felsége, amint az uralkodás gondolja engedik, Ischle siet, hogy néhány kedélyes hetet töltjön leányai és unokái körében. Ez idén valamivel későbbben kezdődik a király vakációja, amennyiben előbb még Budapestre jön, az országgyűlést megnyitni s csak e hó 28-ika táján utazhatik Ischlebe.

Mária Valéria főhercegnő asszony július első napjaiban követi királyi atyját Ischlebe, hova nénije *Gizella* bajor hercegné, legifjabb fiával, *Konrád* herceggel, július 4-én vagy 5-én érkezik.

Toszkánai Alice nagyhercegnő és leányai, *Germana*, *Margit* és *Ágnes* hercegnők e hó végén Lindaubá, a bodeni tó mellé, készülnek. *Mária Annunziata* hercegnő július hó folyamán Admontba megy.

Ferenz Ferdinánd trónörökös családjával a nyár legnagyobb részét, mint rendszeren, Konopisten tölti, csak a német császár magyarországi látogatása alkalmával, szeptemberben hagyja el az ő kedves tuzskulánumát, hogy színtén résztvegyen a bélyei vadászaton, mint *Frigyes* főherceg vendége. Amikor is a köriserdei vadászlatban lesz szállva.

József főherceg és *Augusta* főhercegnő asszony gyermekeikkel ez idén is Kis-Tapolcsányban nyaralnak. Megelőzőleg ilyenkor a különben elég csendes Bars megye. Egymást követik az estélyek, kirándulások s a főhercegi család minden társas-összejövetelben részt vesz, mintha minden társadalmi válaszfal leomlott volna s valóban magyaros egyszerűségével példát mutat az előkelőségek játszó snobb-oknak.

Klotild főhercegnő asszony és leánya, *Erzsébet* főhercegnő ez idő szerint a fumei Villa Giuseppeben hallgatja „a tenger mormolását”, onnan pedig Alesuthra rándulnak a nyár további részére.

Parnai Mária Anna főhercegnő már a legközelebbi napokban a Trieszt melletti Porto Rose tengeri fürdőbe viszi gyermekeit s a Villa San Lorenzoban lesz szállva. Ott fogadja majd atyját, *Frigyes* főherceget, aki a német császár bélyei látogatására, az Adriában kért erősítést.

Seefried *Erzsébet* grófné — a király unokája — családjával gamingi birtokára utazik, de meglehet, hogy közben nővéréhez, *Augusta* főhercegnőhöz, Kis-Tapolcsányba is elrándul.

Vaszary Kolos bíboros primás már Balatonfüreden üdül s az egész nyarat ott tölti. A magyar tenger szelid hullámverése hihetetlen jó hatással van az agg főpap szervezetére s amint minden

nyáron, ott sétál dr. *Kohl* Medárd oldalán a százas fák árnyékában, a legékesebben szóló élő-reklámja a Balatonnak, Fürednek.

Gróf *Szögyény-Marich* László berlini nagykövetségünk nejevel fejelemgyei birtokán fog nyaralni. *Széchen-Mikes* grófné, a vatikáni nagykövet neje, a bécsi ünnepek után magyarországi birtokára utazott.

Gróf *Lónyay* Elemérné, *Stefánia* főhercegnő asszony a nyár legnagyobb részét Oroszváron tölti, ami nem zárja ki, hogy másfelé is el ne látogasson, mert tudvalevőleg szereti a változatosságot. Egyelőre még nincs más terve s vendégeket is lát gyönyörű kastélyában, hova *Lützow* Nóra grófné és leánya már meg is érkezett.

*Fugger-Babenhause*n hercegnő most fiánál, gróf *Fugger* Györgynél időzik s onnan az Augsburg melletti Welfenburg kastélyába, később pedig Ulm mellé, Babenhausebe utazik. *Lobkovitz* Jozefin hercegnő szerdán utazott Prágába. Hercegnő *Batthyány-Strattmann* és neje Körmenden töltik a nyarat. *Mortenuovo* Francziska hercegnő leányaival a jövő héten megy Margarethen am Moosba. *Esterházy-Czirák*y hercegnő Vas megyében, *Schwarzenberg* Teréz hercegnő gyermekeivel a csehországi Frauenberg kastélyban, *Taxis* Bencie hercegnő Baltaváron nyaral, *Hohenlohe-Kauritz* hercegnő pedig Karlsbadban fog kurát használni.

Gróf *Festetic* Taszilóné is elhatározta, hogy a nyarat egészsége erősítésének szenteli s e végből Marienbadba készül. *Széchenyi-Haas* grófné előbb Vöslauban fürdőzik s onnan édesanyját *Haas-Teichen* Heddi bárónőt látogatja meg Admontban. Utóbbi előzőleg e hó utolsó napjaiban az oberammergaui passiójátékokat nézi meg.

A magyar arisztokráciának legnagyobb része érdekelve van a parlamenti mozgalmakban s így nagyon természetes, hogy a repülőversenyek lezajlása után, legnagyobb része Budapestten együtt is marad s csak a képviselőházi szünidő beálltával gondol a nyaralásra. De kérdés, lesz-e egyáltalában parlamenti vakáció? Ugy vagyunk értesülve, ha lesz is, a politikai élet arisztokratái akkor sem fognak az ország határain túlra eltávozni, hogy minden pilanatban mobilizálhatók legyenek.

Igy gróf *Khuen-Héderváry* miniszterelnök legfeljebb, ha egy-két napra megy le győrmegyei birtokára, Hédervárra, gróf *Apponyi* Albert Eberhardra, gróf *Andrássy* Gyula Tisza-Dobra, gróf *Hadi* János az egész nyarat Nádaskán fogja tölteni, gróf *Zichy* Nándor és Aladár pedig Dunaadonyban. Lehetséges azonban, hogy gróf *Zichy* Nándor rövidebb tartózkodásra a Semmeringre utazik, ahol minden nyáron eltölt egy pár napot. Politikusokról lévén szó, nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy *Wekerle* Sándor volt miniszterelnök is idehaza marad. Klopodián fogja eltölteni a nyarat és nincs szárdékában onnan Budapestre jönni. Neki könnyü. Nincs baja az országgyűléssel, hiszen képviselői mandátuma sincs, amely kötelességeket róna rá.

TÁVIRATOK.

Requiem Sándor király emlékéért.

Belgrád, június 14. Szombaton volt Sándor szerb király és Draga királyné halálának az évfordulója. A szent Márkus-templomban requiemet tartottak emlékükre, amelyen azonban csak öten jelentek meg.

A ezár és Vilmos császár.

London, június 14. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail pétervári távirata szerint ott azt híresztelik, hogy a ezár július 17-én találkozni fog Vilmos császárral.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork		jun. 14.	jun. 12	jun. 10.
Buzs	helyben	104½	105½	106¼
	júliusra	99½	98½	100¾
	szeptemberre	96½	95½	96¼
Tengeri	júliusra	67	66¾	67¾
	szeptemberre	66½	66½	67¼
	decemberre	63¾	63¾	64¾

Chicago.			
Buza	juliusra	92 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{1}{2}$
	szeptemberre	89 $\frac{3}{4}$	88 $\frac{3}{4}$
Tengeri	juliusra	57 $\frac{1}{4}$	57 $\frac{3}{4}$

Newyork, június 14. Gyapot Newyorkban helyben — (—), Petroleum Stand white — (7.65), Petroleum Stand white 7.65 (7.65), Petroleum Refined is Cases 10.05 (10.05), Petroleum Credit Blancas 1.30 (1.30), Zsir Western Steam 12.60 (12.55), Zsir Rohe és Brothers 13.15 (13.15.)

Chicago, június 14. Zsir júliusra 12.47 (12.25) Zsir szeptemberre 12.42 (12.20). Szalonna short clear 13.87 (13.87), Sertéshus szeptemberre 22.14 (21.70).

UJDONSÁGOK.

A vihar pusztításai.

Budapest, június 14.

A külföldről, mint az ország különféle részeiből megdöbbentő hírek érkeznek a rendkívüli nagy viharok pusztításairól. Felhőszakadás, jéges fergeg, gyújtogató villámcsapások pusztítottak mindenfelé. A napok óta közreadott veszedelem és pusztulás híreihez a mai napon is újabbak s megdöbbentő részletek érkeztek. Az Új-Skócia partvidékén dühöngő vihar hajókat sülyesztett el s roncsolt össze, mint Halifaxból jelentik: a Marie francia gőzös fedélzetéről egy rémes hullám lesodort hat matrózt. Mentőcsónakokat lebocsátani istenkísértés lett volna. Mind a hat tengerész odavetett. A francia gőzös erősen megsérülve ért a halifaxi kikötőbe. Már megemlékeztünk a nagy árvízkatasztrófáról is, amely a Felső-Aár vidékére oly rettenetesen sujtotta; az árvíz fél évszázad óta a legnagyobb magasságát. Azóta apadóban van. Már újabb veszélytől nem tartanak, de így is rémséges nagy itt a pusztulás. A rimagenlitterdori vasutépítésnél az árvíz elsodort egy barakot a benne lévő emberekkel együtt. A víz eddig három holttestet vett partra. Bonnól jelentik, hogy az Aar völgyében vízbefuladt emberek száma meghaladja a százötvenet. Eddig harminchét holttestet halásztak ki.

Gréczből jelentik: Miután az éj folyamán folytonos esőzések következtében a Rába-folyó tovább emelkedett és kilépett medréből, Gleisdorf és Feldbach között a Rába két partja nagy állóvízhez hasonlít. Gleisdorf és Feldbach között és Feldbach—Fehring (magyar királyi államvasutak) között az államvasuti forgalmat teljesen beszüntették. Csak Grác és Gleisdorf között tartatható fenn korlátozás nélkül a forgalom. Gleisdorf—Weitz között a helyiérékű forgalmat fenntartják. A Rába összes hidjai erősen megrongálódtak.

Az Aar völgyében olyan hirtelen keletkezett az árvíz, hogy a lakosság nem menekülhetett, vagyónát, butorát nem menthette meg. A házakból az árvíz kisodort mindent, butort, ágyneműt, konyhaszéköt és most az iszapos mezőkön hevernek azok. *Hönnigenben* az építkezés czéljaira összerakolt fabarakot az árvíz 25 emberrel együtt magával sodorta. Nem lehet tudni, mi lett a 25 emberrel. Blankenheimban három kantint ragadt el az árvíz. A kantinokban 400 munkás volt, akiknek legnagyobb részét megmentették. Azok közül az olasz munkások közül, akiket Ahrweilerből sodort el az árvíz, eddig 15 halottat találtak meg, 87 ember hiányzik. A holttestek majdnem egészen meztelenek voltak, mert az olasz munkásokat álmaikban vitte el az ár. Vasutépítés van az Ahr folyó felső völgyében. A vasutépítő munkások a veszedelem idején a gazdátlanul hagyott kantinokból ellopkodták a pálinkásbordókat, lerészegedtek s majdnem valamennyien ittasan vízbefúltak.

Nálunk Magyarországon különösen a déli részeken dühöngött nagy viharzás, mely sok helyütt felhőszakadássá fajult. Hétfőn délután Csáktornya fölött viharzott át romboló szélviharral és jégesővel a fergeg. Déli félegy órákor olyan sűrű felhők borították az égboltozatot, hogy valószínűleg esti esőzés támadt és nagy szélvihar kíséretében felhőszakadásszerű záporosó omlott alá mo-

gyoronagyságu jégesővel, amely a határban igen nagy kárt okozott. A leszakadt víztömeget a földalatti csatornák nem tudták befogadni úgy, hogy a város mélyebben fekvő utcáit elöntötte az árvíz. A közlekedés is jó időre megakadt. Az orkán a vetéseket egészen ledöntötte és sok fát kitépett. — Bereczk községben is romboló felhőszakadás vonult végig tegnap délután. A rohanó víztömeg, amely a hegyekről tombolva zuhogott alá, mindent, amit útjában talált, elpusztított. Az ár szériuskerteket, malmokat, az utcák járópallóit és egy hidat vitt el. A kaszálókat és kerteket pedig a kiáradt patakok vize teljesen elöntötte és beiszapolta. — Karánsebesen tegnap este dühöngött óriási vihar, mely több fát kicsavart. A felhőszakadás és jégeső a vetést, különösen a gyümölcsöt pusztította el. A felhőszakadás miatt az orsovai gyorsvonal Teregován vesztegel. További intézkedésig Orsova felé nem közlekednek vonatok. — Barscon és környékén nagy zivatar volt. A villám beütött egy istállóba és fölgujtotta. Az istállóban levő szarvasmarhák, lovak elpusztultak. — Ófuton is iszonyu jégeső volt tegnap délután négy órákor. A kár itt is óriási.

Tegnap este 6 órától 11-ig Resiczán és környékén nagy zivatar és felhőszakadás volt. A Berzava kilépett medréből, a szénlepároló telep viz alatt áll. Az ár a stabilai fahidat elsodorta. A víz a gyárterület melletti utcákban félméter magas. Az erdőkből óriási tömegben viszi le az ár a levágott fákat.

Krassován és környékén tegnap délután öt órától éjjel után egy óráig nagy zivatar dühöngött. A Karas-folyó megáradt s elöntötte a téglagyár-telepet és az alacsonyabb helyen fekvő házakat. Az ár elsodorta a most épített új hidat és a régiék közül kettőt. Resiczabánya a ferenczfalvai gátszakadás folytán tegnap esti kilencz óra óta viz alatt áll. Az idő folyvást zivataros. Újabb katasztrófa várható.

Ma reggel 5 óra tájban Fehértemplom és Bázis között a hatalmas esőzések folytán rendkívül megáradt Nera folyó négy kilométer hosszában elmosta a vasuti töltést, továbbá teljesen tönkretett egy 16 méteres vashidat. A vasuti forgalom bizonytalan ideig szünetel. Szokolovác, Kussics és Vracsevgáj községek viz alatt vannak.

Karánsebesen a felhőszakadás folytán bekövetkezett áradás még egyre tart. Orsova felé a vasuti közlekedés még nem állt helyre. Domasnia és Körpa községeknél a Temes folyó annyira kiáradt, hogy a lakosságnak egy jó része az éjjelt a fákon kénytelen tölteni.

Temesvárról jelentik: Az elmúlt éjszaka az egész délvidéken pusztított vihar valóságos istenitélet volt. A vihar különösen Temes megyében okozott rengeteg károkat. A Nera folyó Vracsevgáj, Kussics és Leskovicza községek határában a felhőszakadás óriási károkat okozott és a lakóházak mind viz alatt állanak. Jaszenova községnél a vízárdat a vasuti töltést annyira megrongálta, hogy a forgalmat be kellett szüntetni. Kussics és Vracsevgáj községekben több ház összeomlott, igen sok más ház dűledezik. A Nera folyó Leskovicza felől több emberi és állati hullát sodort Kussicsra. A telefonvonal erősen megrongálódott a viharban. Az első mentési munkákat Kussics és Vracsevgáj községekben a fehértemplomi katonaság végezte. Ferenczy Sándor alispán a mentési munkálatok vezetésére a helyszínre utazott, ugyancsak két utász-század indult a községekbe ma délután. Nagy vihar pusztított még Csákova, Delta és Vojtek községek határában is. Utóbbi helyen a villám leütött Szalay Géza nagybirtokos egyik istállójába, amely teljesen leégett és az istállóban levő 40 darab ló elpusztult.

Szombathelyről jelentik, hogy Vas vármegye területén a tegnapi nap folyamán óriási szélvihar dühöngött, amelyet hatalmas felhőszakadás követett. A nagy szélvihar a felsőöri járásban egy hatalmas erdőt majdnem teljesen tönkretett, Városzalomonakon a vihar 14 házat teljesen romba döntött, míg Villámos községben 10 ház tetejét egészen letepte. A felhőszakadás folytán a vármegyében 10 hid teljesen elpusztult, míg a muraszombat—kör-

menti vonalon a mátyásdombi alagutnál a töltést 170 méter hosszúságban teljesen elmosta, amiért a közlekedés egy hétig szünetel. A Rába folyó több helyen kiáradt és elöntötte a környéket. Szokolovác községben az áradás miatt négy ház összeomlott és a falu házai mind viz alatt vannak. Körmentet és Szentgotthardot az áradás erősen fenyegeti.

A szombathelyi, czellömölki, községi és felsőöri járásokban ma hatalmas jégvihar volt, amely a termés 70 százalékát tönkretette.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint felhőszakadás okozta pályarongálás következtében további intézkedésig a temesvár—orsovai vonalon Teregova és Mehádia állomások között az egész forgalmat beszüntették. Karánsebes és Temesvár között gyorsvonalok nem közlekednek. A temesvár—bázisai vonalon Fehértemplom és Bázis állomások között az összes forgalmat beszüntették.

NAPIREND. Naptár: szerda, június 15. Róm. kath.: Vid. Mózeszt. — Prot.: Borics. Görög-orosz: június 2. Nicef. patr. — Zsidó: Szivan 8. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 57 perczkor. — A hold két éjjel 12 órákor, nyugszik délután 12 óra 46 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órákor. A horvát miniszter fogad délután 4 órákor. Oszlársorsjáték húzása reggel fél 9 órákor. — Magyar eszike- és háziipari kiállítás az Iparegységekben (VI. Gróf Zichy Jenő-utca 4.) Nyitva 9—12 óráig és 3—6 óráig. Belépődíj nincs. (Utolsó nap.) — Petőfi-ház (erekljmuzeum) Bajza-utca 21. szám. Nyitva 10—2 óráig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — A Nemzeti Szalon svájci kiállítása. Nyitva 9—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzetközi Amatőr Fényképkiállítás a városligeti Múzeumokban. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti nemzeti impresszionista tárlata. Nyitva 10—8 óráig. Belépődíj 2 korona. — A Könyves Kálmán szalonja (Nagymező-utca 37—39.) rendezés miatt zárva. — A Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1. szám.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum 10—1 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1 óráig. — A Közlekedési Múzeum 2—6 óráig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtár 9—1 óráig és 6—8 óráig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1 óráig és 3—4 óráig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4 óráig. — Az Akadémia könyvtára 3—7 óráig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12 óráig és 3—8 óráig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2 óráig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2 óráig. — A Pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 3—6 óráig.

— A király a vadászati kiállításon. Bécsből jelentik: A király ma ötödik látogatásként meg a vadászati kiállítást. Az alsó-ausztriai iparfejlesztési pavilon megzemlése után a király a prém- és vadértékesítési pavillont, majd a szomali faluba ment, hol haditáncokat és más gyakorlatokat mutatott be neki. Ezután a vadaskertet tekintette meg, amelyet Fürstenberg herceg elnök, a szervezőbizottság és a sajtó képviselői jelenlétében megnyitottak meg. A vadaskert kiállításának beható megzemlése után a király megtekintette még az alsó-ausztriai borpinczét és végül Lipót Szalvator főherceg vadászpavillonját, mire a közönség viharos ovációi közben eltávozott a kiállítástól.

— Vilmos császár Benczur festménye előtt. Vilmos császár nem hiába a meglepetések embere, ahol csak lehet, kerül minden ceremóniát. Tegnap is bejelentés nélkül jelent meg a berlini nagy képzőművészeti kiállításon. A német művészek alkotásai közül Götz szobrásznak óriási Achilles-szobrát szemléltette hosszabb ideig, de még ennél is több időt szentelt Benczur Gyula hatalmas festményének, melyet a millenniumis hődotat emlékére festett. A császár nagy érdeklődéssel nézte a hatalmas festményen felismert több ismerős főurnak és politikusnak a sikerült arcképét.

— A honvédelmi miniszter utja. Hazai Samu honvédelmi miniszter Csiz gyűrdőre utazott, hogy megtekintse az ott épült főgyűntézetet, amelyben több honvédtiszt alapítványi hely van.

— Napoleon Viktor herceg esküvője. Napoleon Viktor herceg és Klementina belga hercegnő regényes szerelmi történetében közeledik a befejezés. Napoleon Viktor herceg és Klementina hercegnő már a legközelebbi napokban megtartják esküvőjüket. A herceg és a hercegnő és Napoleon Lajos herceg június végén Torinóba mennek, a két herceg anyjának meglátogatására ugyanekkor tartják meg az esküvőjüket is.

— **Uj egyetemi tanár.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Szontágh Félix budapesti tudományegyetemi magántanár, köz-kórházi főorvosnak a tudományegyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

— **Főuri esküvő.** Szombaton fényes főuri esküvő volt a szolnokdombokamegyei Szurdok községben. Báró Jósika Lajos és neje, gróf Esterházy Ágnes leányát, Ágnest vezette oltárhoz hadadi báró Wesselényi István, báró Wesselényi Miklós koronaőr és neje, losonczy báró Bánffy Ágnes fia. A menyasszony unokája gróf Esterházy Kálmán Kolozsvár és Kolozsmegye főispánjának, a vőlegény pedig báró Wesselényi Miklós volt szilágymegyei főispán koronaőr legifjabbik fia s a nagy Wesselényi unokája. A fényes esküvőn tömegesen vett részt Erdély mágnás világa.

— **A Marczali-ügy elhúzódik.** Gróf Zichy János közoktatásügyi miniszter a múlt hónapban megemmisítette a Tudomány Egyetem tanácsának a Marczali-ügyben hozott határozatát azon az alapon, mert az egyetemi tanács az ügyben nem hallgatta meg a bölcsészeti kart, mint első sorban illetékes fórumot. A miniszter e mulasztás pótlása végett a Marczali-ügy összes aktáit leküldte az egyetem tanácsához. Miután az egyetemi tanács e hónapban még csak egy évszázó ülést tart és utána megkezdni nyári pihenőjét, a nagy port fölvert ügyben az újabb eljárás csak a jövő iskolai évben kezdődik meg. Addig természetesen a vitás doktorcsevegés ügye is függőben marad.

— **Ünnepelt képviselő.** Abonyból jelentik: Löwy Mihálynak, a kerület országgyűlési képviselőjének, tegnap az abonyi nők kétszáz tagu küldöttségével üdvözölték az arany-plakettet, amelyet a megválasztása emlékére ajánlottak föl. A plakett terítékes banket volt.

— **A vérhaj gyógyszer.** Közöltük röviden, hogy Ehrlich német professzornak sikerült egy vérhaj elállítania, amelylyel a vérhaj meg tudja gyógyítani. Az egész világ orvosai a legnagyobb érdeklődéssel várják az erre vonatkozó híreket. Az új gyógyszerrel egy orvosi notabilitás így nyilatkozott:

— **A feltaláló tudós az új szert átadta vizsgálódás és kísérletezés céljából Wechseldann egészségügyi tanácsosnak, a Rudolf Virchow-kórház főorvosának és az eredmény egyenesen csodálatos volt. Addig is voltak gyógyszereink a vérhaj leküzdésére, amelyek ligany- és jódösszetételűek, de a szörnyű bajt hosszas kezelés után sem szüntették meg gyökeresen és véglegesen. Ehrlich tanár gyógyszer bámulatos hatása. Egyetlen befecskendezés elég, hogy néhány nap múlva gyógyulás álljon be. Természetesen hosszas megfigyelések fogják eldönten, vajjon a gyógyulás végleges-e. Egyelőre úgy áll a dolog, hogy a kísérletek e tekintetben is kedvezőek, a Wassermann-féle vérréakció legalább e mellett szól, mert a befecskendezéstől számított 3-4 hét után is negatív volt és az is maradt a reakció. A legszorgosabb ellenőrzés is arra vall, hogy az új szerrel való befecskendezés semmiféle káros hatást nem tesz. Wechseldann tanár, aki az új szerrel kísérleteket folytat, azt hiszi, hogy az eddignél nagyobb adagra lesz szükség a befecskendezésnél. Most ugyanis az injekció 0.5 adagonként történik. Ha a reményeségek valóra válnak, amelyeket a kísérletező orvosok az új praeparatumhoz fűznek, akkor Ehrlich tanár találmánya az orvosi tudomány történetében a legnagyobb terapeutikus felfedezést és vívmányt.**

— **Körösi Csoma Sándor szobra.** A nagy magyar ázsiai kutatónak és keleti híres nyelvtudósának, Körösi Csoma Sándornak az emlékéért szoborral is megörökíti a Magyar Tudományos Akadémia. A márvány mellszobrot, az akadémiai ülésterem részére Holló Barnabás készítette el és a nagy kutatót iratok tanulmányozása közben ábrázolja. A szoborról bronzmáslatot is készített a művész. Ezt a máslatot az akadémia elküldi Kalkuttába a Asiatic society of Bengal ázsiai tudós társaságnak, amely Körösi Csoma Sándornak Darjellingben lévő sírját emlékllel jelölte meg és egyuttal kéri meg, hogy Körösi Csoma Sándornak a magyar felirást is alkalmazzon, a szobrot pedig helyezze el az ázsiai kutatók szobrai közé.

— **Hajókatasztrófa.** Curacaóban a Van Heret nevű kormányhajó zátonyra jutott. A hajó kapitánya, legénysége és összes utasa, öt ember kivételével, a vízbe fullt. Az áldozatok között van egy buenos-ayresi kormányzó is.

— **Beniczky Lajos meghalt.** Beniczky Lajos komáromi főispán, Pest vármegye volt alispánja tegnap, élete 66. évében Budapesten, fehérvári-uti lakásán hosszabb betegség után elhunyt. Beniczky Lajos, mint az ország első vármegyéjének alispánja a közéletben nevezetes előkelő szerepet játszott. Nagy érdemei vannak a vármegyei tisztviselői országos egysületének megalkotása körül. Ő volt az egyesület első ügyvezető elnöke. A nemzeti ellenállás munkájából Pest vármegye élén kivette részét, de a Fejérváry-kormányval s a királyi biztossal szembeni viselkedését gyöngének találták. Zokon vették azt, hogy a legválságosabb napokban szabadságra ment. A koalíciós kormány kezdetekor a megye közigazgatási bizottságában felszólalt a tapasztalt bizalmatlanság ellen, amikor aztán Gulner Gyula bizottsági tag, a későbbi főispán szemére vetette a magatartása ellen felmerült kifogásokat. Ez izgalmas ülés után Pest megye alispáni székéből 11 évi működés után nyugalmába vonult. A Khuen-Héderváry kormány alatt Komárom megye főispánjává nevezte ki a király, de betegségére miatt nem foglalta el helyét, úgy, hogy a komáromi főispáni teendők végzését Kürthy Lajos zólyomi főispánra bízta. Halálának hírére Pest vármegye székházára kitűzték a gyászlobogót. A főváros ma átirta elhunyt családjához, a melyben értesítette, hogy Beniczky Lajos részére díszsírhelyet adományozott. Az ág. evangélikus egyház pestmegyei esperességének felügyelője volt. Beniczky Lajos temetése szerdán délután 4 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából. A gyászszertartást Scholtz Gusztáv bányai kerületi ág. evangélikus püspök fogja végezni. — Komáromból táviratozzák, hogy Komárom megye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta Kürthy Lajos h. főispán elnöklésével jun. havi rendes ülését. A rendes előadókön kívül megjelent Antal Gábor dr. püspök, Püszök Pál, Kovits Viktor esperesplébános, Kürthy István orsz. képviselő, Thaly Ferencz, Zichy Miklós gróf, Baranyay Géza, Lozert Kálmán és Cselke Béla biz. tagok. Az elnöklő főispán-helyettes részvételjes szavakkal emlékezett meg arról a mély gyászról, mely a vármegyét Beniczky Lajos cs. és kir. kamarás, főispán elhunytával érte. Indítványára a közigazgatási bizottság az elhunyt emlékéért jegyzőkönyvben megörökítette. — Komárom szab. kir. város közigazgatási bizottsága ma tartott ülésén szintén jegyzőkönyvbe iktatta az elhunyt Beniczky Lajos főispán emlékéit. A halál hírére a vármegyházára és a város házára kitűzték a gyászlobogót. Temetésén a két törvényhatóság küldöttségileg vesz részt.

— **A montreali nagy tűzkatasztrófa.** Adtunk hírt róla, hogy Montreálban a „Daily Herald“ palotája a lángok martaléka lett. Most részleteket jelent a kábel, amelyekből kitűnik, hogy a szörnyű tűzvésznek negyven emberélet esett áldozatul és körülbelül nyolcvan ember sebesült meg. Egés közben a padlón elhelyezett óriási víztartó átszakadt az épületen és magával rántott sok szedőt és leányt. Az épületet lehetetlen volt megközelíteni. A tűzoltók, akik be akartak hatolni, a hatalmas lángok elől kénytelenek voltak menekülni. A szerkesztőség tagjai megmenekülhettek. Az áldozatok számát még nem állapíthatták meg, de — mint említettük — körülbelül negyven ember meghalt és nyolcvan megsebesült. A pinceszoborhelyiségben roppant mennyiségű papír volt fölhalmozva, amely vastag füstjével az épületbe való belépést lehetetlenné tette. Más helyiségekben vegyi anyagok gyuladtak meg és fojtó gázokkal töltötték meg az összes emeletet. A legfelső emeleten levő szedőgépek áttörték a padlót és a megolvadt ólmot a katasztrófa áldozataira öntötték. A szedők és a hajtogatóleányok szenvedtek legtöbbször.

— **Halálos végű pipázás.** Vasárnap délután Laboranovits Sebő 59 éves napszámos Szőlő-utca 71. számú lakásán létrán dolgozott és közben pipázott. A napszámos elvesztette az egyensúlyt, lezuhant a létráról és a pipa keresztül szurta a torkát. Bevitték a Margit-kórházba, ahol tegnap este hirtelen vérzés fogta el és mire orvosi segítség érkezett, a szerencsétlen ember elvérzett. Holttestét bevitték a bonctani intézetbe.

— **Ujabb földrengés Délmagyarországon.** Éj-jel 12 óra 55 perczkor Reggio di Calabriában, Mileto-ban és Gallinában heves földrengést éreztek. Második földlökést délelőtt fél 11 órakor Messinában és Gallinában vettek észre. Az említett helységek lakóit rémület fogta el. Kár nem volt.

— **A „Pluiose“ halottjai.** Calaisból jelentik nekünk, hogy az elsüllyedt „Pluiose“-ról a holttestek felszínre hozása nagyon nehezen megy. A Pluiose belsejében dögleletes a szag, alig lehet perczekig kitartani odabenn ájulás nélkül. Mát hozták ki a nyolcadik holttestet és 10 percz múltán a kilencediket. Mind a holttest egészen megrothadt. A zsebekben talált órát 2 óra 12 perczkor álltak meg, tehát a katasztrófa ekkor történt.

— **Iskolai vizsgák és beiratások.** A Barcsay-utezai főgimnáziumban tegnap fejeződtek be az érettségi vizsgálatok. Dr. Mialyffy Akos, egyetemi tanár, az érettségizők egyik csoportjának vizsgáztató elnöke, kihirdetvén az eredményt, kiáltott, hogy a jelöltek egyharmada jeles eredménnyel, egyharmada jó eredménnyel állotta ki a vizsgálatokat és, hogy csupán hárman utasítottak vissza, ezek is csak két hónapra. A kitűnően vezetett iskola derék tanulói osztályfőnökök nevére alapítványt tettek, melynek kamatait évenként egy-egy szegénysorsu tanuló megjutalmazására fogják fordítani.

A pesti ivr. négyzet leányiskolájának és báró Hirsch arvaleánymenhelyének 6 osztályú elemi iskolájában (VII., Jókai-utca 5.) a nyilvános évszázó vizsgák esütörtökön, e hó 16-án délután 3 órakor tartanak meg.

A farsori főgimnáziumban a beiratások az 1910-11. iskolaiévre e hó 28-án, kedden kezdődnek. Reggel 8 órá-tól 10-ig az első osztályba csak protestáns tanulók iratnak be, míg valláskülönbösg nélkül azok, kik az elemi iskola negyedik osztályát a Deák-terti evangélikus iskolában végezték el. A többi napokon azonban minden-nemű korlátozás megszűnik. Junius 28-án 10-12-ig a második és a harmadik osztályba, míg 12-1-ig a negyedik osztályba, junius 29-én, szerdán, 8-10-ig az első osztályba, 10-12-ig az V-VIII. osztályba, junius 30-án, esütörtökön pedig 8-10-ig az I-III. osztályba 10-12-ig a IV-VIII. osztályba történik a beírás.

A budapesti II. ker. áll. főreáliskola első osztályába való beiratás e hó 24-én (pénteken) d. e. 9-11 óra-
kor lesz.

— **Halálos vasuti összeütközés.** Megemlékezünk arról a rémes vasuti összeütközésről, amely a nagyváradi-kolozsvári vonalon, Brátka és Bucsa állomások között történt. Már megemlékeztünk a katasztrófa négy halottjáról és több sebesültjéről is. Ebben a rémes katasztrófában felemelő a két egymásba szaladt tehervonat fékezőinek a kötelességtudása. A vizsgálatot vezető Jármy Béla kolozsvári üzletvezető ugyanis kijelentette, hogy a fékezők kötelességtudásuknak lettek áldozatai, mert megmenekülhettek volna, ha leugrának a vonatról. Ehelyett teljes erővel fékeztek. Halász fékező még halálában is erősen szorította a féket és szájában összeszorítva tartotta a vészszipot. A forgalmat most átszállással honyolitják le. A szörnyű vasuti katasztrófát kiűző László Mihály forgalmi tisztviselő példátlan könnyelműsége idézte elő, ugyanis László Mihály vezetés feledékenysége az 561. számú tehervonatot utána bocsátotta a nyílt pályán a hegyi kalyarulatnál vesztelő másik tehervonatra.

— **Házasság.** Dr. Vezensy Jenő belügy-miniszteri fogalmazó szkv. m. k. honvédelmszárhadnagy f. hó 11-én tartotta esküvőjét Győrött Horváth Clarisszal, Horváth Jenő kuriai tanácselnök leányával.

Dr. Barla Szabó József orvos junius 14-én délután 6 órakor tartotta esküvőjét dr. Kassalik Gyula ügyvéd leányával, Jolánával a Kálvin-terti ref. templomban.

— **Sikkasztó udvarhölgy.** Oroszországából megint szenzációs híradás érkezik. Letartóztatták Pétervárott Lobanov-Rostovszki hercegnőt, a cárné udvarhölgyét és titkárját Nyusar kisaszszonyt, még pedig sikkasztás miatt. Az udvarhölgy elnöke volt a Vöröskereszt egyletnek és az egylet vagyonából nagy összeget fordított saját céljaira. Pétervárról jelentik nekünk: Hallatlan visszaéléseket fedeztek föl a Vöröskereszt egylet pénztárában. Egy idő óta feltűnt, hogy a jótékony adományok nagyon gyéren folynak be, holott azelőtt évenként százezreket tettek ki. A vizsgálat után kiderítette, hogy Lobanov-Rostovszki hercegné, egy volt dalosarnok énekeső összejárzott Radovinszkivel, a Vöröskereszt egylet pénztárnokával, aki a hercegnének egyszerre körülbelül 200.000 rubelre szóló zsetonokat adott át, amit a hercegné pénzzé tett, de csak a tizedrészét szolgáltatotta be a befolyt összegnek, a többi pénzt a maga céljaira fordította. A botrány igen nagy és a hercegnőt le fogják tartóztatni.

— Középszkolai tanárok nyári szünidei üdülése. Néhány idősbb erdődi gróf Pálffy János az általa létesített iskolai ösztöndíj alapítványra vonatkozó alapítólevelében annak az öhajának adott kifejezést, hogy a vöröskői fellegvárnak az alapítvány tulajdonát képező része a többi között középszkolai tanárok nyári szünidei üdülő helyeül is felhasználható. A közoktatásügyi miniszter, hogy a nemes alapító öhajának legalább részben már most is eleget tegyen, a Senkvicz-Modori vasútállomástól 17 kilométernyire fekvő „Vöröskői“ fellegvárnak néhány termét már most berendezte, úgy hogy már az idei iskolai szünidő alatt egy-egy hónapi időtartamra 10—12 tanár lesz azokban elhelyezhető. A pályázati kérvények az illető középiskola felettes hatóságai által legkésőbb e hó 18-ig terjesztendők fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez döntés végett.

— Kiraboltak egy postagözöt. Szükszavru távirat hoz hírt egy postagözös kifosztásáról. De ennek az eseménynek, bár részletei kiderítve még nincsenek, még okvetlenül nagy következményei lesznek. A Bukarestből érkezett távirat így szól: Amidőn tegnap az Alexandriából jövő „Imparatul Trajan“ román postagözös a Pireuszban a kikötőben horgonyt vetett, körülbelül háromezer emberből álló tömeg kifosztotta. A gözös parancsnokát erőszakkal a kikötői hivatalba hurcolták. A gözös fedélzetén voltak a román trónörökös pár gyermekei, Miklós herceg és Mária hercegnő is, akik Egyiptomból utban voltak hazafelé. Konstantinápolyból táviratozták: A lapok szerint a porta megbízta aténi követét, hogy az „Imparatul Trajan“ hajónak Pireuszban történt katonatisztnek és ugyanez alkalommal egy török katonatisztnek és egyéb utasoknak görög részről történt bántalmazása miatt tiltakozzék.

— Egy orvos hirtelen halála. Wagner Frigyes ujborszáki orvos a repülőversenyekre jött Budapestre. Tegnap este fél nyolc órakor hazafelé igyekezett az Aggteleki-utczában, amikor hirtelen rosszul lett és meghalt. Valószínűleg szívszélhűdés ölte meg. Holttestét a bonczatani intézetbe vitték.

— A rabláadás hőse. Kispesten tegnap hajnalban meghalt Kovács Ferencz harminczkétéves kovácssegéd. A sokszor büntetett tolvaj halálának bejelentése nem lenne egyéb egyszerű halálhírnél, ha elhunytá alkalmával ki nem pattant volna egy titok, titok, melyet a fővárosi rendőrségnek két éven keresztül sikerült megőrizni. Kovács Ferencz egy érdekes s eléggé nagy eseménynek hőse volt, amennyiben ő intézte a két év előtti tolonczházi rabláadását. Erről az eseményről nem tudtunk még a rendőrségen kívül senki sem, olyan jól sikerült azt a titkolózás és a feledés fátyolába takarni. 1908. karácsony estéjén Lassner Gusztáv karácsonyfát állított a tolonczházban a gyerekeknek. Az ünnepélyes időpontban alighogy négy rendőr őrizte a folyosókat. A rabok kitörték és hatalmukba akarták ejteni az őrködő rendőröket, meglámadták őket, de a felriasztott őrség kivont karddal verte vissza a lázongó rabokat a cellákba. A lázadásnak Kovács Ferencz volt a vezetője. Ő hagyta el többször a celláját s kinyitotta a fűbiét. Nem rajta mulott, hogy a rabláadás nem sikerült. Most aztán örökre elnémult a megrögzött gonosztevő.

— Gyilkosság politikából. Déváról táviratozták: Gooz Ruszalin és Oprean János lupényi bányászok régi haragosok voltak. Közbejött a képviselőválasztás, ekkor is Gooz az egyik pártra, Oprean a másikra szavazott. Választás után vitakozni kezdtek és mindegyik a maga pártállását védte. A vita mind hevesebb lett, úgy hogy Gooz két rántott és ellenfelét agyonszurta. A gyilkost az ügyészség letartóztatta.

— Csontváz a csatornában. Ma reggel a Várház-körut és Királyi Pál-utca sarkán a csatornájavitási munkálatok közben az egyik csatorna mellett egy emberi csontvázat találtak. Valószínű, hogy a rémes lelet egy régi bűnnek a maradványa. A IV. kerületi kapitányság megindította a vizsgálatot.

— A kártyabrigantik. A repülőversenyekre jött Budapestre Poleschovszky Ernő orosz magánmérnök. Tegnap, miután a repülőverseny elmaradt, az Andrassy-uton sétált, ahol megszólította egy magas termetű, uriasan öltözött férfi, aki porosz nyelven beszélt. Poleschovszky, aki németül is tud, összebarátkozott az idegennel. A német berlini gyárosnak mondotta magát, közölte Poleschovszkyval, hogy Budapestben kedélyes német kolónia tanyázik a „Trieszti Nőhöz“ címzett vendéglőben. Meghívta az orosz mérnököt vacsorára, Poleschovszky örömmel fogadta el a meghívást és kimentek a „Trieszti Nőhöz“. Itt csak egy németül beszélő uriasan öltözött fiatal ember várakozott, akit az állítólagos berlini gyáros német földbirtokosnak mutatott be. Vacsora után a berlini gyáros azt az ajánlatot tette, hogy kártyázzanak. Előkerült a kártya és az ugynevezett „Heilige Wahrheit“ című hazardjátékba fogtak. Félóra múlva a magánmérnök már 4000 koronát veszített és kevéssel utóbb partnerci elűntek. Ekkor derült csak ki, hogy Poleschovszky hamiskártyások kezébe került. A főkapitányságra sietett, ahol a kifosztói ellen megtette a bűnvádi feljelentést. A rendőrségen megmutatták a mérnöknek a hamiskártyások arczképeit és ezekből ráismert a fosztogatókra. Szabolcsi Sándor és Ollé Rezső voltak a hamiskártyások. A rendőrség most nyomozza őket.

— Rendelet a szacharin árusításáról. A belügyminiszter a főváros polgármesterének felterjesztésére rendeletet adott ki, amelyben szabályozza a szacharin árusítását. A rendelet szerint a kis droguisták belföldi gyógyszerésztől vagy vegyszer és anyagszer (drogua-áru) nagykereskedőtől nincsenek jogosítva szacharint beszerezni. Kis droguisták külföldről nem hozhatnak szacharint, mivel az erre vonatkozó további belügyminiszteri rendelet szerint csak a gyógyszerészek, valamint a vegyszer és anyagszer (drogua-áru) nagykereskedők nyerhetnek engedélyt szacharinnak a külföldről való behozatalára. Végül a rendelet meghagyja, hogy egy és ugyanazon személynek vagy cégnek egyszerre öt kilogrammnál több szacharint beszerzésére engedély ne adassék.

— Két gyermek szerencsétlensége. Ma reggel Ujpesten a Rózsa-utca és Árpád-ut keresztezésénél Fekete István kocsis teherkocsijával elgázolt két kis gyereket, akik az utcán játszottak. Az egyik Maksay Kálmán 2 éves fiú, a másik Lődör Erzsébet másfél éves leánya. A két veszélyesen sebesült gyermeket az ujpesti gyermekkórházba vitték. A kocsis ellen pedig a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— Öngyilkosság a vendéglőben. Klinger Dezső 20 éves mészárossegéd ma reggel a zugligeti vendéglő kerthelyiségében szívenlőtte magát. Esméletlen állapotban vitték az Uj Szent János-kórházba. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy szerelmi bánatában megy a halálba.

— Titokzatos léghajó. Zarából jelentik, hogy tegnap este a tenger felől jövő léghajó repült el a város felett Velébit-Planina irányában.

— József főherceg kocsija alatt. Ma reggel 9 órakor József főherceg udvari fogata Zsófia főhercegnőt vitte ki a Várból a „Sacre Coeur“ zárdába. A Fűrő-utca és Bálvány-utca sarkán az udvari fogat elgázolta Klipus Anna 75 éves szakácsnő. Az öregasszony életveszélyes sérüléseket szenvedett. Bálvány-utca 21. számú lakására vitték. A főherceg udvarmesteri hivatala értesítette, hogy ápolásáról a főherceg gondoskodik.

— A kilenczszeres rablógyilkos. Despot György kiskuti földmivest, akit azzal gyanúsítanak, hogy a Délvidéken három rablógyilkosságot elkövetve, 9 embert ölt meg, ma Szilvázből Temesvárra hozták.

— Elfogott nemzetközi zsebtolvaj. Az e hónap 4-én rendezett margitszigeti ünnepélyen tartóztatták a rendőrség Tambar Henrik kőkenyési születésű volt kereskedősegédét, akit Ausztriából kitiltottak zsebtolvajlás miatt. Többévr volt büntetve és a hatóságok mint nemzetközi utazó zsebtolvajt ismerik. Tambarnál 800 koronát tartalmazó erszényt találtak, ezt a zsebtolvaj egy ismeretlen utas zsebéből a vonaton lopta ki. Találtak nála zálogozódelülakat. A rendőrség felhívja a panaszosokat, hogy jelentkezzenek a főkapitányságon II. emelet 108. szám alatt.

— Iskolatársak találkozója. Szarvady Pál kassai postatitkár felkéri mindazokat, kik vele 1890-ben vele együtt érettségiztek, hogy Késmárkon július 9-én találkozás céljából jelentkezzenek.

— Öngyilkosok hídja. A Ferencz József-híd maholnap a halál önkénteseinek kedvenc helye lesz. Ma a Ferencz József-híd budai oldalán Kiss Erzsébet 18 éves leány öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott. Mészáros János, a Csavargóza társaság jegyzője utána ugrott és kimentette a leányt, akit a Rökus-kórházba vittek a mentők. — Az este ugyancsak a Ferencz József-hídról egy ismeretlen ember a Dunába vetette magát. Nyom nélkül eltűnt a habokban.

— Közérdekű értesítés. Tudvalevőleg a szobafestő-, mázó- és tőpétázó munkások sztrájkolnak. Mint értesülünk, az egész sztrájk tartama alatt is az „Unio“ szobafestő- és mázó munkások szövetségétől vállall mindennemű szakmabeli munkát és elegendő, ha a nagyközönség 40—49 telefonszám segítségével egyenesen a szövetséget igazgatóságához fordul, hol minen munkát egy azonnal elintézik.

— Halálozás. Pálffy Richárd pénzügyminiszteri segédtitkár nagy részvét mellett temették el a törvényszéki bonczatani intézet halottasházából. A végtessegen báró Pongrácz Vince és Lukács Sándor min. tanácsosok és Tömörly Kálmán min. osztálytanácsos élen számosan jelentek meg a pénzügyminiszterium tisztviselői karából s a pénzügyminiszterium nevében pompás koszorút helyeztek a ravatalra.

Kiss József, ref. lelkész, papsága 34-ik évében, Diakonon meghalt.

Kovács Bálint, áll. iskolai igazgató, a „Nagykülli“-lővőregyei Tanítóegyesület elnöke, 49 éves korában, Segesváron meghalt.

Ulrich József, Gyula város alszámvevője, 33 éves korában, Békésgyulán meghalt.

x Szeplős és pattanásos hölgyek és urak részére kizárólag a Diana-arokréim és Diana-szappan bőrápoló és szépítőszert ajánlhatók. Ár 75—75 krajczár. Egyedüli készítő: Erdélyi Béla Diana-gyógyszertár, Budapest, Károly-körut 5.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.

x Fodor-féle vívőterem a Körut 3. szám alatt a főváros legnagyobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gonddal a gyermektorna- és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank bankponti nyitvári rovatában a nyaraló és utazó közönség érdeklő időszertü közleményt tesz közzé.

Szezon-tanácsok.

(Eperkúra. — Vándorpedgyász. — Fagyaltkésztés. — A hőség ellen. — A villámcsapás.)

A nyár tele van gyönyörűségekkel, de olyannal is, amelyek mögött veszedelmek lappanganak. A viruló rózsabokor is gyönyörű s ugy-e mégis csos, hogy óvakodjunk — a tövisektől.

Mi látjuk ezeket a nyári veszélyeket a mind olvasóinknak igaz jóakaró, sietünk néhány egyszerű tanácsot összegyűjteni s bokréta szedve az alábbiakban átnyújtani.

A nagy hőség, különösen a vérmes emberekre, veszélyes, különösen ha emésztési zavarok is hozzájárulnak, mint kitűnő és amellet nagyon kellemes ellenszert, ajánlhatjuk az eperkúrát.

Ez a jóízű gyümölcs a belek alkalikus emésztő nedveiben könnyen feloldódik és minden más tava-szi tisztító eljárást felülmuló üdvös hatást gyakorol.

Az eper, Desmoulières és Portes francia orvosok vizsgálatai szerint szalicilsavat tartalmaz, így a legalkalmasabb gyógyszer a csuzos bántalmak ellen. Már pedig tudvalevő, hogy a nyári léghuzam a legbiztosabban oltja tagjainkba a csuzt, közhvényt, podagrárt.

Életünknek ezek a nem szívesen látott utársait különben a legbiztosabban rázzuk le, ha vándorbotot fogunk és a vakációban jó darab földet gyalogolunk be. Ez a jachtok, autómobilok és aeroplánok napjaiban mindeusetre az eredetiség ingerével hat s amellet, hogy ólós közlekedési mód, azt az előnyt is nyújtja, hogy közelebről és alaposabban mutatja meg a bejárt helyeket s amellet nem kell se lepottyánástól, se fölrobbanástól tartanunk.

A vándorlegények módjára vándortáskát csatoljunk a hátunkra. A „rucksack“-ban minden

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55 frt. Frakk. v. Ferencz József-ölt. egészen selyem-beléssel 55 frt.

Legnagyobb angolkelemből oszák mérték szerint, első rangú kivitelben. ZÉLINGER SAMU angol keszpenzrendszertári szabótermékben IV. ker., Belváros, Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116—53.

szükséges czókmókat el kell helyezni, ügyelve, hogy az egész súly ne legyen nagyobb öt kilónál. Csak egy-két váltásra való fehérneműt vigyünk magunkkal, s szennyesünket a közbeeső pihenő napokon mosassuk ki ott a helyszínen. Vagy pedig gondoskodjunk arról, hogy előre meghatározott napokon „poste restante” küldjenek tisztát utánunk, mi pedig a szennyeset esetről-esetre küldjük haza.

Lássuk el magunkat hűsítő czukorkával, ami jobban oltja a szomjúságot, mint az előttünk ismeretlen minőségű ivóvíz. Különben sem ajánlatos, hogy tüstént engedjünk a pillanatnyi szomjúságnak, melyet egy kis önmegtadással könnyen leküzdhetünk. Különösen ha meggondoljuk, hogy a sok ital bőséges izzadság alakjában tör ki porusainkon.

A fagyalt is csak pillanatra hűsít, mint hogy azonban ez a legkedveltebb nyári hűsítő nyálkás, sietünk néhány ujjmutatást adni a készítésére.

A legtöbbször azért „nem áll össze” a fagyalt, mert a háziasszony helytelenül takarékoskodik. Még pedig nem a czukorral s gyümölcsnedvvel, hanem a sóval takarékoskodik. A fagyaltkészítés főtíka ugyanis, hogy a jég, melylyel a fagyaltgépet egészen körülbástyázzuk, pazarol meg legyen szóva.

A dézsa alját jéggel látjuk el s marékszámra szórjuk meg vagy sóval, vagy salétrommal. A gépet a fagyalt masszájával beléállítjuk és körülrakjuk jéggel. Minden jégrétegre egy marék sötét adunk, alaposan letiporjuk, míg a dézsa felső szélég megteleik és a gép szilárdan be van ékelve.

Ekkor a gépet forgatni kezdjük. Gyorsan forgatjuk jobbról balra. Tíz perc múlva leemeljük a gép fedelét s falapátkával lekaparjuk a gépfalhoz tapadt fagyaltot. Majd újabb öt percznyi forgatás után megismételjük a fagyalt lekaparását és folytatjuk a forgatást. Ha a fagyalt szilárd alakot váltott, fődél nélkül forgatjuk tovább a gépet, oly módon, hogy a falapátot egyik kezünkkel a gép belső falához nyomjuk s ez által a fagyaltot állandóan lekaparjuk.

A közben elolvadt jég levét a dézsa alsó csapján időről-időre kicsurgatjuk, a megmaradt jéget újra letaposunk s új jég és sórétegekkel töltjük meg.

Hanem sommiféle hűsítő, se fagyalt, se jégbe hűtött savanyúvízes bor, nem enyhíti úgy a hőséget, mint a szellős lakás és a szellős ruházat. Napsütéskor szobáinkat sötétítsük be, de úgy, hogy a levegő átjárhassa. Amikor pedig a nap elbujt, tártuk ki ablakainkat az esti szellőnek. A ruhánk pedig legyen könnyű s világos. Legcélszerűbb a fehér vászonruha. Ez legkevésbé fogja föl a napsugarakat, s így legkevésbé melegíti át a testet.

De nagyon fontos, hogy felső ruhánk elég bő is legyen. Különösen a nyak, a mellkas, a csipő tájéka ne legyen beprésvélve.

Sokan türelmesen kiállják a nyári hőséget, de annál jobban félnek a villámcsapástól. Különösen falu helyen általános a zivatartól való rettegés. Nos, az „istennyila” ellen is védekezhünk Faraday módszerével.

A genialis elektrikusról elnevezett „Farady-féle kalitka”-ban nem kell félnünk a villámcsapástól. Ne tessék amolyan kanári- vagy kakadu-hajlékra gondolni. A Farady kalitkaja elszigetelő készülékhez erősített vas- vagy réz-drótháló, melylyel a veszélyeztetett épületeket bevonjuk s melyek alsó részeit a nedves talajba vezetjük le. Megengedjük, hogy kissé komplikált óvóeszköz s elhiszszük, hogy nem sokan fogják fölhasználni, de ha belécsap valakibe a menykő, nem lehet szemrehányást, hogy mi nem szolgáltunk jó tanácsal.

KÖZIGAZGATÁS.

Személyi hírek. Debreczenből jelentik: Negyven évi szolgálat után a város közgyűlése tegnap nyugdíjazta Végő Gyula főkapitányt. Utódja Restás István budapesti rendőrfőkapitány. — Sátoraljaújhegyről jelentik: Gróf Mailáth Józsefet és báró Sennyey Miklóst Királyhelmezz nagyközség díszpolgárrá választotta.

Főispán és alispán harcza. Marosvásárhelyről jelentik: Erődy főispán tudvalevően fölfüggesztette állásától Körösy nyaradszeredai és Reicher szászvárosi főszolgabírákat. Köllő alispán, aki a vizsgálatot teljesítette, ma mindkettőt visszahelyezte állásába. Az alispán azzal okolta meg intézkedését, hogy Körösy a terhére rótt cselekményt, hogy tudniillik a választási harcban Hódoson a munkapártiak inzultálására bujtogatta a népet, nem követte el. Reicher sem terhelik a hivatalában észlelt rendellenességek, mert azokért a szolgabírák és a járási számvevő felelősek. Ez utóbbiak ellen az alispán egyidejűleg elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A fővárosban időző főispán a határozatokat fölrendelte újabb dokumentumokként az alispán fölfüggesztéséhez, amit holnapra várnak.

A fumei alpolgármester lemondása. Fiuméből jelentik: Bellen András első alpolgármester, városi bizottsági tag állásáról és tagságáról lemondott. Visszavonulása nem politikai, hanem magánokokra vezethető vissza. Hat hónappal ezelőtt szintén beadta lemondását és azt csak a polgármester rábeszélésére vonta vissza.

Anyakönyvi ügyek. A belügyminisztérium 1910 évi május 14-én 20.007 sz. a. körrendeletet bocsátott ki a fejletlen kor házassági akadályai alól való fölmentésért folyomódó házassulók részére kiadandó orvosi bizonyítványok szabatosabb szerkesztése tárgyában. A hatósági orvosoknak ezentúl kötelességük lesz, hogy amennyiben a fejlettséget minden kétséget kizárólag megállapították, az erről szóló bizonyítványban mindenkor külön említék meg azt is, hogy az illető leány fejlettsége életkorát meghaladja és egy 16 éves leány átlagos fejlettségének felel meg, továbbá, hogy a házasságkötés ebből a szempontból akadályba nem ütközik.

Békés vármegye a felnőttek oktatásáért. Békés vármegye Központi Közművelődési Bizottsága most teszi közzé titkára, Pál Ernő polgári iskolai tanár által összeállított tartalmas jelentést, melylyel 1909—1910 évi működéséről beszámol. A bizottság már a múlt évben beigazolta, hogy erős kulturális tényező. Békés vármegye közönsége a törvényhatóság által szervezett közművelődési bizottság tervszerű munkáját ez évben fokozott lelkesedéssel támogatta. A siker nem maradt el. Az 1909—1910 évi időszak folyamán a közművelődési bizottság Békés vármegye területén 29 községben 235 előadást rendezett; az előadásokat összesen 68.341 felnőtt egyén hallgatta végig. Ez évi hallgatók száma a múlt évi hallgatók számát 21.203-mal múlja felül. A legtöbb előadást Orosházán tartották meg (32) 22.020 hallgató előtt. A 27 szeghalmi előadást 10.041, a 8 pusztaföldvári előadást pedig 4266 hallgató látogatta. A többi helyen 110—3546 közt ingadozott a hallgatók száma. Ez adatok fényesen igazolják azt a jelentős kulturmunkát, melyet a békés megyei közművelődési bizottság — élén Ambrus Sándor alispánnal Pál Ernő polgári iskolai tanár, titkár hatóságos közreműködése mellett — kifejt.

Törvényhatósági közgyűlések.

Pestmegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt gróf Ráday Gedeon főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen Agoraszó Tivadar főjegyző bemutatta az alispán évnegyedes jelentését. Főlemlíti a jelentés, hogy a mezőgazdasági viszonyok általában kielégítőek, hogy a kivándorlás tekintetében némi emelkedés mutatkozik és végül közli, hogy a képviselőválasztás a vármegyében mindenütt renben folyt le.

Utána Förster Aurél a dunakezei választási sérelmeket tette szóvá és főlemlítette, hogy a bel-

ügyminiszter a karhatalom fölött való rendelkezés jogát a választási elnök kezéből kivette és a munkapárti jelöltre ruházta át. Fazekas Agoston alispán a felszólalásra vonatkozólag kijelentette, hogy a kezezi választásra vonatkozó jelentéseket be fogja kérni és meg fogja állapítani, hogy hiteles volt-e az a belügyminiszteri rendelet, amely a választási elnököt megfosztotta a karhatalom fölött való rendelkezés jogától.

Azután tárgyalásra került Tolnavármegye törvényhatóságának az a körrendelete, amelyben az uralkodó nyolczvanéves születésének évfordulója alkalmából azt az indítványt teszi, hogy a vármegye diszközgyűlést és ünnepies istentiszteletet tartson. A közgyűlés kimondotta, hogy diszközgyűlést megtartásának szükségességét főfogni nem látja, mert az alispán ugyanis föl van hatalmazva, hogy a királynak születésnapja alkalmából a közgyűlés hódolatát tolmácsolja. Másrészt, mert istentisztelet megtartását is fölszólalásnak tartja, mert ez alkalomból Budapesten több helyütt van ünnepi istentisztelet, amelyen a kevés számú Budapesten tartózkodó bizottsági tagok részt vehetnek.

A közgyűlés egyben kimondotta, hogy a képviselőháznak ex-lexben történt fölcsúztatását nem helyesli. A közgyűlés végül több folyó ügyet intézett el.

Makóról jelentik: Makó városának tegnapi közgyűlésén több interpellációt terjesztettek elő a makói választási kampányon történt szabálytalanságok miatt, amelyek a rendérkapitány különféle plakátok kibocsátásával követelt el. Galambos Ignác polgármester fölvilágosítást adott a választás a közgyűlés tudomásul vette. Ezután felszólított a tisztviselők közt a huszezer korona állami segítséget, úgy, hogy a reájuk eső részt a tisztviselők nyomban fölvehetik. A képviselőtestület elhatározta, hogy a városi kezelő-hivatalban női munkatartókat alkalmaz. A községi takarékpénztár fölállításának ügyét elhalasztották.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Nemzeti Színház kapuzárása.** Szerdán új betanítással Schiller: „Walenstejn halála” című tragédiája kerül színre. Wallenstein szerepét Gyenes játszza, a két Piccolominit: Gál és Beregi; Derszyt: Pálfi; Illot: Mihályfi; Isovánit: Bakó; Buttler: Iványi; Wrangelt: Horváth Zoltán; Gordont: Horváth Jenő; a svéd kapitányt: Pethes; a hercegnőt: S. Fáy Szereña; a grófnőt: Jászai Mari; és Teklát: P. Márkus Emilia. Ebben a szereposztásban a darabot csütörtökön megismétlik. Junius 17-től szeptember hó 1-ig nem lesz előadás.

(*) **Reprizek.** A Vígyszínházban az „Amor, a pénzügynök” sikere folytán az idén már nem tartanak premiét, de a műsor változatossága érdekében felfrissítik a játékréteg néhány sikerét. Ezek közt első a „Diakélet”, Meyer-Förster énekes színműve lesz, amelynek reprizét pénteken tartják meg. Károly Henrik herceget Tanay Frigyes játszza, Katicát Komlóssy Ilona személyesíti. A dalekat Stephánides Károly karnagy tanította be. Holnap, szerdán és holnapután, csütörtökön, az „Amor, a pénzügynök”-t ismétlik, amelyet tegnap is zsúfolt nézőtér előtt adtak.

(*) **Polgár Károly Resiczabányán.** E hó elseje óta Polgár Károly, a délvidéki színikerület igazgatója, működik társulatával Resiczabányán. Eleinte váratlan akadályokkal kellett megküzdnie, amennyiben a temesvári új hadtestparancsnok minden megokolás nélkül megvonta a társulattól azt a kedvezményt, hogy a temesvári katonabanda játszzék az opera- és operette-előadásoknál. A gyári igazgatóság előzékenysége folytán néhány este a gyári zenekar segítette ki az igazgatót, míg sikerült neki Bécsből tetemes áldozatok árán zenészeket rekvirálni a bécsi Strauss-színházról, hol már a nyári szünet beállt. A kitünőt társulat a hó végéig marad Resiczabányán és innen Herkulesfürdőre megy.

(*) **Szezonzárás a Magyar Színházban.** E héten még öt előadás lesz a Magyar Színházban. Szerdán és vasárnap a „Csákó és kalap” van műsorra tűzve, csütörtökön és pénteken „A kuruzsló” és a „Hivatalnok urak”. Szombaton felújítják a „Rozmaring néni”-t. A szezon utolsó estjét a „Csákó és kalap” tölti be.

(*) **A Király-Színház előadásai.** A Király-Színházban e héten minden este játszik Fedák Sári, akinek minden eddigi fellépése az utolsó helyig eladott nézőtér előtt folyt le. A művésznő szerdán, pénteken és szombaton a „Luxemburg grófiá”-nak Vermont Juliet szerepét fogja játszani; csütörtökön „Az elvált asszony”-ban Gondát, vasárnap este pedig a „János vitéz”-t adja. Holnap, szerdától kezdve a „Luxemburg grófiá”-ban Angelát és „Az elvált asszony”-ban a czim-szerepet Petrás Sári fogja játszani, aki tegnap tért haza rövidebb szabadságáról. Vasárnap delután ismét vizsgálóelőadás lesz a Király-Színház színpadán; ezután a „Luxemburg grófiá”-ban fogják a növendékek képességeiket bemutatni. Ez a vizsgálóelőadás is, mint minden eddigi, rendkívül olesó helytárok mellett tartatik meg.

A KÜLFÖLDINÉL 50% OLCSÓBB ÉS JOBB!

STANI VÁSÁRLÁS

TERMÉSZETES GYÖGYÁSVANŰVIZ

AZ EMÉSZTÉST ELŐSEGÍTI, AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA.

MAGYAR ÁS VÁNŰVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI PT. BUDAPEST • TELEFON 162-84.

(*) Csókkirály. A budai nyári színházban holnap, szerdán lesz a felújítása Sztrojanovics Jenő és Orbán Dezső „Csókkirály” című regényes daljátékának, amely két év előtti bemutatója alkalmával nagy sikert aratott. Fansen Miskát Albert Erzsébet, Yvettét K. Főthi Frida, Évikét Mezei Jolán, míg a többi főbb szerepeket Mihályfi Julia, Tábori, Kiss Mihály, Virágh, Vajda és Kövessi játszzák.

Nyiltter.

Előzetes közlések nem vállal felelősséget a szerkesztéséért.

Nem, édesem, menj egyedül!

En meghültem egy kicsit és ha most még hegyi utra is indulnék, holnapután bizonyosan beteg lennék. Ostobaság, a meghülés ellen szedj azonnal néhány valódi Fay-féle szodeni ásványpasztillát; holnap veszünk oda-lent a gyógyszerárban egy egész dobozzal, magunkkal visszük s meglátod, milyen jól esik a hegyi ut, ha a szodeni pasztillákat előírás szerint használod. Egy doboz ára csak 1 kor. 25 fillér.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító Wien, IV. l. Grosse Neugasse 17.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Fürdő-utca 2. sz.

nyári idény beálltával az utazó és nyaraló közönség figyelmébe ajánlja legújabb szerkezetű

Safe-deposit-berendezését

mindennemű értéktárgyak megőrzésére.

Ezen pánczélszekrényekben a közönség értékeit a képzelhető legbiztosabban és saját zára alatt önmaga kezeli.

Hitellevelek utazásra minden fürdőhelyre és városra kiadatnak.

FŐVÁROS

Leányok a válaszon.

— Szülői értekezlet. —

Budapest, június 14.

A szülők és az iskola együttműködése elsőrangú kérdése a gyermeknevelésnek. Ebben az irányban nagy sikerrel működnek újabban a fővárosi iskolák, melyek kollektív meghonosították a szülői értekezletet, ahol a szülők közvetlenül elmondhatják óhajait és kívánságait a tanároknak. Legutóbb a VII. kerületi Peterdy-utcai polgári leányiskola igazgatója, Szemző Lajos hívta össze a szülőket és megvitatta velük, hogy milyen pályára menjenek a leányok. Az értekezleten természetesen sok életre való ideát vetettek föl. A legtöbb szülő felszólalása azonban azt bizonyította, hogy még ma is él a szülőknél az az érzés, hogy a gyermekéből külön urat akar nevelni magánál és különös törekvése, hogy a gyermek diplomát szerezzen.

Az igazgató érdekes beszédében magyarázta meg a szülőknél, hogy ennek a törekvésnek az elfajulása, pedig a legtöbb esetben elfajul, nagy veszedelem különösen nagy városban, ahol a tömérdek kirakat, a fényes öltözék, az esztétikai gyönyörűség élesíti és állandóan ébren tartja az urhatnamságra való törekvést. A gummi-kerékű, az automobil nagyon sok olyan ember és gyermek képzését és vágyát esigazza föl, akinek még villamosra sem telik.

Hamis az a fölfogás, hogy a rang csak a tanult osztályoké és ez a hamis fölfogás készíti a szülőket, hogy gyermeküket, akár rátermett, akár nem, akár bírja anyagi erővel, akár nem, minden áron tudományos pályára akarják nevelni. Ezért vannak az ugynevezett szellemi pályák annyira túltömve, hogy jórésztük diplomával kezükben a mindennapi kenyeret is alig tudják megszerezni és ezért sürgetik a diplomás osztályok csaknem minden pályán a numerus klauzust.

Higgyék el a szülők, hogy akkor cselekszenek igazán gyermekük érdekében, ha gyakorlati pályára adják őket, még a tehetségesebbeket is. A nagyobb lehetőség a gyakorlati pályán jobban boldogul, a gyakorlati pálya általában jobban fizet, biztosabb megélhetést nyújt. Bizonyos, hogy a közszükségleteket kielégítő gyakorlati pályákat kell elsősorban, minden leánynak fölkeresnie. Nőtton nő a cselédszükség, megdöbbenően drágul a női öltözék és minden legelemibb életszükséglet; a legnagyobb mértékben szükséges tehát, hogy minden nő már serdülő leánykorában elajánítsa a háztartás munkáit, ami már a felügyelő végett is elengedhetetlen — és tanuljon ruha-készítést. A háztartási, a főző- és az ipari tanfolyamok a forrásai a rendes életnek, a házi békének, a családi boldogságnak.

E tanfolyamokon kívül a kenyérkereset iskolája: a kereskedelmi szaktanfolyam, meg a továbbképző irodai gyakorlati tanfolyam. Ezt az utóbbit a főváros tanácsa az idén állította föl, mert nagyon érezhető volt a hiánya, a szükségessége. Az innen kikerülő leányok bizonyára kitűnően beválnak az irodákban.

A gyakorlati pálya, sajnos, nem divatos és ezért nem gondolnak rá a szülők. Pedig van még elég: a fényképezés, a könyvkötés, a textilipar mind a nőknek való, még a gyöngébb fizikumúknak is. A tanítónői és általában tudományos pályák már csak azért is kizárólag a nagyobb tehetségek és erős szervezettek szabadalma legyen, mert elérésük sok esztendőbe kerül és mint a tapasztalat mutatja, akarhányan letörnek utközben a fonyasztó és elmeárasztó munkát nincs okuk áldani.

A gyakorlati készségeket rövidebb idő alatt sajátíthatják el és nem olyan drágák, hogy csak a jómóduak győzik költségüket, nem olyan nehezkes, hogy csak a kiváló, a nagy tehetségűek állják meg a tüzpróbát, de mindenesetre lelkiismeretes munkát, tanulást igényelnek. A leggyakorlatibb pályákon is csak az alapítja meg a szerencsését, aki mesterességét jól tudja: Gyöngye hivatalnok, rossz szakács, vagy rossz mesterember sehol sem boldogul.

Mindez, amit az igazgató kifejtett, nagyon érdekes és nagyon tanulságos, most már csak az kellene, hogy a szülők is annak találják. Ez pedig idők kérdése, amit elsősorban a hazug magyar társadalmi morál megváltozásának kellene megelőznie.

(*) A közmunkatanácsból. A miniszterelnök Hofhauser Elek m. kir. államasuti mérnököt a fővárosi közmunkák tanácsához miniszteri mérnökké nevezte ki.

(*) Házipari kiállítás. A fővárosi tanítónők részére a VIII. Örménygy-utcai elemi iskolában rendezett berlini pamutipari tanfolyam vezetője, Novák Izso igazgató a VIII. ker. előjáróság dísztermében kiállítást rendezett a tanfolyamon készített tárgyakból. A kiállítást ma délután félöt órakor gróf Festetics Géza tanácsos szép ünnepély keretében nyitotta meg nagy és előkelő közönség jelenlétében.

(*) A Ferencz József-kaszárnya kibővítése. A honvédelmi miniszter a Ferencz József honvédkaszárnyát ki akarja bővíteni és arra kérte a várost, engedje át a kaszárnya mellett lévő fővárosi területet. Vasilióvits János alpolgármester elnöklésével ma egyes bizottság tartott ülést, amelyen a katonaság képviselői a kaszárnya szomszédságában lévő területen kívül az Ullői-ut és Rezső-tér által határolt területet is kérték. A főváros kiküldöttei kijelentették, hogy a kérelmet nem teljesítheti a város, azonban az Ullői-ut és Hungaria-körút között hajlandó 6000 négyszögöl területet használatul átengedni. Katonák azonban kijelentették, hogy ők csak őrök áron vásárolnak telket. A bizottság javaslatot tesz a tanácsnak, hogy a telket adja el katonáknak.

(*) A szegények jövedelme a lóversenyből. A földmivélsügyi miniszter ma értesítette a fővárost, hogy az ügétverseny totalizátor-forgalmából a szegény-alapot 27.600 korona illeti meg. A miniszter fölhívta az egyesületet, hogy a pénzt szállítsa be a fővároshoz.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

Minden különösebb emóció nélkül folytak le a mai versenyek. A napot a favoritok dominálták s így a fogadók meg lehettek elégedve az eredménynyel.

A megnyitó futam a reás *Mérion*-nak újabb győzelmével végződött; a Tokió-mém ismét játszva nyerte meg versenyét. A második futam igen nehéz helyzet elé állította a fogadókat, Hollós trainertől ugyanis három ló indult, köztük *Hiu* és *Kukoricza Jancsi*, melyek egy tulajdonban vannak. Eleinte egyformán lett fogadva mind a három s csak később lett *Hiu* első favorit. A győzelem azonban *Kukoricza Jancsié* lett, melynek nyergében Fries ma ismét remek lovaglást produkált. A harmadik futam reás favoritja *Fincos* lett s a Jankovich-ló már a rövid oldalon annyi előnyt biztosított, hogy a benne bizók nyugodtan nézhetek a verseny kimenetelére. A negyedik futamban végre *Alabárd* tehetett le ez idén maidenségét, mint reás-favorit. Az ötödik futamban egy sötét kétéves: *Scullery maid* győzelme meghozta a nap első favorit-verségét, míg a napot bezáró futam *Rienzi* győzelmével ért véget, a fogadott *Cap Horn* csak helyre tudott vergődni.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók handicapja. Díj 1200 korona. Táv 1800 méter. 1. Br. Durneiss Gy. 36 pm *Mérion* 62 kg (Folis), 2. Jankovich Gy. 36 sk Minka 63 kg (Kiss G.), 3. Czárán J. 46 sk Bagola 70 kg (Baich). Futottak még: My Son (Sibrik), Cornelia (Mikes), Jutalom (Neimanns), Sógor (Szakonyi), Wrangler (Zangen). Biztosan két hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:27, 48, 35. Könyvfogadások: 1½ reás *Merion*, 3 My Son, 4 Jutalom, Bagola, 8 Minka, Sógor, 10 a többi.

II. Eladók akadályversenye. Díj 1600 korona. Táv 4000 méter. 1. Br. Neimanns R. id. pher *Kukoricza Jancsi* 73 kg (Fries), 2. Keresztes A. id. pher Fabricius 71 kg (Hujber), 3. Br. Neimanns R. 46 pk *Hiu* 63 és fél kg (Stehno). Futottak még: König Pansol (Kovács), Tinkabelle (Kopitanski), Sülea (Kollár). Könyven három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:16, 20:48, 80. Könyvfogadások: 1½ *Hiu*, 2 *Kukoricza Jancsi*, 2½ *Tinkabelle*, 5 a többi.

III. Palotai akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv 3600 méter. 1. Jankovich Gy. 46 sk *Fincos* 65 és fél kg (Baich), 2. Mr. W. 56 pk Ifjasszony 69 és fél kg (Neimanns), 3. Csernyák I. id. pk Faxenmacherin 63 és fél kg (Tulajdonos). Futott még: Dunois (Szakonyi). Felt. tíz hosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:18, 20:21, 21. Könyvfogadások: 1½ reás *Fincos*, 1½ Ifjasszony, 6 Dunois, 20 Faxenmacherin.

IV. Terebes gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2400 méter. 1. Föld M. 46 sk *Alabárd* 63 kg (Zangen B.), 2. Jankovich Gy. 46 pk *Royalty* 68 kg (Szakonyi), 3. Br. Durneiss Gy. 46 sk Sam Lewis 73 kg (Sibrik). Futott még: Dsidás (Neimanns). Biztosan két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:26, 38. Könyvfogadások: 1½ reás *Alabárd*, 2½ Sam Lewis, 3 *Royalty*, 4 Dsidás.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Táv 1000 méter. 1. Rich H. 26 pk *Scullery maid* 55 kg (Treder), 2. Jankovich Gy. 26 pm *Kokas* 53 kg (Smejda), 3. Gr. Pejacsevich A. 26 pk *Monda* 54 és fél kg (Nosal). Futottak még: Garas (Sinka), Gígi (Baluska). Könnyen két hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:29, 25. Könyvfogadások: pari *Kokas*, 1½ *Monda*, 2½ *Scullery maid*, 7 a többi.

VI. Gódi díj. Díj 1800 korona. Táv 2400 méter. 1. Bartos B. 46 pm *Rienzi* 69 kg (Nadaskay), 2. Gr. Orsich P. 36 sk *Alighanem* 60 kg (Szakonyi), 3. Gr. Orsich N. 36 sk *Cap Horn* 74 kg (Baich). Futottak még: Fuss (Krause), Hptm. von Köpenick (Mikes), Pythia (Kiss), Maiffa (Zangen), Fixstern (Sibrik), Karmester (Neimanns). Könnyen három hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:61, 20:36, 45, 34. Könyvfogadások: 1½ *Cap Horn*, 2 *Fixstern*, 4 *Rienzi*, 6 *Alighanem*, Fuss, 8 a többi.

Földbirtokosok 4%-4½% alapon kaphatnak tőkeamat törlesztéses kölcsönt, a birtok-érték 65—75%-a erejéig. Régi és bármily bonyolódott tartozások konvertáltnak. — Telekkönyv-kataszter küldendő. Teljesen díjtalan értesítés 48 óra alatt.

Tisztviselő- és Jelzálog-Kölcsön Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-körút 22. szám

TÖRVÉNYSZÉK.

Wekerle Sándor sajtópöre.

Hónapokkal ezelőtt *Habár* Mihály hírlapíró „A Wekerle-kormány panamá” czimén röpiratot adott ki, melyben egy a volt miniszterelnököt, mint a kormány minden egyes tagját azzal vádolta meg, hogy visszaélve hivatali hatalmukkal, azt pénzszerezésre használják föl.

A röpirat miatt a budapesti kir. ügyészség rágalmozási sajtópert indított felhatalmazás alapján *Habár* Mihály lapszerkesztő ellen. A rágalmozási sajtópertben dr. Szlavék Ferencz vizsgálóbíró már hetek óta folytatja a vizsgálatot. A röpiratnak dr. Wekerle Sándor volt miniszterelnökre vonatkozó része ügyében a vizsgálat már befejezést nyert s ennek adatai alapján a budapesti kir. ügyészség *Habár* Mihály ellen a következő vádiratot nyújtotta be a büntető törvényszék esküdtbíróházához:

Habár Mihály hírlapíró felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmozás és becsületsértés vétsége czimén mint szerzőt azzal vádolom, hogy „A Wekerle—Kossuth-kormány panamá” czimű röpiratában olyan tényeket állított közhivatalnok kötelességeire vonatkozólag dr. Wekerle Sándor volt m. kir. miniszterelnökről és pénzügyminiszteréről, amelyek valóságuk esetén vele szemben büncselekmények czimén való bünvádi eljárásra szolgálhatnának alapul és őt a közmegejtésnek is kitennék s egyuttal ellene meggyalázó kifejezéseket használt. A vádirat ezután citálja az inkriminált röpiratnak dr. Wekerle Sándor működésére vonatkozó részeit. Hogyan gazdálkodik Wekerle a vasművekkel? czimű fejezetében a röpiratnak az állami vasművek gyártmányainak eladásánál évi 300.000 korona elpocsékolásával vádolja meg *Habár* Mihály a volt miniszterelnököt. „Város a levegőben” czimű fejezetében a röpiratnak pedig a kispesti munkásváros létesítése és építése körül állítólag elkövetett nagybűnszabású panamákról tesz *Habár* Mihály röpiratában említést s azzal vádolja meg a volt miniszterelnököt, hogy ennek a munkásvárosnak felépítésénél részrehajlóan járt el s a téglaszállítást minden pályázat mellőzésével zilált anyagi viszonyok közt élő komájának, *Palóczy Horváth* István földbirtokosnak juttatta. „Hogyan vásárol a kormány birtokot?” czimű fejezetében a röpirat szemére lobbantja a volt miniszterelnöknek a *Makray* László-féle birtokvásárlást. „A három bányavásár” czimű fejezete a röpiratnak a vrdniki szénbánya, a bozovicsi bánya és a komlói bányavásárlásnak körülményeiről, részleteiről szól. „Bánya a papíron” czimű fejezet pedig a pojeni vasbánya megvételének körülményeit tárgyalja. Ezután következik a röpiratban „Néhány millió a dohánybárók” czimű fejezet, amelyben szeméretveti *Habár* a volt miniszterelnöknek, hogy a dohánykereskedelmi részvénytársaság szerződését egy évvel a lejárat előtt már megújította a *Herzog* és *Schossberger* családokkal. Végül „Mit tudnak a külföldön?” czimű fejezetben idézi a Bécsben megjelenő *Arbeiter Zeitung* főszerkesztőjének, dr. *Adler* Viktor képviselőnek sorait, melyekben bár nincsenek nevek felsorolva, mindamellett a kormány tagjaira nézve sértő tartalmúak.

Ezek az inkriminált czitatumai a vádiratnak, melynek indokolása a következő:

A füzet idézett fejezetei dr. Wekerle Sándor-nak mint m. kir. miniszterelnöknek és m. kir. pénzügyminiszternek hivatalos ténykedésével foglalkozva, egyebek közt azokat a tényállásokat tartalmazták, hogy ő hivatalos kötelességeinek teljesítése körül akként járt el, hogy az államvagyon elpocsékolta, az államnak vagyoni károsodást okozott s magánegyéneket az államvagyon kárára busás hasznót hozó jövedelmekhez juttatott. A kir. kincstár vagyoni érdekeinek hátrányára magánegyéneket javára telexkönyvi elsőbbséget engedélyezett, állami pénzzel sokkal kevesebbet érő magáningatlan és bányákat tulzott áron vásárolt az államvagyon kárára, s mindezen „sefteléseivel”, de különösen a munkásházak építkezésénél és az állami bányavásárlásoknál is „oly óriási összegeket keresett”, hogy noha azelőtt számottevő saját vagyona nem és nevének csak 2—300.000 korona vagyona volt, mostani vagyona már 5—6 millióra megy fel.

Ezeket s egyéb a fejezetekben foglalt tényállásokat a füzet idézett fejezetei őt meggyalázó kifejezésekkel is kísérik. A szóban lévő fejezetek tehát emellett, hogy Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök és m. kir. pénzügyminiszter személyére meggyalázó kifejezésekkel is élnek, olyan tényállásokat tartalmaznak az ő hivatalos eljárására vonatkozólag, amelyek való voltak esetén egyrészt

a nevezett miniszterrel szemben büncselekmények czimén való bünvádi eljárásra szolgálhatnának alapul s másrészt őt a közmegejtésnek is kitennék.

A röpirat szerzőjéről megnevezett és jelentkező *Habár* Mihály tényállásai és kifejezései valóságát bizonyítani nem tudta, a vizsgálat adataiól pedig azok valótlansága derült ki. Ennélfogva jogos a vád, hogy a czikk tartalma az elől körülírt szakaszok alá eső rágalmozás és becsületsértés vétségeit megállapítja.

A főtárgyalásra való közvetlen idézésnek az indokolás szerint azért van helye, mert terhelt szerzője a vád alá vont röpiratnak és mert röpiratának vád tárgyává tett minden állítására és kifejezésére nézve bünterte, hogy azok tévesek és tévedésen alapulnak, ez pedig egyértelmű a büncsejtésnek a vizsgálat adataival teljes összhangzásban való, bíróság előtt tett beismerésével.

A kir. ügyészség a főtárgyalásra a következő tanukat kéri megidézni:

1. Dr. Wekerle Sándor. „A város a levegőben” czimű czikkre: 2. *Palóczy Horváth* Ádám, 3. *Schmid* József, 4. *Müller* József, 5. *Augner* Edéné, 6. *Stettner* Géza, 7. *Miklós* Andor, 8. dr. *Kosztka* Antal, 9. dr. *Hajdu* Marcell, 10. dr. *Burger* Árpád, 11. *Mezei* József, 12. *Gerster* Béla, 13. dr. *Kis* József. A „Hogyan vásárol a Wekerle-kormány birtokot?” czimű czikkre: 16. dr. *Burger* Árpád. A „Néhány millió a dohánybárók” czimű czikkre: 17. *Tolnai* Arnold, 18. *Bakonyi* Géza. A „Hogyan gazdálkodik Wekerle a vasművekkel?” czimű czikkre: 19. *Tömöry* Károly, 20. *Grünwald* Adolf, 21. *Kovács* Béla, 22. *Davidovics* Jakab, 23. *Ehrlich* G. Gusztáv, 24. *Schlesinger* Alajos. A „Három bányavásár” czimű czikkre: 25. *Benke* Gyula, 26. *Horváth* Elemér.

Habár Mihály védője, dr. *Gál* Jenő a közvetlen idézés ellen ma előterjesztéssel állt a törvényszékhez és ebben kimutatta, hogy *Habár* Mihály csak a szerzőséget ismerte el, de a büncsejtést nem. Mivel pedig jogorvoslattal a főtárgyalásra való közvetlen idézés ellen csak a főtárgyaláson lehet, ezt azért támadja meg már most előterjesztéssel, nehogy olyan hiedelem keletkezék, mintha a büncsejtés kérdése már előre el volna döntve. Ezzel egyidejűleg *Habár* Mihály is kérvényt adott be *Szlavék* Ferencz vizsgálóbíróhoz, amelyben bejelenti, hogy a *Kossuth* és *Szterényi* egyesített ügyében a vallomástételeit megtagadja s csak a főtárgyaláson fog nyilatkozni.

§ A közigazgatási bíróság elnöki titkára. A miniszterelnök a minisztertanács határozata értelmében *Bieber* Gyula miniszteri osztálytanácsosi czimű és jelleg felruházott pénzügyminiszteri titkár, közigazgatási bírósági tanácsjegyzőt, ugyanezen bírósághoz, elnöki titkárrá beosztotta, illetőleg kinevezte.

§ Az allensteini pör. Allensteinből jelentik nekünk: A tárgyalás azzal kezdődött, hogy az elnök átadott az esküdteknek egy levelet, amely az ő kezébe jutott, noha az esküdteknek volt ezimezve. Közölte velük, hogy nem bontotta föl. Azután bemutatta az elnök *Göben* Lujza asszonynak, az öngyilkos *Göben* százados anyjának levelét, amely így szól:

— Kérem felmentésemet. Gyöngé vagyok, testileg és lelkileg beteg. Nem tudnám átélni az izgalmakat.

A levélhez orvosi bizonyítvány volt csatolva. Az ügyész kijelentette, hogy egyelőre eláll ennek a tanúnak kihallgatásától, de szükség esetén indítványozni fogja, hogy törvényszéki bizottság utján hallgassák ki.

Dorn ezredes az első tanu, aki most *Königsbergben* állomásozik. Jól ismerte *Schönebeck* őrnagyot. Kötöny tisztnek tartja, aki ugyan nyers modoru volt, de jólelkű, a szolgálatban nem ismert elnézést, mégis szeretett alantasai, feljebbvalói pedig nagyrabecsülték. Pénzügyi helyzete a lehető legrendezettebb volt. Jámor katolikusként ismerte meg az őrnagyot, aki ha nem is járt templomba, istenfélő volt.

Ezután tanu *Schönebeck* első válopöréről kezdett beszélni, mire az ügyész a nyilvánosság kizárását kérte, de a védők ellenézték. A bíróság úgy határozott, hogy nem rendel el zárt tárgyalást.

Dorn ezredes így folytatta:

— Mikor először találkoztam *Schönebeck*-nel, egy ifju ur társaságában láttam. *Schönebeck* őrnagy közvetlenül el megismerkedés után, amikor az asszony rám meglehetősen rossz benyomást tett, fölkeresett engem *Königsbergben* s nem lepett meg, mikor azt mondta, hogy el akar válni feleségétől és kért, ajánljak neki megbízható ügyvédet. Meg is neveztem egyet. Néhány óra múltán az őrnagy ismét hozzám jött, közömbös dolgokról beszélgettünk. Hirtelen minden átmenet nélkül azt mondta, hogy még sem válik. Mint őszinte jóbarátja azt tanácsoltam, hogy váljon el, jobb lesz neki, ami pedig feleségét illeti, furcsa dolgokat beszélnek

róla. *Schönebeck* rosszkedvűen másra terelte a beszélgetést.

A következő tanu *Thör* kapitány, aki *Göben* századosról csak jót tud mondani. Igaz, hogy mindig anyagi bajokkal küzdött, bajtársaiért azonban önfeláldozó tudott lenni. Ez a jellemzés, a bajtárs elérékenyede, mikor elhunyt bajtársáról beszél, mély benyomást tett a hallgatóságra. Elmondta *Thör* kapitány, hogy *Göben*, aki azelőtt életvidám volt, buskomor és pesszimista lett, miután beleszeretett az őrnagnyába. Sokszor emlegette, hogy legjobb volna föbe lőnie magát, de nem teheti öreg özvegy anyja miatt.

— Boldog volnék, ha egy szerencsétlen bajtársamat életem árán válthatnám meg, — így szólott hozzám egyszer és én tudom, hogy igazat mondott. Barátjárt képes volt életét föláldozni. Egyszer a párbajról beszélgettünk és szóbakerült az olyan párbaj, amely tanuk nélkül megy végbe. *Göben* ezt tartotta az egyetlen megengedhető párbajnak olyan esetben, mikor a család valamely tagja van kompromittálva.

Az elnök fölolvastatta az öngyilkos *Göben* egy levelét *Thör* kapitányhoz, amely így hangzik:

— Te vagy legjobb barátom ezen a világon. Azt az asszonyt úgy imádom, mint az istent magát. Elkövettem érte a legnagyobb gonosztettet, mert ő kívánta és boldog vagyok, hogy kedvéért megtehettém. Ismertem multját és mégis istenem ő nekem. Szerelmem vitt rá, hogy megszabadítsam férjétől, akit ő utálatosnak és megvetésre méltónak festett előttem.

Thör kapitány elbeszéli azután, hogy *Göben* agyáon fogamzott meg a párbaj eszméje tanuk nélkül. Közölte velem nagy titkát, — ugymond a tanu. Szentül-szembe akart állani *Schönebeck* őrnaggyal az erdőben, de nem sikerült, lakásán s szobájában nagyobb szerencséje volt. Rögzeméje lett, hogy jó cselekedetet vitt véghez.

Mikor ezt nekem elmondta, rajongva jegyezte meg: Hazámat, anyámat, mindent cserben tudnék hagyni ennek az asszonynak a kedvéért.

A tanunak e szavaira *Schönebeck*-né arca vérvörös lett.

Megrázóan drámai jelenet volt, a bíróságra, az esküdtekre és a közönségre egyaránt megdöbbentő hatást gyakorolt *Göben* levelének felolvasása. A gyilkos kapitány ugyszólván meggyőzően legjobb barátjának, *Thaer* századosnak a tett elkövetése után.

A második levél így hangzik: Ezer örömmel várom a halált. De ha tiszser halnék meg, akkor sem moshatnám le vele a szegyet, amelyet a hadseregbe hoztam és a fájdalom nem tehetném meg nem történeté, amelyet édesanyámnak okoztam.

A vádlott meg sem moccan a levelek fölolvása alatt. Jobbkezőnek tenyerére támasztotta fejét, két ujjával szoritotta homlokát s egyetlen arczizma sem rándult meg.

Göben harmadik levele ez:

A gyanutalan embert az erdőben akartam meglepni, nem sikerült. Hálósobájában reververem először esütörtököt mondott. A többit tudom. Nem merek rá gondolni, nem akarok gondolkozni fölötte, mert félek, hogy megőrülök, vagy öngyilkosságot követek el és ezt nem tehetem anyámra való tekintettel. Minden, amit még az utolsó hónapokban emberi szempontból jónak, igaznak, tisztának tartottam, most alávalónak, gyalázatosnak, hazugnak és piszoknak látszik. Nincs bennem erő, hogy megtegyem cselekedetemet. Nem tudom, vajjon természetből fogva volt-e bennem hajlam ilyen gazdaságra.

Thaer kapitány után *Schönebeck*-ék volt eselődöt hallgatták ki, de vallomásuk semmi jelentőset nem hozott.

§ *Pörös* hitbizomány. Tegnap számunkban kimerítően foglalkoztunk azzal a hitbizományi pörrel, melyet a *Pálffy* grófok folytatnak *Wršana* gróf ellen, s amelyet eddig minden fórumon az utóbbi nyerte meg. Ma *Kollár* Lajos ügyvéd, gróf *Pálffy* József meghatalmazottja, rektifikálja tegnap információinkat. Eszerint a tegnap említett hamisítást igenis megdönthetetlenül bebizonyították, ami azonban sokkal kevésbé fontos, mint az a kultuszminiszteriumi megállapítás, mely a *Wršana*-féle ísítást egyszerűen ledönti. A *Pálffy* József gróf pörvesztéséről tehát — szerinte — szó sem lehet.

§ *Rudnay* Béla becsületsértési pöre. *Rudnay* Béla országgyűlési képviselő és *Ozompó* Ede tb. főjegyző becsületsértési pörében izgalmas tárgyalás után az ipolysági járásbírósa ma hozott ítéletet. A sértés alapját *Ozompónak* *Stibló* esperesplébánoshoz intézett korteslevele képezte, melyben *Ozompó* *Rudnay* politikai szereplését kipellengéztte. *Ozompó* a valóság bizonyítását végett *Justh* Gyula, *Kossuth* Ferencz, *Fazekas* Ágoston pestmegyei alispán, báró *Prónay* és több koalíciós politikus megidézését kérte. *Halasi* járásbíró azonban a

tanuk kihallgatását mellőzte és Czompó főjegyzőt becsületsértés vétségében büntőnek mondta ki és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. — Ez az ítélet méltán kelthet országsszerte feltűnést, mivel köztudomású, hogy mindezen vádakat már számtalan fővárosi hírlapíró hangoztatta, akik ellen Rudnay Béla annak idején sajtópert indított, de az ügyesség a vád képviselőjét, tekintettel arra, hogy a vádak a vizsgálóbíró előtt mind beigazoltak, nem vállalta. Persze az ipolysági büntető járásbírósnak erről még nincsen tudomása, vagy nem is akar tudomást szerezni erről.

§ A parlamenti botrány. A márczius 24-iki képviselőházi botrány ügyében büntügyi eljárást indítottak Zakariás János, ifjabb Madarász József, Markos Gyula, Hoffmann Ottó és Beck Lajos volt képviselők ellen. Mivel az egyik terheltet, Beck Lajost, időközben újra megválasztották képviselővé, az egyik terheltnek, Hoffmann Ottónak védője, Sebestyén József dr. beadványt intézett a törvényszék vádanasághoz, hogy az egész ügyben függeszték föl a további eljárást addig, míg a képviselőház az időközben ismét képviselővé választott Beck Lajosnak a mentelmi jogát föl nem függeszti. A vádtanács ma tárgyalta ezt a beadványt és Sebestyén dr. érvelését elfogadva, elhatározta, hogy az egész ügyben felfüggeszti a további eljárást, mert egységes büntőeljárásról lévén szó, az összes tettes-társak ügyében egyszerre kell itélni.

KÖZGAZDASÁG.

Az ipartörvény revíziója. Szerényi József ipartörvény-tervezetét Hieronymi miniszter revízió alá veszi s Matlekovits Sándor titkos tanácsos elnöklésével bizottságot küldött ki az ipartörvény szövegezésére és formába öntésére. A bizottságnak Matlekovits Sándor elnöklésével a kereskedelmi miniszterium kebelbeli tagjain kívül külső tagjai Hegedűs Lóránt országgyűlési képviselő és Thék Endre udvari tanácsos, előadója Papp Dezső miniszteri titkár, jegyzője Jezsovics János miniszteri titkár.

Értekezlet a vagonhiány ügyében. Ma délelőtt tartották meg azt az ankétot, amelyet Marx János miniszteri tanácsos, a m. kir. államvasutak igazgatóságának elnöke hívott egybe. Az ankét célja az volt, hogy az illetékes faktorok megvizsgálják idejében azt a kérdést, hogy minő intézkedéseket kell tenni a célból, hogy a kűszöbön álló aratás és azzal egyidejűleg a gabonaszállítások megkezdésekor a múlt években több ízben tapasztalt vagonhiány elkerülhető legyen. Az ankétára az államvasutak elnökeigazgatója meghívta a budapesti és a nagyobb vidéki malmok igazgatóit is, hogy ők is elmondhassák véleményüket. Annál inkább szükségessé vált ennek a kérdésnek idejében való ankétzerű megvitatása, mert az idén rendkívül nagy gabonatermésre van kilátás s így annak szállítása is rendkívüli mérvet fog ölteni. Az értekezlet délelőtt 10 órakor kezdődött és 12 óráig tartott. Marx János elnök ismételt felezőalá-

sában mutatott rá azokra a preventív intézkedésekre, amelyekkel az igazgatóság az egyes állomások teljesítési képességét fokozni iparkodik. Nemcsak a vagonparkot egészítették ki olyformán, hogy ma már 76.000 kocsiból áll, hanem egész sor intézkedést tettek az őszi kampány lebonyolítására. A Déli Vasut részéről is bejelentették, hogy ott is történik gondoskodás a forgalom zavartalan lebonyolítására. Rubinek Gyula, az OMKE igazgatója és Fürst Bertalan, az OMKE alelnöke mondták el nézetüket a vagonhiány kérdésében.

A Laenderbank Szerajevóban. A Laenderbank — jelenti bécsi tudósítónk — Szerajevóban főköt állít fel, amely rövidesen meg is kezd működését.

A telefon terjedése. A posta- és távirda igazgatóság közhírré teszi, hogy Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében fekvő Tiszadörzs törvényhatósági távbeszélő központ június 15-től kezdve részt vesz a belföldi helyközi távbeszélő forgalomban.

Az önműködő fékkészülék gyár r. t. fel-számol. A Szabadalmazott Önműködő Fékkészülék és Gépgyár Részvénytársaság most tette közzé az elmúlt üzleti esztendő eredményét, amely ugylátszik a társaság fennállását is veszélyezteti. Ugyanis a veszteség 100.267 kor. 11 fillért tesz ki, a 300.000 korona alaptőkének tehát több, mint harmadrészét. Ilyen körülmények között természetes az is, hogy a június 30-ikára összehívott közgyűlés napirendjére ki van tűzve a társaság további fentartásáról való tanácskozás, amely azzal fog végződni, hogy a közgyűlés ki fogja mondani a társaság felszámolását.

Telekkönyvi tanfolyam. A pénzügyintézeteknek gyakran van dolga a telekkönyvvel, mert hisz a kölesöncik legnagyobb részét telekkönyvi bekebelezés mellett adják ki. Sági János keszthelyi telekkönyvvezető most tanfolyamot nyit a pénzügyintézeti tisztviselők számára. A tanfolyam két hétig, július második felében lenne.

A Dunagőzhajózási Társaság bevétele. A Dunagőzhajózási Társaságnak az év május havában 1.305.897 korona volt a bevétele az 1909 ik évi 1.486.907 koronával szemben. Szóval ebben az egy hónapban 181.210 koronával volt kevesebb a bevétele. Összbevétel a hajózás kezdetétől május 31-ig 1910-ben 3.878.413 korona volt, míg 1909-ben 3.998.982 korona. Ugy látszik, az 1910. év megint nem a legjobb éve lesz a társaságnak.

A Technológiai Iparmuzéumból. A Technológiai Iparmuzéumban most zárult be a különböző tanfolyamok növendékek munkáiból rendezett kiállítás. A nyár folyamán a múzeum zárva marad, mert új kiállítás fedezésére az igazgatóságnak nincs fedezete. Ugyancsak beszüntették az iparfejlesztés szempontjából igen fontos ipari továbbképző tanfolyamokat. Az ex-lex megszüntetig nem is fogják újra megkezdeni ezeket a tanfolyamokat s így csak szeptemberben lehet remélni azt, hogy újra akezióba lép az iparfejlesztésnek ez a fontos szerve. A nyár folyamán a múzeum tisztviselői, az elmúlt télen amugy is nagyon is összegyűlt,

hátralékos írásbeli munkálatokat fogják elintézni és előkészítik az őszi évadban majd nagy számban meginduló tanfolyamokat.

Igazgatói össziülés a Máv.-nál. A m. kir. államvasutak igazgatói rendes havi össziülésüket június 25-én délelőtt 11 órakor tartják meg Marx János miniszteri tanácsos, az államvasutak elnök-igazgatójának elnöklése mellett. Értesülésünk szerint ezen ülésen szóba kerül a nyugdíjazások és a július 1-én történő soronkívüli előléptetések kérdése is.

Gyümölcsfeldolgozó gépek a termelőknek. A földművelésügyi minisztérium oly vidéken, ahol nagyobb gyümölcstermelést várnak és ennek friss állapotban való értékesítése nehézkes, gyümölcsfeldolgozó gépeket kölcsönöz ki a községeknek, egyleteknek, vagy gyümölcstermelő szövetkezeteknek. A földművelésügyi minisztérium Simon-féle zsidermalmokat, Mabilé-féle almabor-sajtókat, Rider-féle amerikai vándoraszalókat és Győri-féle taligára szerelt szeszfűző-készüléket engedélyez pár heti ingyen használatra, de ezekért a gépekért folyamodni kell.

A nagybecskerekű cukorgyár. Ismeretes, hogy Nagybecskereken cukorgyárat építenek. Az ez ügyben megindított akció — írják lapunknak — immár a megvalósulás stádiumába jutott. Ezideig 3300 kat. hold répa termelését sikerült az alapító gazdasági egyesületnek biztosítani, s 700 hold termelését pedig arra az időre, mikor a gyár már működni fog. Az eddig jegyzett termelést 5 évi kötelezettséggel biztosították. Az alapítók között gróf Csekonics Endre 1000 holddal, gróf Károlyi Jenő 400, báró Dániel Ernő 300, Winter Fülöp 150, San Marco herceg uradalma 150, Karátsanyi Andor 100 hold terméssel szerepel.

Csöd a fővárosban. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma megnyitotta a csődöt Herzka, Stern és Rosenfeld budapesti bej. cég (üzl. V. Nagykorona-u. 24. sz.) ellen.

A Mohács—Pécsi Vasut forgalma. A Mohács—Pécsi Vasut ma tette közzé az évi bevételeiről szóló kimutatását. E szerint a társaság május 1-től 31-ig az évben 121.445 korona bevételt ért el az 1909. évi 143.600 koronával szemben; tehát 1910-ben 22.155 koronával kevesebb bevétel volt. Január 1-től május végéig 1909-ben 571.205 korona volt a bevétel, míg 1910. ugyanezen időszakában 575.815 korona.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői véggyűlet a következő fizetésektelenségeket közli: Weil Bernát kereskedő Mehádia; — Lengyel és Csillag kereskedőcézég Budapest; — Goldschmid Zsigmond kereskedő Kaposvár.

A svábhgyi fogaskerekű vasut üzleteredménye. A svábhgyi fogaskerekű vasut 120.253 korona és 76 fillér nyereséggel zárta le az 1909—1910-ik esztendő üzemet.

GÁBOR

FIU-INTERNÁTUSA

Budapest, VI., Munkácsy-utca 21. (Andrássy-uti villa-rayon.)

Telefon 9000.

Telefon 9000.

Az ág. ev. főgimn., a VI. ker. áll. főgimn., a VI. ker. főreáliskola, polgári és kereskedelmi iskolák közvetlen közelében, a főváros legszébb és legegészségesebb részén fekvő villában szép nagy árnyas kerttel. Modern berendezés. külön vivó-, torna- és játszóterem. Bentlakó francia, német és angol tanerők. Internátusi díj az összes mellékkidásokkal együtt a tanévre 1500 korona. Külön számla nincs!

A nagy vakációt

az intézet ismét Franciaországban a Mont-Blanc alján Chamonix mellett fekvő Servozban fogja tölteni A nyári program legérdekesebb pontja, a Gábor-internátusban már hagyományossá vált kéthetes

gyalogvándorlás

ez idén a következő utirányban van tervezve: Chamonix—Argentiere—Col de Balme—Martigny—Grand St. Bernard—Aosta—Valtournanche—Alagna (a Monte Rosa déli tövével)—Varallo—Orta—Lago Maggiore—Lugano—Como—Chiavenna—Sils (Engadin)—St. Moritz. Internátusi díj az utazás és kirándulások költségeivel együtt 650 K. Az intézet kötelékébe nem tartozó növendékek a nyaralásra május végéig lehet bejelenteni az igazgatóságnál, a hol a jövő tanévre is már megkezdődtek a beiratások.

Étvágytalanságnál

Dr. Hommel-féle Haematogen biztos eredményű 20 éves sikeres Ovás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, június 14.

A Készáruipiaczon nyugodt, de barátságos volt a hangulat. Mérsékelt kínálattal szemben a mal- moks elég jó vételkedvet mutattak ugyan, de jobb árakat nem voltak hajlandók fizetni. Mivel az árubirtokosok nem voltak rátartósak, aránylag elég élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 10,000 mm. buza kelt el, változatlan teg- napi áron. — A legdrágább eladási ár 11.75 korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzért, a leg- olcsóbb pedig 10.95 korona 75 kilós dunai buzáért. Egyéb gabonantípusok ára nem változott. — For- galomba került: 400 q rozs 7.25 koronás áron, 500 q zab 7.20—7.45 koronás áron, 500 q tengeri 5.37 és fél koronás áron és 100 q árpa 6 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet, annak da- czára, hogy a tengerentúli tőzsdékről alacsonyabb jegyzések érkeztek, mégis szilárdan és a tegnapi zárlathoz jóval magasabb jegyzésekkel indult meg. Ennek az oka az volt, hogy éppen akkor javában esett az eső. Ugyan emiatt kezdetben jó ideig igen élénk vételkedv mutatkozott, minek folytán gyorsan még tovább emelkedtek az árfolyamok. Amint azonban az eső elállt és a nap kisütött, rögtön megváltozott az irányzat; akik az imént vásárolták a kötéseket, azok most realizálták ezeket, mások pedig a javult jegyzéseket véleményes eladásokra használták fel, így aztán egyszerre élénk kínálat támadt, aminek a nyomása alatt aztán meglehető- sen visszaesés állt be az árfolyamokban. Az októberi buza 8 fillérrel a tegnapi zárlathoz alul, 9.42 koronán indult, előbb 9.40-re gyöngült, aztán gyorsan 9.52-ig emelkedett, majd megint 9.35-ig ment vissza és zárlathoz 9.38 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza négy fillérrel emelkedett, míg ellen-

ben az októberi rozs kilencz fillérrel, az októberi zab kilencz fillérrel, a júliusi tengeri hat fillérrel, az uttengeri öt fillérrel csökkent.

Table with columns: Eladott, Buza, Rozs, Tengeri, Ár. Lists various grain types and their prices per 100 kg.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követ- zező volt:

Table with columns: Buza, Rozs, Tengeri, Ár. Lists specific grain types and their prices.

A határidőpiacon köttetett:

Table with columns: Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re. Lists future delivery contracts for various goods.

1 óra 30 perccor zárulnak:

Table with columns: Buza, Rozs, Tengeri, Ár. Lists closing prices for various goods.

Budapesti gabonaforgalom. 1910. június 12-től 1910. június 13-ig.

Table with columns: Érték, Elszállított, méter mázsza. Lists grain trade statistics.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUIZIASI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ

BAKTERIUM MENTES természetes ásványvíz. ÜDÍT-GYÓGYÍT. Kapható mindenütt. Budapesti Főraktár: Eötvös-utca 44. Telefon 86-38.

Értéktőzsde.

A külföldi tőzsdékről csendes üzletmenet jelentettek, a spekuláció ugyanis a krétai bonyo- dalomnak annyi jelentőséget minden esetre tulaj- donit, hogy bár rövid időre, azaz átmenetileg ár- esést okozhat; és így nyár elején, ha az áresés bár- milyen kismérvű, az nehezen hozható be. Az elő- tőzsde ezen hírek hatása alatt állván, pusztán arra figyelték, hogy az árak a forgalom korlátozottsága mellett is tartottak legyenek. Egyébként forgalom alig volt. Az értékekből általában lemorzsolódott 2-3 korona. A déli tőzsde tekintettel a bécsi tőzsde szilárdságára, valamivel barátságosabb, forgalom azonban ekkor sem volt több. Az utőtőzsde teljesen üzletlenül folyt le. Forgalomba került: Hazai bank 302.50—302.25 koronán, Kereskedelmi r. t. 743—742—743 koronán, Lipótvárosi takarékpénz- tár 207.50—205 koronán, Gazdasági gépgyár 403—410 koronán, Magyar Villamosági 452—449 koronán, Északmagyarországi közsén 344—346.50 koronán, Téglá és cement elsőbbségi 323 koronán, Ke- rámiái 296—298.75 koronán, Atheneum 307—310 koronán, Danubius 449—448 koronán, Franklin 608—612, Tanninyár 600, Gázizzó 735—739, Adria 489—490, Agrárbank 484—483, Iparbank 418, Ke- reskedelmi bank 3855, Drasche, 602, Szanatórium sorsjegye 12.60 koronán.

Az előtőzsdén forgalomba került: Osztrák hitel 670.75—668.75, Magyar hitel 844.50 842.50, Államvasút 751.50, Jelzálogbank 483, Rimamu- ranyi 690.25—690.50. A déli tőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 669, Magyar hitel 842.75—843, Leszá- mítolóbank 563.50, Jelzálog 485.25, Rimamuranyi 600, Közúti 712.50, Koronajáradék 92.35 K.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE. Large table with multiple columns: Mai záró árfolyam, Záloglevelek, elsőbbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Közelekedési vállalatok, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók. Lists various financial instruments and their exchange rates.

Utóközde délután 4 órakor:
Osztrák-hitel 669.25, Magyar hitel 843, Jelzálog 485, Rimamurányi 689.50, Városi 377.50.

Bécsi gabonafőzsde.

Bécs, június 14. (Saját tudósítónktól.) Amerikából alacsonyabb árfolyamokat jelentettek, a budapesti terményfőzsde szilárd irányzatot követett s mivel így nem volt egységes direktiva, az itteni piacon nagyon kedvetlenül alakult a helyzet és csak egészen csekély kitételek fordultak elő. Az árak nem változtak jelentősen. Orosz buza 5 fillérrel drágult, rozs és zab szilárdan tartott, tengeri 5 fillérrel olcsóbb lett.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.25—12.60, bánáti 11.75—12.10, mosoni és győri 10.55—11.15, tótfelvidéki és délvasuti 10.55—11.15, marchfeldi 10.10—10.40, orosz 11.30—11.80.

Rozs: tótfelvidéki 7.85—8, csepeli 7.80—8, pest-megyei 7.90—8.05, délvasuti 7.75—8.05, különféle magyar 7.75—9, osztrák 7.75—8.10.

Árpa: maláta 8.40—8.65, takarmány 5.90—6.30.

Magyar tengeri 5.65—5.90, Cinquantin 7.90—8.40.

Magyar zsb 7.95—8.15, válogatott 8.15—8.30, osztrák 7.40—7.65.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, június 14. Kezdeményezés hiányában az előzőzsde irányzata kedvetlen, de az árfolyamok csekély forgalom közepette meglehetősen tartottak, egyes kuliszértékek gyengültek. Galicziai petroleum és északmagyarországi kőszénbánya részvényei hanyatlottak.

Hitelrészvények a déli főzsde megnyitására helyi realizációkra gyengültek, ellenben más téren az irányzat nyugodt volt. A forgalom későbbi során üzlettelenség uralkodott és az árfolyamok alig változtak. Galicziai Kárpát-petroleum-értékek iránt érdeklődés mutatkozott. Berlin szilárdabb irányzatot jelentett.

Tizenegy órakor: Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 843, Laenderbank 499, Államvasutak 751.50, Délvasut 118, Alpesi 723.50, Galicziai Kárpát-petroleum 888, Török sorsjegye 258, Skodnicza 540.25, Északmagyarországi kőszénbánya 343.25.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 843, Anglo 311, Bankverein 543, Földhitelintézet

1188, Laenderbank 499, Union 600.50, Államvasutak 752, Délvasut 118.50, Dunagőzhajózási 1158, Alpesi 723.50, Rimamurányi 690, Orosz járadék 103.80, Török sorsjegye 258, Galicziai Kárpát-petroleum 890.50, Skodnicza 545, Skoda 387, Fegyvergyár 701.

Bécs, június 14. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos aranyjárdék 113.10, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 156.60, Magyar hitelbank részvény 842.50 Magyar lezámitoló és váltó részvény 563.—, Rimamurányi 690.25, Magyar cukoripar 24.21, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 92.30, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.60, Magy. nyerem-kölcs. sorsjegye 226.—, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 438.—, Magy. kereskedelmi bank —, Az irányzat kedvtelen.

Bécs, június 14. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papírjárdék 94.10, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 116.90, 1860-as sorsjegye 170.50, Osztrák hitel-sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 311.—, Bécsi Bankverein 541.75, Osztrák magyar bank 18.12, Déli vasut 118.25, Dunagőzhajózási társ. 1162 — Dohányrészv. 389.—, Cs. k. arany (vort) 11.38, Német bankv. 117.57, Osztr. Lloyd 578.— 4.2 száz ezüst jár. 94.20—98.10, Osztr. koronajárdék 94.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 668.50, Union-Bank 600.10 Osztrák Laenderbank 488.25, Osztrák-magyar államvasut 751.20, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 723.—, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.90, Lipótközhő —, Török sorsjegye 258.25.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 14. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.50, osztrák hitelrészvény 210.—, Déli vasut 24.—, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.90, Disconto Commandit 187.—, Dinamitruszt 181.20, Harpeni 195.—, Unifkált török járadék 94.60, 4.2 százalékos ezüstjár. 94.20, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.80, Magyar koronajárdék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 161.—, Bécsi váltóár 550.25, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 270.20, Gelsenkircheni 299.90, Lauraköb 174.50.

Frankfurt, június 14. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék 97.95, 4 száz.-os osztr. ar.jár. 99.25, Magy. ar.jár. 95.15, Osztr. hitelint. részv. 209.75, Osztrák-magyar államvasut 161.—, Eszaki nyugati vasut —, Buxteh-radi vasut —, Londoni váltóár 204.65, Bécsi Bank-verein 137.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.—, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 94.05, Magyar koronajárdék 92.30, Osztrák-magyar bank 129.50, Déli vasut részvény 23.80, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 549.83, Parisi váltóár 811.10, Union bankrészv. —, Alpesi részv. —.

Hamburg, június 14. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 97.70, 1860. sorsjegye 174.—, Déli vasut 23.75,

4 százalékos aranyjárdék 99.60, Osztrák hitelrészvény 210.10, Osztrák-magyar államvasut 150.75, Olasz járadék 104.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.75

London, június 14. Angol consol 82.1/16.

Páris, június 14. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 98.55, Osztr. aranyjárdék 100.20 Magyar aranyjárdék 98.55, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 510.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 288.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.—, 4 százalékos 1890. román köles, —, 4 százalékos amort. románjár. 1905. 91.—, 5 százalékos orosz járadék 103.97, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.35, 4 százalékos spanyol jár. 96.45 4 százalékos unifikált török jár. 94.20, Török sorsjegye 228.—, Török dehányrészvény 410.— Osztrák földhitelintézet 1253, Osztr. Laenderbank 532.— Magyar jelzálogbank 512.—, Banque de Paris 1827, Banque Ottomane 723.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 123.— Meridionalvasut 695.—, Hartman gépgyár 602.— Rio Tinto 1695.—, Sucrerie d'Egypte 79.—, Tula 355.—, Uriányi kőszén 130, Chartered 43.—, De Beers 442.— East Rand 134.50, Jagersfontein 214.50, Trans. Land Comp. 72.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.68, Váltó német piacokra (rövid) 123.31, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belginmra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó rövid 42, Váltó Svájcra (rövid) 4/32, Csekk Londonra 152.65 Magánkamatlab 2 1/4.

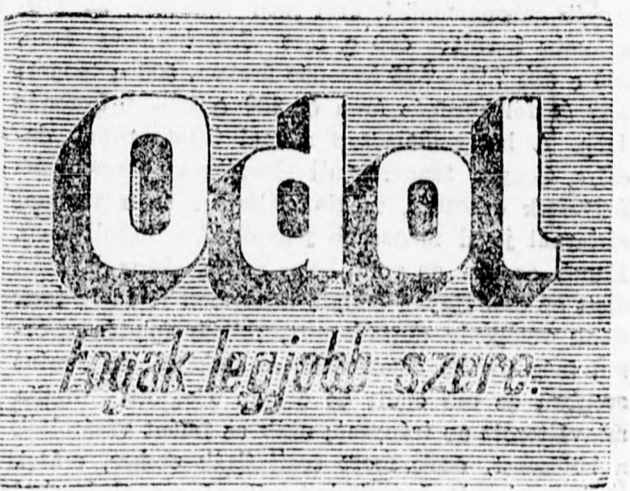
Felelős szerkesztő:

FURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

LIRA HERCEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: **W. ROBERTS.**

VII.

Késő éjjeli órán dudolva ment hazafelé Tricotrin. Páris utcáin keresztül. Egy művészi mulatságról jött.

— Uram, adjon valami alamizsnát, — egy darab kenyeret! — szólította meg egy koldus, eléje állva.

Tricotrin a nyomorgót jól szemügyre vette, nem szerette a koldusokat, mert jól tudta, hogy gyakran elvetemült emberek és bitorolják az elhagyott ezen jogát.

— Ugyan hagyjon, — szólott. — Ha valaki nem tud magának egy darab kenyeret szerezni ezen a világon, hol annyi a munka, akkor annak nem érdemes élni.

— Olyan nehéz a munka, — mormogta a másik s érzett hangjáról, hogy nem közönséges nevelésű. — Én már közel vagyok az élőhalálhoz s olyan keserves meghalni.

— Ez tévedés, barátom. — Egy ópium-álom sokkal keserűbb.

— Oh, ön nem ismeri az éhséget. — kiáltott fel a koldus, ki legkevésbé sem volt megelégedve Tricotrin filozófiai megjegyzéseivel.

— Ön téved, ismételtén, — mondá Tricotrin, végtelen szelidséggel.

— Akkor, az isten szerelmére kérem, adjon kenyeret! — kiáltott a koldus mérgesen s türelme fogytával már-már közel volt az elvadultsághoz.

— Legnagyobb sajnálatomra egy sou sincsen nálam, minden pénzemet elköltöttem egy estélyen.

A reményeiben csalatkozott, éhségtől kínzott ember fájdalmasan kiáltott fel.

A kétségbeesett hang Tricotrin szívét hatolt s megváltoztatta előbbi ítéletét.

— Kövessen, barátom, — mondta s gyorsan sietett keresztül az utak és utcák labirintusain, ki a St. Martin-külváros felé.

Öntudatlan mozdulattal követte az idegent, aki oly büszkén s mégis oly kedélyeskedve közeledett hozzá s végül szóba állott vele, ki egész este hiába könyörgött a szépen kifestett hölgyeknek, a gazdag előkelő uraknak s a könnyelmű utcai teremteseknek; ezek elikkoltak mellette a legkisebb színelm sem tanusítva. Tricotrin fölnyitotta a külváros egyik félreeső negyedében egy szegényes ház kapuját; itt volt a lakása. Végigment a rozoga lépcsőházon, míg végre elérte szerény kis padlásszobácskáját. Lámpát gyújtott, egy szögletből kenyeret, húst, egy üveg bort s kávéfőzőmasinát hozott elő. Az ételt s italt a koldus elé állította, majd néhány rövid pillamat alatt gőzölgő kávét készített.

Az ember oly mohón falta az ételt, mint ha sohasem evett volna. Mialatt Tricotrin vendége körül foglalatoskodott, fejtánt neki annak szép, karsu termete, tipikus arca, rövidre nyírott haja; már nem volt fiatal, de vonásait még mindig megtartották fiatal üdéségüket. Nagyon szép férfi volt, macskaszépségű, teli elfojtott, alacsony szenvedélyekkel.

A férfi megjelenése emlékeztette Tricotrint valamire, de nem tudta mire.

Miután az idegen jóllakott keleties szöbősséggel köszönte meg Tricotrin vendégszeretetét, Beszéde s egész lénye elárulták, hogy valamikor jobb társaságokhoz tartozott. Tricotrin szó nélkül hallgatta a köszönő szavakat s azon gondolkodott, vajon miképen segíthetne a szerencsétlen, mert tulajdonságai közé tartozott, hogy ne csak pillanatnyi segílyt nyújtson.

— Sohse köszönje, — szólott végre. Ülön csak le egy pillanatra. Én tulajdonképen semmit sem tettem önért; amit tettem az em-

berbaráti kötelességem volt. Mi volt a foglalkozása ez előtt, barátom?

— Semmi.

— Semmi! A legjobb, ha valaki filozófus, a legrosszabb, ha valaki semmi.

— Igen, de a filozófiából nem lehet kenyeret sütni, mondotta Navalís. — mormogta az idegen keserű mecsolylyal.

Tricotrint ez a kijelentés még figyelme-sébbé tette.

— Ön, ugy látszik, tanult ember. Sohasem gondolkodott azon, hogy nem ezélszerű semminek sem lenni, ha az ember nem rendelkezik egy millió fölött?

— De igen, — gondolkodtam ezen, de azt gondoltam minden nap, — majd csak akad valami. Vannak emberek, akiket a helyzet sohasem kényszerít arra, hogy valamivé legyenek.

— Hm! Legyen csak őszinte velem szemben s mondja el egészen élettörténetét.

— Nagyon változatos volt, — ismételte az idegen, rövid gondolkodás után — folyton napfényben és sötétségben váltakozott. Ismertem a gazdagságot, az ünnepeket, a megelégedettséget és az asszonyok szerelmét. Egy szóval játékos voltam, de a szerencse, mely oly hosszú időn keresztül hü volt hozzám, elpártolt tőlem, — most látja, mivé lettem. — Könyvek szöktek szemébe s keserű panaszszal illette a sorsot, mely ily kegyetlenséggel bánt el velem.

— Játékos! — ismételte Tricotrin. — Hogy mondhatta tehát, hogy semmi sem volt. Ez olyan mesterség, mely jobban tönkretesz a lelket, mint bármely más foglalkozás. Ha ön csak ebből a segélyforrásból akarja fentartani magát, úgy nagyon nehéz lesz ön mellett kitartanom.

— Oly nagy szerencsém volt a kártyában, — sohasem hittem, hogy egyszer ennyire juthatok.

(Folyt. köv.)

A művészet hatása

A legdrágább nyomtatványon sem lesz figyelembe véve, ha annak illusztrációi nem a leg-tökéletesebb, legművészebb, modern, feltűnő és elegáns módon vonják magukra az olvasó figyelmét. Elsőrangú grafikai erők, legújabb eljárások és gépekkel felszerelt műintézetünk kielégíti egy a legszerényebb, mint akár a legkényesebb ízlést is. Bármilyen kis vagy nagy munkára volna szűk, sége, mindig rendelkezésére állunk.

Magyar Sokszorosító Műipar RT ezelőtt Diváld Károly Grafikai Műhely, Budapest, VIII-ik kerület, Kisfaludy-utca 2. szám.

Hirdetések felvételnek a kladóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

HIRDETMEŒY.

Értesítjük a közönséget, hogy **szobafestő, mázoló- és tapétázó-munkálatokat**

szövetkezetünk tagjai

a sztrájk- illetve a ki-zárás tartama alatt is

akadálytalanul végeznek.

Munka ügyebeni telefon megkeresések azonnal elintéztetnek.

Szövetkezetünk telefon-száma:

40-49.

„UNIO“

szobafestő- és mázolómunkások szövetkezetének igazgatósága.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szurómarhavásár.

Junius 14. Felhajtattott 870 drb élő borju, (közte 34 rugott), 28 darab növendékmarha. — Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 96—106 fillérig, kivételesen 108—116 fillér, középminőségű élő borjukért 84—94 fillérig, silány és rugott borjukért 60—76 fillérig, növendékmarháért 50—64 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). — Az irányzat élénk volt, az árak 4—6 fillérral kgként emelkedtek.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessövárosi állatvásár és közbárhíd igazgatóságától.) Junius 14. Előző napi eladatlan maradvány 281 drb sertés, 47 drb süldő. Mai felhajtás 934 drb sertés. Összesen 1215 drb sertés, 47 drb süldő. Eladatott 905 drb sertés, 10 drb süldő. Mai maradvány 310 darab sertés, 37 drb süldő. Árjegyzések. Zsirsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül élőszulyban 112 fillér, élőszulylevonással 140—156 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül élőszulylevonással 148—156 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig élőszulylevonással 144—158 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig élőszulylevonással 148—162 fillér. Süldő belföldi élőszulyban 140 fillér. (Az árak minden levonás nélkül kgként élőszulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Junius 14. A mai sertésvására 16622 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtattott 6196 fiatal és 10917 hizott sertés. Árak: elsőrendű 128—130 fillér; középhez 116—124; idős 108—118 fillér; könnyű 100—114 fillér; fiatal sertés 104—130 fillér kilogrammonként élőszulyban, levonás nélkül.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 14. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter dr. Wetzi János tanársegédet, az állatorvosi főiskola járványtani tanszéke mellé folytatónlag további két év tartamára a X. fizetési osztályba tanársegédé, dr. Keller Oskárt a keszthelyi gazdasági akadémiához beosztott gazdasági gyakorlatnokot két év tartamára a XI. fizetési osztályba gazdasági akadémiái tanársegédé, D'Elia Ferenc tanársegédet az állatorvosi főiskola bakteriológiai intézetéhez folytatónlag további két év tartamára a XI. fizetési osztályba tanársegédé,

a kereskedelemügyi miniszter az aldunai hajózási hatóságánál Fábán Elemér fizetés nélküli II.-od osztályu zuhatagkalauzt II.-od osztályu zuhatagkalauzzá és Szigeti József kalauz-segédet fizetés nélküli II.-od oszt. kalauzzá;

a kolozsvári főügyész Gál János 4-ik honvédszázarezredbeli igazolványos altisztet a gyulafehérvári törvényszéki fogházhoz fogházormesterré nevezte ki.

Véglegesítés. A földművelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban Nemes József ideiglenes fordítót ebben az állásában végleg megerősítette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Rosenbaum Dezső budapesti lakos Adorjánra, Boeszkorecz Ádám andorházi lakos saját, valamint Etelka nevű nagykoru, Vilma, Gyula és Ferencz nevű kiskorú gyermekei Bárdosira, Grünberger Adél budapesti lakos Lorántra, kiskorú Gottsegen Nándor budapesti lakos Gergelyre, kiskorú Gleichmann Dezső budapest lakos Jávorra, kiskorú Krausz Gyula zsinóváraljai lakos Karsaira, kiskorú Kohn Jenő budapesti lakos Kertészre, Dojesák Árpád perjesi lakos Dobóra, kiskorú Mandl Manó budapesti lakos Molnárra, Schein Hugó budapesti lakos családí nevének Sebőre kért átváltoztatását megengedte.

VIZALLÁS.

metes metes
jan. 13 jan. 14. jun. 13 jan. 14.

Állomás	Lágyvonal mm. 700 +	A hőmérőhöz Celsius szerinti	Szállás és ereje	Felhőzet	Csapadék mm. máj. jún.	Hőmérséklet máj. jún.
A.-Szlacina	61.7	17.6	S	2	4	80 15
Ungvár	67.8	21.0	E	2	0	82 17
Késmárk	67.2	19.0	S	1	0	29 12
Losonc	67.3	17.2	NE	8	8	10 27 16
Ogyalla	67.4	15.0	0	0	8	28 15
Budapest	67.6	15.8	S	1	4	5 29 15
Hérvay	67.2	14.6	0	0	4	69 24 11
Keszthely	67.0	16.5	0	0	4	18 23 14
Pécs	67.4	16.0	NE	2	4	18 23 14
Zágráb	66.9	15.8	WSW	1	2	26 28 13
Plum	66.8	16.7	0	3	4	21 14
Szeged	66.8	19.5	NW	0	4	4 31 16
Temesvár	67.6	17.3	S	2	4	10 29 15
Nagyvárad	60.0	60.0	0	0	0	— — —
Kolozsvár	61.0	16.9	0	4	1	81 14
Nagyszombat	60.0	18.1	SE	1	4	21 15
Szatmár	—	28.8	SE	3	4	29 18
Eger	—	18.6	NW	2	4	10 28 15
Arvaváralja	—	15.3	E	1	4	4 24 11
Selmeczbánya	—	13.9	0	0	15	28 18
Komárom	—	16.0	N	1	4	8 27 15
Hajdú-Óvári	—	15.2	S	1	4	23 18
Sopron	—	00.0	0	0	0	— — —
Eszék	—	18.8	0	0	0	— — —
Győr	—	17.0	SE	1	3	8 28 16
Debrecen	—	19.8	0	4	2	31 15
Kecskemét	—	20.0	SW	2	3	28 30 10
Oroszlány	—	15.6	SW	0	0	23 31 15
Arad	—	00.0	0	0	0	— — —
Zsombolya	—	16.1	SE	8	2	26 32 18
Vercecs	—	00.0	0	0	0	— — —
Órsovy	—	00.0	0	0	0	— — —

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOS MÁTYÁS

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1910. június 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Wallenstein.
Dramai költemény két részben.
Írta: Schiller. Ford.: Doczi L.
II.-ik rész:

Wallenstein halála.

Szomorú játék 6 felv.
Személyek:
Wallenstein Gyenes
Piccolomini O. Gál
Piccolomini M. Beregi
Terzky Mihály
Ilo Bakó
Isolani Ivánfi
Buttler Náday
Neuman Náday
Hádegyi Széke
Wrangel Horváth Z.
Gordon Horváth J.
Deveroux száza. Bartos
Macedonaid dosok Abonyi
Svéd kapitány Pethes
Eger polgármestere Faludi
Séni Hajdu
Wallenstein neje Fái Sz.
Thekla P. Márkus
Therzky Jászai

Kezdet 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Csákok és kalap.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták:
Rüssler és Roda-Roda. Fordította
Heitai Jenő.

Személyek:

Vincenza nagyherceg Z. Molnár
A frieslandi herceg Vándori
Lützenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Németh
Leuckfeld Szirmai
Az ezredesné Forrai R.
Minka, a leányuk Tóth I.
Az őrnagy Réthel
Az őrnagy néje Bera P.
Mirkovics kapitány Thuróczy
Kenderesi Törzs
Rimánski Papp
Riedel főhadnagy Pártos
Jäger főhadnagy Sebestyén
Az ezredorvos Vágó
A rendőrkapitány Papir
Hechendorf Dobi
Gratignan grófnő Orley F.
Lili, a leánya Bathori G.
Von Landiesonné Meszáros G.
Tureck Csizsér
Zimmermann Czobor
Falicsek Tarnai

Kezdet 8 órákor.

OLBRICH-féle utazási cikkek el- sőrendűek.

Budapest, VI., Teréz-körút 6. Telefon 80-44.

Tatatóváros,

Komárom, Bicske, Győr, Pápa, Kiszéll, Szombathely, Székes-
fehérvár, Mezőkövesd, Eger és vidéke nagyközönsége stb. stb. 20-
22 év óta vette már azon kereskedőktől rossz paprikát, akik

BUKOR PAPRIKÁJÁT

Aranytolták? Persze azelőtt becsapták a közönség nagy részét,
ugyanis eladták az éretlen, zöld, fagyos és szárazságból orvít
paprikát, dobtak hozzá paprikaereket, hogy erős legyen és elámi-
tották vele a népet, eladták drága pénzért, hogy csak az a jó, a
többi festett. De **Bukor** felvilágosította a vévő közönséget, meg-
mutatta, hogy az ő paprikája nem festett, hanem a legegész-
ségesebb piros, érett hüvelyéből van orvítve.

Ha a nagyközönség valódi tisztá, egészséges, piros, érett hüvelyek-
ből való paprika-orvíményt akar enni, követelje a kereskedőtől
Bukor ezimmetl szerzetlen, leblombázott csomagolt paprikát.

**1 kiló ára 20 fillértől fölfelé 4 kor.-ig és
140 db á 10 fill., csomagolt paprika 5-10 K.**

Rendelő cím: **Bukor Lajos, Tatatóváros**

Magykereskedőknek ajánlom.

Telefon Tata 63

Magyarországon több mint 250
Reformator-Motor
van
kifogástalan üzemben!
1-16 lóerőig állandóan rak táron!
Alacsony fordulatszám!
SIGNER F. és R.
Budapest, V., Kálmán-u. 9.

FOGAK és fogsorokat szajpadlás nélkül, a
természetes fogaktól meg nem
különböztethető és rágásra kitűnő
10 évi szavatosság mellett készít

Kifütelve. **Guttermuth János** Kifütelve.
mű-fog specialista
Budapest, VII., Baross-tér 20. l. em. jobbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert
kettőn vagyunk e házban. — Erkezéskor kérem a
kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot meg-
nyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.
Telefon 150-63.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 3. SZ. ALÁ

Egyetlen városi mulatóhely.
Minden este 8 1/4 órákor
a szenzációs új júniusi műsor
Fritz Grünbaum
és
Carli Nagelmüller
2 új bohózat!

Schlesinger bácsi, mint aviatikus, — Popita Mulci

LITTLE TATE és az összes első-
rangú új attrakciók

JARDIN DE PARIS

VII., Erzsébet királyné-ut 1.
Telefon 167-25. Kezdet 9 órákor.

A nagy sikerű júniusi műsor!
Már csak néhány este vendégszerepel
MILLA BARRY
Medgyaszay, Ferenczy, Sajó stb. stb.
Budapest szenzációja. Die Schwarze Mali,
Polly Koss és Emil Guttmann a bécsi
Apolló-színház tagjainak felléptével.
16-ikától kezdve esténként
Roda Roda
a kiváló író humoros előadása. — A Tabarin
Bal Mabilie műsora briliáns.

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a legelőször fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 ko-
ronaig havi részlet 6 korona, 200 koronaig 10 korona, 300 koronaig
15 kor., 400 koronaig 20 kor., 500 koronaig 25 korona, 600 koronaig
30 korona, 700 koronaig 35 kor., 800 koronaig 40 kor., 900 koronaig
45 kor., 1000 koronaig 50 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-
templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona,
bőleg ellenében küldök. Telefon 104-04.

a. n. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső
FOGORVOSI INTÉZETE
athelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása | Szajpadlás nélküli műfogak,
Tartós fogtömések, | aranyhidak, koronák,
Fogszűrés (altatásban is.) | Jól használható fogszorok
elkészítése és behelyezése
Jó állás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogaikat.

KERTÉSZ PÁL

Divatnagytárház. Divatnagytárház.
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 40 szám.

A FÜRDŐ-IDÉNYRE

nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett kaphatók: **Füldő-
ruhák, füldő-köpenyek, füldő-sapkák, füldőkalapok,
füldő-czipők és füldő-lepedők. Női és férfi fürdő-
füldő-köpenyek** minden kivitelben és fazonban már 7.- K.-
től feljebb. Gyermek részére minden nagy-
ság rak táron. Női **füldő ruhák** minden nagyságban, vállból és
lústerből, díszes fazonban 4.50 K-tól feljebb. Gyermek részére
minden nagyságban 3 K-tól feljebb. Bő tartalmu 1000 ábrás ár-
jegyzék ingyen és bérmentve. Női **füldő-köpeny** szép kivi-
tel 7.- K. Férfi **uszó-dress** minden nagyságban 1.60 K-tól.

ZUR „SCHOSSENFABRIK“

BÉCS, XVI., Neulerchenfeldersirasse Nr. 2.

Megrendelésnél méltóztassék
előírni a fazon, szövet színét,
schluss- és oszpöböséget, az
alj hosszúságát elől és hátul;
ezek alapján minden alj, hűen
a megrendelés szerint, leki-
ismeretes pontossággal lesz
elkészítve és utánvétellel
expediálva.

Sport-fazon 8 K

Reklám-fazon 5.- K

WIENER MODE 15.- korona.

Ezen fazonok törvényileg védve vannak.

Wiener Mode 15 korona.
A ideai szoknya-divat ezen legszebb alkotás-
ával beigazoljuk a bécsi silk felülmulha-
tatlan voltát. Himzett passeval készül,
alatta mélyen rakott faltak vannak. E fazon
ujszert és meglegőben síkkes, finom kamgarn-
seviót kelmeből fekete, tegethof, lila, barna,
zöld és krém színekben ára 15. K. Leg-
finomabb minőségű tiszta gyapjú kamgarn-
seviótól ugyane színek 20.- K, lústerből
jó minőségben, színek: fekete, kék, szürke,
barna és krém 15.- K, angol selyemfényű
lústerből ugyancsak e színek 20.- K.
Fehér prima vászomból 16.- K.

Sport 8 korona
Kiválóan síkkes, sportolókra is al-
kalmas alj; fértszabó-munka, gaz-
dag sujtás-munkával — Miedrel,
hűen a kép szerint, de kivánatra
mieder nélkül is készíthető, fess öv-
vel, prima angol szövésű kosztim-
kelmeből, legfinomabb szürke, drapp
barna és oliv miniatzatokban, esikős
vagy koskás 8.- kor. Jó minőségű
felposztóból, fekete, barna, drapp,
tegethof, szürke és zöld színekben
10.- K. Prima minőségű seviótól
vagy lústerből fekete, kék, barna
és krém színekben 12.- K. Finom
fehér vászomból 12.- K.

Reklám 5 korona. Praktikus utazó- és strapa-alj izlésesen
összeállítva és szolid, jó munkával elkészítve. A fess passe
selyemfényű bortnival és sujtással van díszítve, olgalt herakott,
elől hofaltak vannak. Új mintázatú szürke esikős férőruhák-
szövetekből meglegő szép, tartós és jó anyag; drája 5.- kor.
Reklám-posztóból elpusztíthatatlan tartós szürke, drapp, barna,
sötétkék, sötétbordo és fekete színekben 6.- kor. Remek szép
selyemfényű atlans kamgarnból csak fekete színben 10.- kor.
Fehér vászomból bortni nélkül 8.- korona. Reklám-fazon mint
meder-alj minden kivitelben egy-egy koronával drágább.

Magyar levelezés!

Földes, 1910. május 2-án.
Tekintetes
SCHOSSENFAERIK igazgatóságának
Élcs.
Tudatom tiszteltetel, hogy a rendelt
al megérkezett és pompásan megfelel.
Köszönetemet nyilvánítottam minden-
képen a legnagyobb megelégedéssel me-
legem ajánlom.
Maradok továbbra is megrendelője
Karacs Ploska
Földes, Hajdu-m., Temető-u. 518

Ilyen és hasonló tartalmu leveleket napon-
ként kapunk minden kérdés v. kérés nélkül.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1910. június 15-én.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ. (BUDAI SZINKÖR)

Csók király.

Regényes daljáték 3 felvonásban.
Irtá: Orbán Dezso. Zenéjét szer-
eztette: Sztójánovics Jenő.

Személyek:

Rumschweig Vajda
Don Bombadilas Virág
Heemskerck Kiss M.
Eviho Mezei J.
Yvette Föthy Frida
Yvanda Dinnyési R.
Adelgunda B. Fülöp T.
Fiderka Margittay
Ivonne Latabáné
Fansen Katherina L. Mihályfi
Csipkés Miska Albert Erzsé
Scare nals Kövesey
Gurgettief Tábory
Hansa Gusztáv Abay
Birkenholz Csillag
Trengott Közma
Drückemich Kövesdy

Kezdet 7/8 órakor

KIRÁLY SZINHÁZ.

Fedák Sári feléptével.

Luxemburg grófia.

Operett 3 felvonásban. Irtá:
Lehár Ferencz.

Személyek:

Luxemburg grófia Raskó
Bazil herceg Papir
Béza grófné Erdel B.
Brissard Armand Kovács
Vermont Juliette Fedák Sári
Didier Angéla Harmath I.
Mencsikoff Szergej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Pelegrin Krasznai
Managora Ligeti
Háróó Sári R.
Saville Palotay
Bonlangier, festő Balázs
Marhan Egri

Kezdet 8 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Amor, a pénzügynök.

Bohózat három felvonásban. Irtá:
Forest Louis.

Személyek:

Amor bankár Tapolczay
De Garches Cleo Kornai B.
Montfleuret Gaston Tauay
Joliveau Yandrey
Joliveau Lucy
Lucy Abelovszky
Eugénie Szerényi
Rosalie Komlós I.
A manikürös hölgy Molnár A.
Házmesztérné Kész R.
Rónaszékini Rónaszékini

Kezdet 1/2 8 órakor

Fővárosi Városligeti Színház

Duda kisasszony.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Fritz
Grünbaum és Heinz Reichert.
Zenéjét szerzette Nelson. Fordí-
totta: Faragó Jenő.

Személyek:

Duda kisasszony Kúry Klára
Lady Sonneret Mezey J.
John Jack Palásty
Mac Humber Andorj
Olympia Láng Etel
Jan Brown Szalai
Beiladonna Veszpréminé
Harry Morton Fekete
Sir Francis Bihari B.
Lizzy Hatay A.
Carry Szegei J.
Mabel Radó G.

Kezdet 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

főszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Razzia a levegőben.

Carman A szórakozott Lehmann ur
Nemes boszu.
Virágzó gyümölcsfák.
A vörös lovas.
Almaszüret.
Boszorkánykonyha.
Az első előadás hétköznapokon
este 8 órakor, vasár és ünne-
pnapokon d. u. 5 órakor kezdődik

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. szám.

Minden éjjel pont 12 órakor
Nagy kabaré előadás.

Eugène de Tréplin, La Melanitta, Lony
Lachner, E. de Marcy, Lucie Gascard,
Lizzie Pover, Sisters Lilian, Dornella,
Lona Chester, Charlotte d'or, Váradi
Adét, stb. stb.

Belépődíj éjjeli 1 óráig 1 korona.
Egy órától hajnalig cigányzene és táncmulatság
belépődíj nélkül.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46.

Ma este 7/8 órakor
Prince Charles
az emberi majom és az
egész műsor.

Kerti abrosz

kifünő minőségben, igen szép színekben, K 2.75
rendkívül előnyös árban kapható.

Menyasszonyi kelengye

15 kor. havi, 12 előleges részletben 180 kor-
ért a legjobban szereshető be.

Orosz divat-övek

K 1.10, drill K 1.30, gummi K 2.50, szövötj
keztük K 1.- árban és feljebb kaphatók.

Győződjön meg arról,

hogy a legjobb fehér fűrészek, sima elejt 4-K,
szegélyes elejt 5 K, piké elejt 5.50 K-ért kapható

KUNZ ÁRUHÁZ

Budapest, V., Deák Ferencz-utca 10.

EREDETI **GARVENS**
SZIVATYUK
NAGYBANI RAKTÁRA
BUDAPESTEN
MUSZAKAI ÉS GÉPIPARI R.T.
VII. VOROSMARTY-UTCA 19/B
TUZOLTÓ FECSKENDŐK

„A. B. C.”

Fehérnemű kölcsönző vállalat szállít
hivatalok, üzletek, gyárak részére
higiénikusan tisztított
törülközőt, padlóruhát, portöröltőt stb.
csekély kölcsöndíjért,
házhöz szállítva, hetenként cserélve. — A mosás-
sal járó kellemetlenség megszűnik.
Eötvös-utca 30. sz.
Telefon 46-86.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvilági-
társa berendezett
lakásban és helyiség-
ben tartható

Házi mozgó-
fénykép előadás

Egy előadás díja K 50
A legkedveltebb otthoni
szórakozás :: Megren-
delhető telefon útján is

Telefon 64-20.

Tokaji Bortermelőik Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5. Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felség

tokaji szamorodni
és aszu-boroknak.
Próbarendelése alkal-
mas csoportok!

Építési kúsz: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló
szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit.
szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit.
szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1901. évi
szamorodni bor. **K 11.55**

Ladában:
20 palack 0.7 liter 1904. évi tokaji szamorodni **K 33.—**
2 palack 0.5 liter 1904. évi tokaji 2 puttonos **K 37.20**
20 palack és pedig: 20 palack 0.7 lit. 1904. évi
szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi
szamorodni bor. **K 47.50**

Megjegyzés:
1904. évi tokaji szamorodni bor 54.- korona.
1907. : : szamorodni bor 66.- korona.
1904. : : szamorodni bor 81.- korona.
1907. : : szamorodni bor 128.- korona.

A csomagolási, borítási és ládáérti sommit sem számítunk
A megrendelő vasúti állomásig bérmentve küldünk minden
palackot. Rendelés árjegyzékkel szívesen szolgálunk.
Visszateljesítés: Kedvezményben részesülnek.

MEGELŐZÖTT!
MOSKOVITS
ANATOMIAI
CZÍPŐGYÁR R.T.
NAGYVÁRAD GYÁR
BUDAPEST RÁKÓCZI ÚTJÁN

Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.

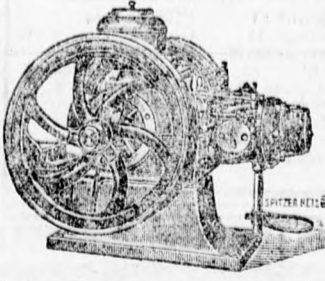
Gresham-palota, a Lánchíddal szemben.

Telefon 76-49. :: Sürgönyeim: Szabóék, Budapest.

Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat,
DOBRY-féle benzinmotorokat és cséplőgépeket,
szívógázmotorokat és malomberende-
zéseket.

Arjegyzéket
ingyen
és bérmentve
küldünk.

Visszontelárusítók
keresteinek.

Heti műsor:

1910. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház
16 Csütörtök	Wallenstein halála	Amor, a pénzügynök	A kuruzsló	Az elvált asszony	Duda kisasszony	Bőregér
17 Péntek		Diákélet	Hivatalnok urak	Luxemburg grófia	A pesti zsidó	II. Rákóczi Ferencz fogsága.
18 Szombat		Amor, a pénzügynök	Rozmárin néni	Luxemburg grófia	A Smokk-család Svihalók	Lammermori Lucia
19 Vasárnap	d. n. este	A tavasz	Csákó és kalap	János vitéz	A pesti zsidó	Hajduk hadnagya Színházi képtelenségek

NAGY LÁSZLÓ
**A GYERMEK
ÉRDEKLŐDÉSÉNEK
LÉLEKTANA.**
Ára 3 korona.

Kapható **LAMPEL R.**
könyvkereskedése (Wodia-
ner F. és Fiai) r.-t.-nél,
Budapesten, VI. Andrásy-
út 31. sz. és minden könyv-
kereskedésben.

Használat előtt.

Használat után.

Ilyen csodálatos eredményt idéz elő a

KOLA-DULTZ

a természet legjobb agy- és ideg-tápláléka.

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függnek. Bágyadság, fejfájás, levertség, kimerültség és általános testi gyengeség a hiányzó életerő jelei. Ha Ön állandóan egészséges és vidám akar lenni, ha egészséges idegekre és jó emlékező tehetőségre vágyik, ha a munkát és a tanulásokat élvezni akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az idegek és agyvelő természetes tápláléka, mely egyúttal a vért javítja és fiatalítja és így erőt, életet nyújtva, a test minden szervére hat.

Kola-Dultz

életkedvet és munkakedvet ad

és az ifjúság érzetét az egészséggel és tetterővel, melyek sikert és boldogságot eredményeznek. Szedje egy ideig naponta a Kola Dultzot, mely meg erősíti idegét, eltűnik minden gyengeség és hatása alatt erősekké és egészségesnek fogja magát érezni. Kola-t orvosi tekintélyek az egész világon ajánlják és szegényházakban és idegstanatoriumokban használják.

Kérjen ingyen Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyújtok Önnek arra, hogy idegét megerősítse. Írjon nekem egy levelezőlapot az Ön pontos címével és én azonnal küldök **ingyen** és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely elegendő lesz arra, hogy megismerje hatását és méltányolni tudja kiválósgát. Ha hatásával meg van elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön írjon, mielőtt elfelejti.

Főraktár: Dultz Miksa, Budapest, VII., Aht. 466. Dohány-utca 29. szám.

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

EHRENTREU és FUCHS
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 58-59.

KORONA KENYÉR

Tiszta, izletes, olcsó!

Barna, félbarna és fehér fajtákban kapható minden jobb fűszerüzletben és az alábbi GOLDMANN-féle tejszarnokokban:

Széchenyi-utca 12	József-körút 63	Üllői-út 66/a
Damjanich-utca 39	Molnar-utca 12	O-utca 42
Bank-utca 6	Csengery-utca 76	Thököly-út 17
Óvoda-utca 42	Szondi-utca 42	Népszínház-utca 45
Szerencsen-utca 39	Akácfa-utca 10	Ferencz-körút 8
Üllői-út 52	Teréz-körút 29	Kisdiófa-utca 9
Andrássy-út	Klauzál-utca 2	Petőfi-utca 3
Arany János-u. 16	Nagymező-utca 49	István-út 22
Váci-körút 37	Bulyovszky-utca 30	Dohány-utca 66
Róki Szilárd-u. 18		Lipót-körút 9.

MAGYAROKN ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORAUZLETE.

Alapított 1847.

János Brausweller

Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan az ak. chronometer- és mérés, főtallalója a tomouloir igazgatóság etb. etb.

ORAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Egy-egy kötet ára kötve 60 fillér.

LEGUJABB KÖTETEK:

Szám.	Korona.
278. LÖRINCZY GYÖRGY: Mikszáth Kálmán élete	—60
279-281. HAVAS ISTVÁN: Új szavalókönyv	1.80
282-284. SEBŐK ZSIGMOND: Maczkó ur vendégei. Kép.	1.80
285. HERMAN OTTÓNE: Két kicsi tót. Képekkel	—60
286. HERMAN OTTÓNE: Kicsibaj Képekkel	—30
287-289. MÓRA FERENCZ: Rab ember flai. Képekkel	1.80
290. SEBŐK ZSIGMOND: Hogyan ne beszéljenek a gyerekek	—60
291-293. JÓKAI MÓR: A rózsák szigete. Elb. Képekkel	1.80
294. HAVAS ISTVÁN: A farkói idegen. Elb. Képekkel	—60
295. BRUNOVSKY REZSÓ: A találós mesék kincsháza. Második gyűjtemény	—60
296. BRUNOVSKY REZSÓ: Válogatott magyar közmondások	—60
297-298. GYÖKÖSSY ENDRE: Ki szereti a népet. Elb. Kép.	1.20
299-300. GYÖKÖSSY ENDRE: Hazavándorlók. Elb. Kép.	1.20
301. DINGHA BÉLA: Csiribiri herczeg	—60
302. EGRY GYÖRGY: Igaz is, nem is. 8. gyűjtemény	—60

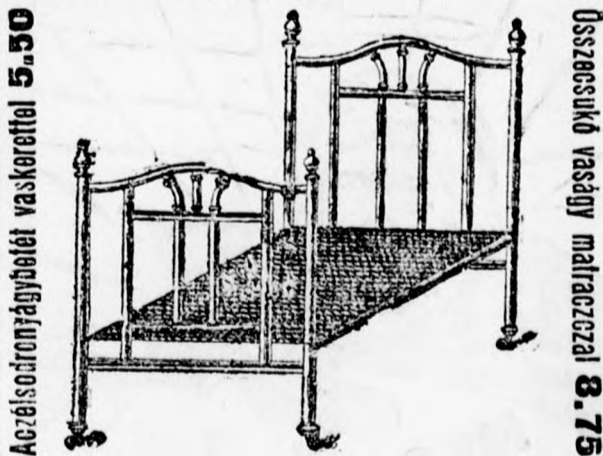
Teljes jegyzéket valamint mintakötetet kívántra ingyen küld a kiadóhivatal: SINGER és WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10. szám.

Tapéta

Legnagyobb raktár bel- és külföldi papír-kárpitokban, „Metaxin” selyem-imitáció, ugyszintén fal-disz-lécetek és dombormű-diszítések gazdag választék és legpontosabban elvégezve

THOMAS ÁRMIN
papír-kárpit gyári raktár.
Budapest, Teréz-körút 5.

Rézagy 32 írt

Az itt bemutatott vasagy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emaillozva 16 írt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára,
V., Koháry-u. 19a.

Állattalajdonosoknak, tezdákak és állatkedvelőknek!
Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban, 80 képpel.

Írta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.
Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.
Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. minden könyvkereskedésben.

Piros arc Piros orr Piros kéz

sóhasem volt divatban és minden nő és férfi igyekszik ezektől a csunya bőrbántalmaktól a szeplő és pattanással együtt megszabadulni a legrövidebb idő alatt.

8 nap

teljesen elegendő, hogy vörös arca, vörös orra, vörös keze hófehér, tiszta és finom legyen.

Csak a híres bőrápoló szerekhez:

Diana krém- Diana szappan-

hoz kell fordulni, akkor nem lesz többé piros orra, piros keze, piros arcbőre.

Több mint egy millió köszönő levél igazolja a fenti körülményt.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenesen tapad, szabad szemmel **teljesen láthatatlan**; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**

Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) **— 1 kor. 50 fill.**

Egy nagy darab Diana-szappan **1 kor. 50 fill.**

Egy nagy doboz Diana-puder szarvasdörrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) **— 1 kor. 50 fill.**

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogeriákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból.

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával átérkezik.)

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰR. IS

születésben szerezhető be

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. ARJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfuli gyengeségnél (Impotentia) még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök. Rendelés délelőtt 9-3-ig, és este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(Aljóróház a Pannónia szállóval szemben.) Léposház bejárat. Külön várószobák.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ág- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint

részletfőrlesztésre

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁSBÓL

Budapest, VII., Dohány-útoza 58. sz

Arjegyeket bárkinek kívánatra legyen és bérmentve küld.

60- és vaságyak minden kivitelben.

Gyermekkoszik nagy választékban.

Betegágykoszik.

Fedőnyes koszik minden méretben.

Összeosztható vaságyak legjobb minőségben.

Bodrony-ágybetétek bármely nagyságban.

Reletták, Jaulousinek és nádroletták minden méretben kaphatók.

LEGFINOMABB AZ EZÜSTÜSTBEN FŐTT

MÁLNASZÖRP

BESSLER SIEGFRIED BUDAPEST

ALTVATER-LIKÓRGYÁRÁBÓL

Telkek a Hűvösvölgyben

vízgazdag területen, közutak a telepen, villamos végállomás közelében előnyös feltételek mellett, olcsó áron kaphatók. Felvilágosítás nyerhető a Balászele vendéglőben, a villamos végállomáson. — Azonkívül telkek kaphatók a koronától feljebb ölenkint a Szilágyi telepen 5 éves lefizetésre. Vonatközeledés közvágóhídról. Felvilágosítás nyerhető a Szilágyi telepi vendéglőnél. — Bővebb felvilágosítással a Budapest III-ik kerületi takarékpénztár Lajos-u. 183. szolgál.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férilert, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hátrgerincbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel d. e. 13 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyssiker.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor

Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság

(Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság: **BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 1. szám.**

Legolcsóbb díjak.

Az 1908-ik év végén a biztosítások összege **344 millió** koronát meghaladta.

A tartalékok összege: **102 millió 420,280 korona 80 fillér.**

Eddigi kifizetések: **85 millió 818,215 korona 10 fillér.**

Az intézet saját palotája:

Budapest, Calvin-tér, Baross-u. 1., Üllői-ut 2-4 sz.

Most jelent meg!

A MAGYAR BÜNTETŐTÖRVÉNYEK ÉS SZABÁLYOK

MAGYARÁZATOKKAL ÉS JEGYZETEKKEL.

Szerkesztették: Vaszy György székesfővárosi kezelőtiszt, IV. ker. városbírói kirendelt jegyző; Szij Géza m. kir. csendőrszázados.

Felülvizsgálták: K. Nagy Sándor kir. ítélőtáblai bíró; Körner Károly m. kir. csendőralezredes, a honv. min. 16. oszt. vezetője.

Honvédelmi minister úr Ó Nagyméltóságának 5231/eln. 1909. szám, és Belügyminister úr Ó Nagyméltóságának 46,498/V. b. 1909. szám alatt kelt iratváltása alapján.

A 720 oldalú sűrűn nyomtatott könyv tartalmazza a nyomozást, a büntető és kihágási büntető törvényeket, valamint a kihágásokról rendelkező egyéb törvényeket, a rendőri büntető eljárást, a kihágásokat megállapító egyéb ministeri rendeleteket. Mindezeknél közölve vannak a legújabb változások, a vonatkozó bírói és közigazgatási hatósági döntvények és határozatok, még pedig mind a kellő helyen, az illető törvényszakaszoknál vagy rendelkezésként. A terjedelmes tartalomjegyzék és betűsoros tárgymutató pedig megkönnyíti a keresést. Hasznos szolgálatakra hivatott a közigazgatási hatóságoknak, községi előljáróságoknak, bíróságoknak, ügyvédeknek és magánosoknak is, mert ebben a könyvben össze vannak gyűjtve mindazok a törvények, rendeletek és határozatok, a melyek harmincz év alatt hozattak, a melyek a büntető törvénykezés terén előfordulhatnak és a melyek miatt máskülönbén egész könyvtárakat kellene felkutatni.

Ára 8 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvtárban.

E hirdetési rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szö... egyszerű beiktatása közönséges... betűkből 4 fillérrel, kompakt... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható... a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6-C.

Ropogós cseresnyét nagyszemű, egest betőzésre, étkezésre postakosaranként 3 koronaért... 5 kg-ként 2 kor. 40 fillert, ismétlődőknak előnyáránlatot küld gyűjmel-kivitel Csongrádról.

Kézimunka, hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-u. 46. szám.

Képes levelezőlapokat a legnobb kivitelben bármilyen kép után készít 500 drb 15 kor. és feljebb, 1000 drb 20 kor. és feljebb. Magyar Sokszorosító Műipar r.-t. Budapest. 28660

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatályár Részv.-társ. Nagymező-u. E. 46.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírás (Gabelberger-Markovits rendszerű) és gépirás tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írásirógépekre, beiratkozhatni naponként. Beirattási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjazással állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrassy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 28644

Magy. kir. szabadalm. jég szekrények (nagy jégmegtakarítás) minden nagyvárosban. Fűtőszekrények szabadalmazott fűtőszel kaphatók. WIESEL ADOLFNAÉ Váci-kört 47/a. (Podmaniczky-utca sarok.) Telefon 91-20.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jódrom gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Meglepő gyógyeredményeket a mirigyek megbetegedései, vérértelmezés, hol a jó mint specifikum jó alkalmazásba. Ivó, fürdő, izasztó hidegvizkurák, szénasavas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes elsőrendű bérházak, szanatórium, gyógyszertár, zongora, lawn-tennisz, tombolák, kirándulások. Vasúthalom, posta, távírda helyben. Hivatalos orvos Kállós Jenő dr. Allamhivatalnokok, katonatisztek előutóidejében 50% kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fűdőigazgatóság. Csizl gyógyvizet otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fűdőigazgatóságnál és Edöskuty L. kiskereskedőnél Budapesten.

Vigyázzon ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért.

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiséginkbe bizományba beraktározza

Tauber VI., ker. Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Zálogcédulát, Brillantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek. Kertész ékszerész és régiségkereskedő Király-u. 85. Telefon 95-48. Meghívásra jövek.

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatályár Részvénvtárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos ntasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 247, Lindenstrasse 51. 28694

6 első díjjal kitüntetve! Kállai Lajos mótorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kitűnő cséplésért! A gazdaközönségnek legjobban ajánlatnak a valódi Kállai Lajos-féle villamos benzín-locomobil, cséplő-készletek kettős tisztító szerkezettel

Egyedül létező újdonság! Ezen mótorkok mindenkor üzemben láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám. Gépész nélkül könyven kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály Árjegyzék ingyen.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 felemlet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28589

Benes Karolyne VI. kerület, Teréz-kört 26. szám alatt levő első-rangu angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kollék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv.-társ, Nagymező-utca 46.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronaig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27668

Aki külföldi klisékhez hasonlókat kíván rendelje szükségletét a Magyar Sokszorosító Műipar R.-T.-nél - Telefon 58-84. - Kisfaludy-utca 9. Grafikai műhely „Várlak.”

Saját gyártmányú fürdőkádkat 11 kor-tól feljebb; fűthető kádkat 60 kor-tól feljebb. Eivalalok mindenféle kúszvívattuyuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselányi-u. 81/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Repülőversenyre feljövő vidékiek okvetlen látogassanak el Szent László Intézethez IV., Veres Pálné-utca 27. (iroda az udvarban) hogy személyesen meggyőződést szerezzenek a hirdett ingyen gramofon rendszer előnyös voltáról. Mi lemezvásárlás ellenében, minden kötelezettség és aláírás nélkül azonnal teljesen ingyen adunk öt csoport beszélőgépet. Feltétlenül látogasson el hozzánk!

„Gresham” jeligére levél érkezett. Tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1896-ban

A címre tessék ügyelni! VALÓ-di francia különlegességek (övszerek) csakis P. Bergueran Fils leghíresebb párisi gyarostól legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-kört 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Parlamentí gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! - Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczékkel és más hirdetésünkkel utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-64 Beiratások egész napon át.

Bor. A villányi szőlőhegy északi lejtőjén szüretelt, saját termései, eredeti tisztaságú boraimat eladom. 1908. évi termés, fehér vegyes 40 fill, siller 36 fill. literenként ab Villány. Kisebb mennyiséget (50-tól 300 literig) is szállítok, ha a vevő hordót küld. Félliteres borminta zart, ajánlott küldéssel 1 K 50 fill. Két minta egy csomagban 2 K. Kisjakabfalva, posta és vasuti állomás: Villány, Schmidt Ádám tanító.

Magyar képeslevelezőlapok gyára Magy. Sokszorosító Műipar Részv.-Társ. Grafikai műhely Kisfaludy-utca 9. sz. Telefon 58-84. Telefon 58-84.

25 koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos fémdíszítványok vagy felöltök finom szövetekből, Lichtman Sándor fémészakmester Budapest, Hottónbiller-utca 4-A. sz. Vidékre postátominták bérmentve helyben szabásmintát kívánatra házhoz küldöm. 28692

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER ISZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Síp-utca 8. szám.

Tankönyveket és Segédkönyveket vagyen Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében LAMPEL R. könyvkereskedése (Wedmaner P. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 24. Itt kapható az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban s a szakiskolákban használt minden tan-könyv és segédkönyv a legújabb kiadásban. Postai megrendelések a beérkezés napján azonnal elintéztetnek. A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jegyzékét kívánatra készsöggel megküldjük. LAMPEL R. könyvkereskedése (Wedmaner P. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-ut 24.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek. - Hölgyek remek koblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegsöknak nélkülözhetetlen tápszert. Kíttintette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

VALCHI-FRANZISZ GUMMI ÉS HALHÖLYAGOK (tűszel 1,75 Z. 3, 10 Kr.ig 3 db. legfinomabb mintánál) STERYL Tűszelny védett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSEG csak ezegyménél kapható NEUMAYER LIPOT BUDAPEST VI. VÁCI-KÖRÜT 132. AUERFÉNYHÁZ

Kérje ingyen és bérmentve dusan illusztrált főárjegyzékemet, 3000 ábrával, órákról, arany és ezüst tárgyakról stb. HANNIS KONRAD cs. és kir. udv. szállító Brúx, No. 2351 (Csehország) Valódi svájci nikkell és hor-gony-remontó órák, szabad-remont-zer 5 K, 3 drb. 14 kor. Bejegyzett „Sas-Roskopf” nikkell hor-gony-remontó óra 7 kor. Valódi ezüst remontó óra, nyitott 8-9 korona. Filzök nincsal. Kie-gelés megengedve vagy a pénz visszradatuk. 28097

Kajfestő-festő, egyszerű fésülés által festő sz vagy vörös haját valódi szőke, barnára vagy fekete! Teljesen ártalmatlan! Egyéig használatos! - Ezek használatban Egy darab ára 5 korona. SCHÜLLER, Wien, III.E. Kriegelergasse 6. Számos elismerő- és köszönőlevél.

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. - Orsiai választék polttáros butorokban Nagy Imréné! Budapest, VI. Váci-kört 9. felfjárt Szeresesen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 60 fillér.

LEGJOBB SZIVATYUKAT ÉS TŰZFEKENDŐKÉNY GYÁRT A BUDAPESTI SZIVATYÓ GÉPGYÁR RÉSZE NY TÁRSASÁG BUDAPEST VI. VÁCI UT 69

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. - Felvilágos-tással szolgál. LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-tér 8., I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171-38. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bármiknek 60 fill. ellen franko elküldjük. Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessoewly-u. 9-11.